

Kirkollinen
Kalenteri

Ystävien kesken

Kuparia on kohdeltu kurjasti. Sen ovat ystävät syrjäyttäneet, eikä sitä enää nähdä heidän kodeissaan.

Ollen vieras siellä missä sen pitäisi olla tervetullut, kuinka voidaan se vastaan ottaa ilman suosituksia uusissa tiloissa.

Se on kärsinyt tappion arvokkuudessaan ja voimassaan ja ne, joiden kotitaloudessa se ennen oli, ovat nyt tappion todelliset kärsijät.

Kupari täytyy kutsua takaisin ottamaan paikkansa kodeissamme. Ei ainoastaan kutsua, mutta se täytyy pakottaa tulemaan. Täytyy saada paikkakunnalle enemmän kuparitehtaita. Metallimme pitää saada kaikkeen mahdolliseen käyttöön. Löytyy erittäin esineitä keittiöissänne ja pesuhuoneissänne, jotka pitäisi olla kuparisia. Katsokaa että uudistukset taloussananne tehdään sitä silmällä pitäen.

HOUGHTON NATIONAL BANK

HOUGHTON, MICHIGAN

Citizens National Bank

HOUGHTON, MICHIGAN

Pääoma \$100,000.00

Vararahasto \$50,000.00

17536

Johtokunnan jäsenet:

James R. Dee, A. F. Heidkamp, A. M. Schulte, C. V. Seeber,
John D. Cuddihy, Frank Elton, Wm. R. Thompson,
F. Wieber, Jr., A. M. MacDonnell, Wm. Warmington.

Virkailijat:

James R. Dee, President. A. F. Heidkamp, Vice-President.
A. M. Schulte, Vice-President.
Wm. Warmington, Cashier. Jno. H. Paull, Assistant Cashier.

1874-1922

"FIRST NATIONAL"ia" palveluksella on persoonallisuus, joka on saavutettu neljänkymmenen kahdeksan vuoden kokeomukaella pankkialalla.

Tämä pankki on sen rakentanut ja edelleen ylläpitää tätä persoonallista ystävyysuudetta.

Älkää odottako talletustanne siksi kunnes saatte suuren summan. Tallettakaa se mitä teillä nyt on.

On parempi pitää raha pankissa kasvamassa korkoa, kuin taskussa kasvattamassa halua sitä tuhlaamaan.

Rahaliiketykset Suomeen toimitetaan mahdollisimman alhaisilla kuluilla.

FIRST NATIONAL BANK

HANCOCK, MICHIGAN

Pääoma \$100,000.00

Vararahasto ja voitto \$175,000.00

MAANVILJELIJÄT

Vakuuttakaa yhteisössä joka ainoastaan vakuuttaa farmi-omaisuutta, jonka virkailijat ovat maanviljelijöitä, ja hoitavat asiat heidän etuun.

Cloverland Beltin etevimmät maanviljelijät ovat yhteisömme jäseniä ja he toivovat, että tekin tulisitte heidän kanssaan yhteistoimintaan.

Kirjoittakaa tai käykää meidän virkailijoitamme puhuttelemassa; he holla palvelevat teitä ilman mitään velvoitusta puoleltanne.

CLOVERLAND FARMERS' MUTUAL RODDED FIRE INSURANCE COMPANY.

Tel. 1265

HANCOCK, MICHIGAN

Farmi- ja mineraalimaita

sekä

metsiä ja valmiita farmia

aina paljon myytävänä huokella
hinnoilla ja edullisilla ehdoilla.

Karttoja ja lähempiä selostuksia lähetetään pyydettäessä.

J. H. JASBERG

HANCOCK, MICHIGAN

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

MICHIGAN SYSTEM

1950

17536

RAHAA
AKENTAA
UNSAASTI
AHAA

184-1980

Tämä tosiasia ei ole tekaistu. Rahanne voi ansaita 5% korkoa, joka liitetään pääomaan kaksi kertaa vuodessa. Sallikaa meidän näyttää teille kuinka se tapahtuu.

Detroit & Northern Michigan Building & Loan Association,

HANCOCK,

MICHIGAN

Pernätetty vuonna 1889. — Pääoma \$50,000,000.00.

Kirkollinen Kalenteri

vuodelle

1922

Hancock, Michigan, 1921
Suomalais-Luterilainen Kustannusliike

TURUN YLIOPISTO

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

Painettu ja sidottu
Suom. Lit. kustannusliikkeessä,
Ganockissa, Mich.

Alkusanat.

Tämä on 20:nes Kirkollinen Kalenteri, joka nyt lähtee matkalle kertomaan terveisensä. Vuonna 1903 ilmestyi ensimmäinen. Painos tuli nopeasti loppuun myydiksi, joka oli todistamassa Kalenterin tarpeellisuudesta ja siitä suosioista, jota se heti alussa sai osakseen.

Sama myötätuntoisuus ja suosio on säilynyt, jopa kasvanutkin vuosi vuodelta niin, että Kirkollinen Kalenteri ei ole nyt ainoastaan tarpeellinen, vaan se on välttämätön vuosikirja. Uskomme tämänkin Kalenterin edeltäjiensä tavoin löytävän tiensä entisiin tuttuihin koteihin ja sitten moneen uuteen taloon Yhdysvaltain ja Canadian puolella. Miksikä ei myöskään synnyinmaassamme Suomessa Kalenterimme saisi löytää monta ystävää, joille kertoisi terveisemme täältä merien takaa?

Ajat muuttuvat ja me aikain kanssa. Ensimmäisen Kalenterin lukijoista monet ovat jo ajan kanssa siirtyneet pois. Niinpä on kunnianarvoisa toimittajakin riivistämme väistynyt. Seitsemäntoista Kalenteria varusti rakas wainaja matkalle wiemään viestejä kirkollisesta työstämme. Nyt saamme jatkaa wain tätä hyvään määrään ohjattua työtä, hiittää tuttua latua.

Kirkollinen työmme on laajentunut vuosi vuodelta. Uusia toimintahaaroja on ilmaantunut luonnollisen kehityksen kulkiesä eteenpäin. Työtävät niinkään tarpeitten ja olosuhteitten mukaan kehittyvät, saaden uut-

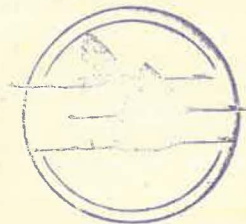
ta luonnetta ja uutta tuoreutta. Kalenterimme haluaa seurata kehityksen kulkua, kertoa työstämme, uskostamme, elämästämme ja pyrkimyksistämme sellaisina kuin ne todellisuudessa ilmenevät. Naiken perusehtona on Sumalan muuttumaton sana, joka kirkkomme opin mukaan on ainoa ojennusnuora uskollemme ja elämällemme.

Sydämellinen tervehdys kaikille Kalenterin lukijoille. Rakas taimaallinen Isämme suokoon meille siunausriikaan vuoden niin hyfityiselämässämme kuin kirkkomme ja kansamme vaiheissa yleensä!

Sancock, Mich., lokak. 15 p. 1921.

M. S a a p a n e n.

SIIRTOLAISIEN SINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTET
Turun Yhteisö
20500 Turku 50 17536

184-1980

Pimennyksiä.

Vuonna 1922 tapahtuu kaksi auringonpimennystä. Ensimmäinen pimennys, joka muutamilla paikoilla on renaanruotoinen tapahtuu maaliskuun 28 p:nä ja nähty Etelä-Amerikassa, Atlantin valtamerellä, Afrikassa, Aasian lounaisosassa ja Euroopassa, sen pohjoisinta osaa lukuunottamatta. Kun pimennys on saavuttanut suurimman laajuutensa, on yksi kymmenes osa auringon läpimitästä peittynyt. Toinen pimennys, joka muutamilla paikoilla on täydellinen, nähty syyskuun 21 p:nä Afrikan itäisimmässä osassa, Intian valtamerellä, Aasian eteläosassa ja Australiasa. Kun ei pimene tänä vuonna.

Merkkien selityksiä.

☉ Uusi kuu. ☌ Ensim. neljännes. ☽ Täysi kuu. ☾ Wiimeinen neljännes.

Standardi aika.

Aika eri osissa maailmaa verrattuna Washingtonin (D.C.), New Yorkin ja Bostonin aikaan, kun se näissä kaupungeissa on klo 12 päivällä:

Chicago'ssa	klo. 11 a.p.
Denverissä	" 10 a.p.
San Francisco'ssa	" 9 a.p.
Lontoossa	" 5 iltap.
Roomassa	" 6 iltap.
Yokohamassa	" 2 aam. seuraavana p.
Balparaijossa	" 12 päivällä
Rio de Janeiro'ssa	" 2 iltap.
Jerusalemisä	" 7 iltap.
Kalifornisä	" 1 iltap.
Parisissä	" 5.09 iltap.
Pietarisä	" 7 iltap.
Hong Kongisä	" 1 aam. seuraavana p.
Melbournesä	" 3 aam. seuraavana p.
Bombah'ssa	" 10 a.p.
Sjutskisä	" 12 yöllä

Tähtitieteellisiä tietoja.

Etäisyys maasta kuuhun on 238,862 mailia (384,411 kilometriä).

Etäisyys maasta aurinkoon on 92,897,416 mailia (149,504,201 kilometriä).

Valon nopeus on 186,324 mailia (299,860 kilometriä) sekunnissa.

Maapallon läpipleikkaus päiväntasaajan kohdalta (Equatorial Radius) on 3,963 mailia sekä läpipleikkaus navoilta (Polar Radius) on 3,950 mailia.

Auringon puoli-läpipleikkaus (Semi-Diameter) 432,196 mailia.

Kuun puoli-läpipleikkaus 1,080 mailia.

Mercuriuksen puoli-läpipleikkaus 1,504 mailia.

Marsin puoli-läpipleikkaus 2,107 mailia.

Planeettien etäisyyksiä aurinkosta:

Mercuriuksen	35,959,471	mailia
Veenuksen	67,193,662	"
Marsin	154,542,642	"
Neptunuksen	2,793,409,769	"

Aika, mikä kuluu kiertäessä auringon ympäri:

Maapallon	364	päivää
Mercuriuksen	88	"
Veenuksen	222	"
Marsin	678	"
Jupiterin lähes	12	vuotta
Uranuksen	84	"
Neptunuksen	164	"

Suuri ja ihmeellinen on Herra teoissansa. Taiwaan kapaleetkin kertovat Luojan viisaudesta ja voimasta.

Hän teki kuun aitoja jakamaan, ja aurinko tietää laskeutensa. Ps. 104: 18.

Kiittäkää Häntä, aurinko ja kuu, kiittäkää Häntä, kaikki kirkkaat tähdet!

Kiittäkää Häntä, te taivasten taivaat, ja vedet, jotka olette taivasten päällä!

Kiittäköt ne Herran nimeä, sillä Hän käski, ja ne luotiin. Ps. 148: 3—5.

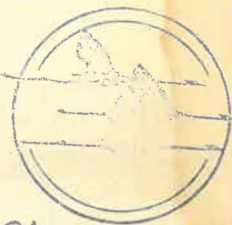
Pääsiäinen määrätään kunakin vuonna seuraavalla tavalla:

Pääsiäinen on maalisk. 21 p. jälkeen olevan täyden kuun jälkeisenä sunnuntaina. Jos täysi kuu sattuu sunnuntain päälle, on Pääsiäinen seuraavana sunnuntaina.

Kirkkovofoji.

Kirkkovofoji alkaa 1:llä Adventti-sunnuntailla, joka on läskiinnä, ennen tai jälkeen marrask. 30 p. Kirkkovofoji päättyy Luomiosunnuntailla, joka on 1:sen Adventin edellinen pphä.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATION SINSTITUUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17 536

184-1980

Tammikuu

Hebr. 13: 8-16. — Jes. 55: 1-9. — Sof. 24: 14-16.

- 1 S Uuden vuod. p.
- 2 M Napeli, Set
- 3 L Genoffi
- 4 A Ruut
- 5 L Lea

2 Kor. 4: 3-6. — Joh. 8: 12. — Jes. 2: 2-5.

- 6 P Loppiainen ☉
- 7 L Mufusti

Hebr. 3: 1-8. — Joh. 7: 14-18. — Samanl. 1: 7-10.

- 8 S 1 f. Loppiaifesta
- 9 M Weikko, Bror
- 10 L Sigurd
- 11 A Osvald
- 12 L Toini
- 13 P Ruutti ☉
- 14 L Seeliks

Ef. 2: 11-16. — Joh. 4: 5-26. — 1 Moos. 12: 1-4.

- 15 S 2 f. Loppiaifesta
- 16 M Ilmari
- 17 L Antton
- 18 A Laura
- 19 L Heikki
- 20 P Fabian ☉
- 21 L Aune

Hebr. 11: 1-10. — Joh. 4: 27-42. — 2 Kun. 5: 1-15.

- 22 S 3 f. Loppiaifesta
- 23 M Meri
- 24 L Jarl
- 25 A Paawali
- 26 L Polhkarpus
- 27 P Wiljo ☉
- 28 L Kaarlo

Hebr. 12: 1-7. — Matt. 21: 18-22. — Ps. 40: 2-4.

- 29 S 4 f. Loppiaifesta
- 30 M Gunilla
- 31 L Mii

Hänesjä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo. Joh. 1: 4.
Suomi-Episton kevätlukukausi alkaa t.f. 3 p.
Tammikuulla pidetään seurakuntain vuosikokoukset. Ruusjakin seurakunnassa walittakoon myöskin toimikunta walwomaan Suomi-Episton kannatusta.

Helmiikuu

- 1 A Bertta
- 2 L Rhyttelinp. Aira
- 3 P Hugo
- 4 L Ansgarius ☉

Jes. 52: 9-10. — Joh. 1: 16-18. — Ps. 96: 1-9.

- 5 S Rhyttelinp.
- 6 M Dorotea
- 7 L Rikhard
- 8 A Laina
- 9 L Naima
- 10 P Eliina
- 11 L Eufrosyne ☉

1 Kor. 3: 7-23. — Matt. 19: 27-30. — 1 Moos. 22: 1-13.

- 12 S Septuages.
- 13 M Sulo
- 14 L Valentin
- 15 A Sipri

- 16 L Julia
- 17 P Wainö
- 18 L Thyra ☉

1 Kor. 1: 20-25. — Joh. 12: 35-43. — Nam. 8: 11-12.

- 19 S Segjages.
- 20 M Hulda
- 21 L Keijo, Mf
- 22 A Tuulikki
- 23 L Tertullianus
- 24 P Matti
- 25 L Vittoria

Jaak. 2: 8-13. — Joh. 12: 23-33. — Jes. 52: 13-15.

- 26 S Laskiaisf. ☉
- 27 M Torsti
- 28 L Onni

Raikki mitä tahdotte, että ihmiset tekisiwät teille, tehkääት ja-moin tekin heille; sillä tämä on laki ja profeetat. Matt. 7: 12.
Lincolnin syntymäpäiwä 12 p. — Washingtonin syntymäpäiwä 22 p.

Luteerus kuoli Wislebenisjä 18 p. 1546.

Maaliskuu

1 R Alpo	18 L Edward
2 T Fanny	Room. 16: 17-20. — Joh. 7: 19-31. — Saf. 3: 1-5.
3 P Kauko	19 S 3 f. Paastosja
4 L Adrian	20 M Jaakkima ©
Hebr. 12: 8-13. — Matt. 16: 21-23. — 1 Moos. 3: 1-15.	21 T Pentti
5 S 1 f. Paastosja	22 R Wiktori
6 M Rudolf ☉	23 T Akseli
7 T Perpetua	24 P Gabriel
8 R Wilppu	Jef. 58: 8. — Luuk. 1: 39-45. — Jef. 35: 1-4.
9 T Edwin	25 L Marian ilm. p.
10 P Mura	Pf. 78: 18-25. — Joh. 6: 24-36. — 2 Moos. 16: 11-21.
11 L Kalerwo	26 S Puolip. f.
1 Joh. 2: 7-14. — Luuk. 7: 36-50. — 2 Moos. 14: 13-15.	27 M Sointi
12 S 2 f. Paastosja	28 T Armas ☉
13 M Ernesti ☉	29 R Jonas
14 T Matilda	30 L Usko
15 R Nisto	31 P Irma
16 T Herbert	
17 P Perttu	

Mhäältä olewa wiisauus on ensikifin puhdas, fitten rauhaisa. Jaaf. 3: 17.

Hän, joka teitä kutsuu, on uskollinen, ja hän on sen tekewäkin.

1 Tesi. 5: 24.

Kirkkokuntamme perustamisesta on t.f. 25 p. kulunut 32 w.

Huhtikuu

1 L Harald	1 Kor. 15: 12-21. — Joh. 20: 1-10. — Pf. 118: 14-24.
Jlm. 3: 7-13. — Joh. 11: 47-57. — Jef. 50: 4-11.	16 S Pääsiäinen
2 S 5 f. Paastosja	2 Kor. 5: 15-21. — Joh. 20: 11-18. — Pf. 16: 8-11.
3 M Ferdinand	17 M 2 Pääsiäisp.
4 T Ambrosius	18 T Waldemar ©
5 R Irene ☉	19 R Bernhard
6 T Wilho	20 T Amalia
7 P Allan	21 P Anselmi
8 L Suoma	22 L Miina
Jlm. 3: 14-22. — Joh. 12: 1-16. — Pf. 111.	Ap. t. 3: 12-20. — Joh. 21: 1-14. — 1 Moos. 32: 24-31.
9 S Palmusunn.	23 S 1 f. Pääsiäis.
10 M Gesekiel	24 M Albert
11 T Werna ☉	25 T Markus
12 R Julius	26 R Teresia
13 T Tellerwo	27 T Engelbrekt ☉
Pf. 22: 7-22. — Joh. 19: 25-30. — 3 Moos. 16: 29-34.	28 P Tuure
14 P Pitkäperjantai	29 L Tyho
15 L Linda	1 Piet. 5: 1-4. — Joh. 21: 15-25. — Pf. 23.
	30 S 2 f. Pääsiäis.

Misjä kaffi tahi kolme on kotoontunut minun nimeeni, siinä minä olen heidän keskellään. Matt. 18: 20.

Tässä kuussa konsistori lähettää kutsun kirkolliskokoukseen.

Yhdysvaltain ensimmäinen presidentti Prjöö Washington asetettiin wirkaansa t.f. 30 p. 1789.

Coukokuu

- 1 M Wappu
- 2 T. Atanasius
- 3 R. Kristinpäivä
- 4 T. Rosa
- 5 P. Jenny
- 6 L. Aleksandra

Hebr. 4: 9-16. — Joh. 17: 6-10. — Jes. 40: 26-31.

- 7 S 3 j. Pääsiäis.
- 8 M. Aale
- 9 T. Timo
- 10 R. Aino
- 11 T. Osmo
- 12 P. Lotta
- 13 L. Flora

Hebr. 5: 1-10. — Joh. 17: 11-17. — Sat. 13: 1.

- 14 S 4 j. Pääsiäis.
- 15 M. Sofia
- 16 T. Esther
- 17 R. Rebecka

- 18 T. Erkki
- 19 P. Emilia
- 20 L. Karolina

Hebr. 7: 19-28. — Joh. 17: 18-23. — 2 Moosj. 17: 8-15.

- 21 S 5 j. Pääsiäis.
- 22 M. Henminki
- 23 T. Lyyli
- 24 R. Marik

Hebr. 10: 12-18. — Joh. 17: 24-26. — Ps. 110: 1-4.

- 25 T. Helatorst., Urpo
- 26 P. Wilhelmina
- 27 L. Ingeborg

Roil. 8: 1-10. — Joh. 15: 18-25. — 1 Kun. 19: 8-14.

- 28 S 6 j. Pääsiäis.
- 29 M. Diwa
- 30 T. Wafilius
- 31 R. Selka

Hän on ilmoittanut sinulle, ihminen, mikä hyvä on, ja mitä Herrä sinulta vaatii, nimittäin, että waan teet oikeutta, ratas-
tat hurskautta ja waellat nöyrästi sinun Jumalasi edessä.
Mit. 6: 8.

Toukokuulla seurakunnat walitsewat edustajat kirkolliskokouk-
seen. — Suomi-Opiston kewätluksuusi päättyy t.f. 26 p.

Kesäkuu

- 1 T. Nikodemus
- 2 P. Wendla
- 3 L. Biola

Ef. 2: 17-22. — Joh. 15: 10-17. — Jes. 36: 25-27.

- 4 S. Helluntaip.

1 Kor. 12: 12-27. — Joh. 6: 44-51. — Jes. 44: 1-6.

- 5 M 2 Helluntaip.
- 6 T. Kustaa
- 7 R. Robert
- 8 T. Salomo
- 9 P. Enjio
- 10 L. Swante

1 Joh. 3: 1-9. — Joh. 15: 1-9. — 4 Moos. 6: 22-27.

- 11 S. P. Kolm. p.
- 12 M. Esko
- 13 T. Edla
- 14 R. Elis
- 15 T. Wieno

- 16 P. Justina

- 17 L. Urho

Room. 1: 16-17. — Luuk. 12: 13-21. — Dan. 5: 1-9, 13-17, 25-30.

- 18 S 1 j. Kolm. p.

- 19 M. Siiri
- 20 T. Anto
- 21 R. Mhti
- 22 T. Paulina
- 23 P. Adolf.

Ap. t. 17: 22-31. — Luuk. 1: 5-17. — Jes. 54: 7-10.

- 24 L. Joh. Kast. p.

Room. 1: 18-25. — Luuk. 14: 25-35. — Ps. 36: 6-11.

- 25 S 2 j. Kolm. p.

- 26 M. Jeremias
- 27 T. Elwira
- 28 R. Leo
- 29 T. Pietari
- 30 P. Päiviö

Suuret ja ihmeelliset owat sinun tekosi, Herrä Jumala, taikki-
waltias. Nm. 15: 3.

Suomi-Synodin kirkolliskokous pidetään Regaaneessa, Mich.,
alkupulella huuta.

Verjallein rauhan sopimus allekirjoitettiin t.f. 28 p. 1919.

1 L Aaro	Room. 3: 19-27. — Joh. 1: 45-51. — 2 Moos. 19: 3-6.
Room. 2: 1-16. — Luuk. 15: 11-32. — Gef. 34: 11-16.	16 S 5 f. Kolm. p.
2 S 3 f. Kolm. p.	17 M Ossian
3 M Arvo	18 L Fredrik
4 L Ulrika	19 R Saara
5 R Unto	20 L Margareta
6 L Ejaiaf	21 P Johanna
7 P Klaus	22 L Magdalena
8 L Luro	Room. 3: 28-31. — Matt. 5: 17-19. — 1 Sam. 15: 22-29.
Room. 2: 17-29. — Joh. 8: 1-11. — Matt. 6: 8.	23 S 6 f. Kolm. p.
9 S 4 f. Kolm. p.	24 M Kirsti
10 M Saima	25 L Jaakko
11 L Eleonora	26 R Martta
12 R Herman	27 L 7 unikeoa
13 L Seol	28 P Saxon
14 P Miisa	29 L Olavi
15 L Rauni	1 Joh. 1: 1-7. — Joh. 13: 31-32. — 2 Moos. 34: 4-9.
	30 S 7 f. Kolm. p.
	31 M Helena

Mutta hän ei ole kuolleiden Jumala, vaan elävien; sillä kaikki hänelle elävät. Luuk. 20: 38.

Maailman sota alkoi t. k. 27 p. 1914.

Piispa Arvid Kurki hukui Dregrundin edustalla t. k. 22 p. 1522.

1 L Maire, Gerda	17 L Werner
2 R Solger	18 P Lemmitty
3 L Vera	19 L Maunu
4 P Maria	Room. 5: 1-11. — Joh. 8: 21-30. — 1 Moos. 18: 20-33.
5 L Salme, Gurli	20 S 10 f. Kolm. p.
Room. 4: 1-8. — Matt. 7: 12-14. — 1 Kun. 18: 36-39.	21 M Sulho, Swen
6 S 8 f. Kolm. p.	22 L Simari
7 M Lahja	23 R Signe
8 L Sylvania	24 L Pärttyli
9 R Natalia	25 P Lowisa
10 L Lauri	26 L Ilma
11 P Susanna	Room. 5: 12-21. — Matt. 21: 28-31. — Dan. 9: 15-19.
12 L Klara	27 S 11 f. Kolm. p.
Room. 6: 19-23. — Luuk. 12: 42-48. — 1 Moos. 39: 1-5.	28 M Augustinus
13 S 9 f. Kolm. p.	29 L Ines
14 M Svea	30 R Emeli
15 L Marjatta	31 L Arvi
16 R Brynolf	

Sinä teet minulle tietäväksi elämän tiet, jinä tähtät minut ilolla, antaesfasi minun kasvojeni katsella. Ap. t. 2: 28.

Ensi kuussa alkaa Suomi=Opiston syyslukukausi. Kuka teistä, nuoret, lähtee Opistoon?

Columbus astui Amerikan mantereelle t.k. 1 p. 1502.

1 P Gottfrid 2 L Toora	16 L Mielikki
Room. 6: 12-18. — Matt. 12: 33-37. — 1 Sam. 3: 1-10.	Room. 7: 7-25. — Joh. 5: 1-14. — Ps. 50: 14-23.
3 S 12 f. Kolm. p. 4 M Mooses 5 L Mainio 6 R Safari 7 L Regina 8 P Taimi, Göta 9 L Ewert	17 S 14 f. Kolm. p. 18 M Tyhne 19 L Fredrika 20 R Augusta 21 L Matteus 22 P Mauri 23 L Tekla
Room. 7: 1-6. — Matt. 5: 43 — 6: 4. — 1 Moos. 50: 15-21.	Room. 8: 1-11. — Luuk. 10: 38-42. — 1 Kun. 17: 8-16.
10 S 13 f. Kolm. p. 11 M Dagny 12 L Meksanteri 13 R Forma 14 L Ida 15 P Runo	24 S 15 f. Kolm. p. 25 M Kullerwo 26 L Chyrianus 27 R Raino 28 L Lennart 29 P Mikael 30 L Selge

Sillä hänesä me elämme ja liikimme ja olemme. Ap. t. 17: 28.

Suomi=Opiston syyslukukausi alkaa t. k. 5 p.

Suomi=Opisto aloitti ensimmäisen lukukautensa syysk. 8 p. 1896

Ps. 91: 7-12. — Mark. 10: 13-16. — 1 Moos. 28: 10-22.	16 M Sirkka, Saga 17 L Luukas 18 R Meksei 19 L Ujas 20 P Kasper 21 L Birger
1 S Mikkelinpäivä 2 M Ludwig 3 L Ewald 4 R Frans 5 L Ziferi 6 P Bruno 7 L Birgitta	Room. 10: 1-13. — Joh. 9: 24-41. — Ps. 32: 1-7.
Room. 9: 1-13. — Mark. 2: 18-28. — Ps. 139: 23-24.	22 S 19. Kolm. p. 23 M Seweri 24 L Sjalor 25 R Hilda 26 L Amanda 27 P Hellin 28 L Simo
8 S 17 f. Kolm. p. 9 M Ilona 10 L Josefina 11 R Otto, Björn 12 L Walfrid 13 P Ebba 14 L Elsa	Room. 10: 13-21. — Matt. 13: 44-46. — Jes. 5: 1-7.
Room. 9: 22-33. — Joh. 10: 23-38. — 2 Aitaf. 1: 7-12.	29 S 20 f. Kolm. p. 30 M Kustava (Mfred 31 L Artturi
15 S 18 f. Kolm. p.	

Sillä hänestä ja hänen kauttaan ja häneen on kaikki; hänelä le olkoon kunnia iankaikkisiin aikoihin! Amen. Room. 11: 36. „Uskonpuhdistuksen Muisto“ ilmestyy luettavaksi tässä kuussa.

Lotaf. 31 p. naulasi Luterus 95 väitöslausettaan Wittenbergin linnan firton ovelle 1517.

Marraskuu

- 1 R Pyh. miest. p.
2 L Tobias
3 P Erland
4 L Hertta

Nlm. 7: 13-17. — Matt. 5: 13-16. — 5 Moos. 34: 1-6.

- 5 S Pyhäinmiest. p.
6 M Kustaa Adolf
7 L Eugen
8 R Natos
9 L Teodor
10 P Martin Luther
11 L Martti

Room. 11: 13-24. — Matt. 18: 15-22. — 2 Sam. 19: 18-23.

- 12 S 22 f. Kolm. p. C
13 M Kristian
14 L Dihanna
15 R Leopold

- 16 L Arne
17 P Einar
18 L Maks

Room. 11: 25-32. — Mark. 12: 41-44. — Ps. 85: 9-14.

- 19 S 23 f. Kolm. p.
20 M Salmari
21 L Silma
22 R Cecilia
23 L Alemetti
24 P Lempi
25 L Ratri

1 Kor. 15: 22-28. — Joh. 5: 22-29. — Dan. 12: 1-4.

- 26 S Tuomioj.
27 M Astrid
28 L Steen
29 R Aimo
30 L Antti

Ratso, tuomari seisoo oven edessä. Jaak. 5: 9.
Kiitos olkoon Jumalalle, joka antaa meille toivoton Herramme
Jeesuksen Kristuksen kautta! 1 Kor. 15: 57.
Yhdysvaltain yleinen kiitospäivä on t.ä. 30 p.

Joulukuu

- 1 P Oskar
2 L Beata

Hebr. 8: 8-12. — Luuk. 4: 16-22. — Ps. 100.

- 3 S 1 f. Adventisja
4 M Barbara
5 L Selma
6 R Niilo
7 L Agaton
8 P Ryllikki
9 L Anna

Jaak. 5: 7-10. — Luuk. 17: 20-25. — Mal. 4.

- 10 S 2 f. Adventisja
11 M Taneli
12 L Tuowi
13 R Lucia
14 L Jouko
15 P Heimo
16 L Abele

Gal. 3: 23-29. — Jer. 33: 14-17. — Jes. 12.

- 17 S 3 f. Adventisja

- 18 M Abraham
19 L Nikolai
20 R Saffi
21 L Tuomas
22 P Rafael
23 L Israel

1 Piet. 1: 8-16. — Joh. 5: 31-39. — 5 Moos. 18: 15-19.

- 24 S 4 f. Adventisja

Tiit. 2: 11-14. — Matt. 1: 18-25. — Jes. 11: 1-5.

- 25 M Joulupäivä

2 Kor. 4: 10-18. — Matt. 2: 13-18. — Jes. 45: 17-19.

- 26 L Tapanipäivä
27 R Joh. Ewankelista
28 L Matt. last. p.
29 P Naucha, Frida
30 L Dawid

1 Piet. 2: 1-9. — Matt. 2: 19-23. — Jes. 8: 9-15.

- 31 S Sunn. j. Joulun

Minä päivinä ja sillä ajalla minä kasvatan Dawidille wan-
hurskauden ivesan, ja hän on toimittava oikeuden ja vanhurs-
kauden maan päällä. Jer. 35: 15.

Kirjallisuutta hankittava: „Joululehti“ w. 1922 ja „Kirkol-
linen kalenteri“ w. 1923.

Amerikan Suomalaisen Ev. Lut. kirkkokunnan eli Suomi-Synodin Konsistori:

- Pastori Alvar Albert Nautalahti, esimies, Ishpeming, Mich.
 " Johan Wargelin, w.-esimies, Hancock, Mich.
 " Alfred Saapainen, notario, Hancock, Mich.
 " Bihtori Ruusisto, sihteeri, Crystal Falls, Mich.

Suomi-Synodin rahastonhoitaja, joka hoitaa kirkkokunnan ja
koti-lähetysrahaston, on

Mr. Isaac Wargelin, Hancock, Mich.
808 Franklin st.

Michiganin piirin johtokunta:

- Pastori O. Naarto, esimies, Regaunee, Mich.
 " G. Hillilä, w.-esimies, Swinn, Mich.
 " E. W. Mutere, sihteeri, Calumet, Mich.
 Mr. A. Pantti, w.-siht., Ishpeming, Mich.
 Mr. Kalle Tuomela, rahastonh., South Range, Mich.
 Dr. O. Sorjen, Calumet, Mich.
 Mr. Henry Latvajärvi, Regaunee, Mich.

Minnesotan piirin johtokunta:

- Pastori M. E. Merijärvi, esimies, 213 Second St. N., Bir-
ginia, Minn.
 Pastori H. Sariwela, w.-esimies, 31—67th Ave., W. & Polk
St., Duluth, Minn.
 Pastori W. Kottumäki, kirjuri, Box 908, Ellj, Minn.
 Pastori Taito A. Kantonen, w.-kirjuri, 807 So. 14th St.,
Brainerd, Minn.
 Miss Olga Partanen, rahastonh., By 328, Mountain Iron,
Minn.
 Mr. Matti Järvinen, 602, Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Mrs. Anna Hepola, 215 E. Birch St., Chisholm, Minn.

Ohio-Pennsylvanian piirin johtokunta:

- Past. A. Rönönen, esimies, 514 John St., New Castle, Pa.
 Past. M. Rejonen, w.-esimies, Box 104 Jester Sta., Con-
neaut, Ohio.
 Past. Drjö Joki, kirjuri, 423 Reed Ave., Monesfen, Pa.

- Past. J. J. Saarinen, w.-kirjuri, 28 Market St., Ashtabula
Harbor, Ohio.
 Mr. Kalle Waris, rahastonhoitaja, 50 Dakota St., Ashtabula
Harbor, Ohio.
 Mr. E. Männikkö, Fairport Harbor, Ohio.

Idän piirin johtokunta:

- Past. E. H. Rönkä, esimies, 1257 Washington St., Lanes-
ville, Mass.
 Past. Bruno Vuornos, w.-esimies, Sandwich, Mass.
 Mr. A. Sormunen, kirjuri, 13 May St., Peabody, Mass.
 Past. Cero Bartiainen, w.-kirjuri, 28 Richardson St., Boston
35, Mass.
 Mr. Lauri J. Lindgren, rahastonh., 51 Riverdale St., Boston
34, Mass.

Lännen piirin johtokunta:

- Past. A. Salminen, esimies, 210 Graham Ave., Portland,
Oregon.
 Past. J. W. Katva, w.-esimies, 387—18th St., Astoria, Ore.
 Past. Arvo J. Korhonen, kirjuri, 1708 W. 65th St., Seattle,
Washington.
 Mr. Emil Laitinen, w.-kirjuri, 243 Holliday Ave., Portland,
Oregon.
 Mr. Joel Niemi, rahastonhoitaja, 243 Holliday Ave., Portland,
Oregon.

Suomi-Synodin Kristillisten Nuorisoyhdistyksen ja Nuorisoliittojen keskuksenhallinto:

- Past. A. Setälä, esimies, Wakefield, Mich.
 Mrs. A. Saapainen, kirjuri, Hancock, Mich.
 Mrs. D. J. Elm, rahastonhoitaja, 113 E. Church St., Iron-
wood, Mich.
 Past. G. Hillilä, Swinn, Mich.
 Past. E. W. Mutere, Secla church, Calumet, Mich.

Michiganin piirin Nuorisoliiton johtokunta:

- Past. M. Luttinen, esimies, Rudhard, Mich.
 Past. Hugo Hillilä, w.-esimies, Swinn, Mich.
 Miss Elsi Syttä, kirjuri, Ishpeming, Mich.
 Mr. Eino Järberg, w.-kirjuri, Hancock, Mich.
 Miss Jempi Samanen, rahastonhoitaja, Chatham, Mich.

Ohio & Pa. piirin Nuorisoliiton johtokunta:

- Past. John F. Saarinen, esimies, 28 Market St., Ashtabula Harbor, O.
 Mr. John Malkamäki, w.-esimies, 71 Oak St., Ashtabula Harbor, O.
 Mrs. Alma Lipsanen, kirjuri, 508 Eagle St., Fairport Harbor, O.
 Miss Eva Lindvall, w.-kirjuri, New Castle, Pa.
 Dr. John Klamppu, rahastonhoitaja, 3506 Woodbine Ave., Cleveland, O.
 Miss Esther Ojajärvi, Conneaut, O.
 Mr. A. G. Kilpelä, Monessen, Pa.

Idän piirin Nuorisoliiton johtokunta:

- Past. Cero Marttinen, esimies, 28 Richardson St., Boston 35, Mass.
 Mr. Matti Heinonen, varaesimies, 36 Glendale St., Maynard, Mass.
 Mrs. Aino Mäki, kirjuri, 28 Richardson St., Boston 35, Mass.
 Mr. Victor Saarinen, varakirjuri, Worcester, Mass.
 Mr. Isaac Luoma, rahastonhoitaja, 79 Suomi rd., Quincy, Mass.
 Mr. Ujas Aronen, Gardner, Mass.
 Mr. Antti Sormunen, Peabody, Mass.
 Mr. Erkki Mätti, Lanesville, Mass.
 Miss Jenny Oman, Rockport, Mass.

Kotilähetysjohtokunta:

- Past. A. Saapanen, esimies, Hancock, Mich.
 Past. D. J. Elm, pöytäkirjuri, 113 S. Curry St., Frontwood, Mich.
 Past. B. Ruusisto, vleinien sihteeri, Crystal Falls, Mich.
 Opettajatar Miina Perttula, Hancock, Mich.

Pafanalähetysjohtokunta:

- Past. G. Lipsanen, esimies, WBoy 5 Fairport Harbor, Ohio.
 Past. J. F. Saarinen, kirjuri, 28 Market St., Ashtabula Harbor, Ohio.
 Mr. Johan Pietikko, rahastonhoitaja, 1018 W. 4th St., Erie, Pennsylvania.

Pyhäkouluyhdistyksen johtokunta:

- Past. Kalle G. Mannerkorpi, esimies, Suomi-Opisto, Hancock, Mich.
 Past. S. B. Mutere, w.-esimies, Hecla church, Calumet, Mich.
 Mrs. Wm. J. Kule, kirjuri, Lake City, Mich.
 Mr. Alex Pantti, w.-kirj. Ishpeming, Mich.
 Mrs. Augusta Lahti, rahastonh., 363—2nd St., Cent. Hts., Calumet, Mich.
 Miss Miina Perttula, Suomi-Opisto, Hancock, Mich.
 Past. Emil J. Paananen, Republic, Mich.

Suomi-Opiston johtokunta:**Konfistorin jäsenet virkansa puolesta:**

- Pastori Alvar Nautalahti, esimies, Ishpeming, Mich. (Mika päättyh 1922).
 Pastori John Wargelin, johtaja, w.-esimies, Hancock, Mich. (Mika päättyh 1924).
 Past. Alfred Saapanen, Hancock, Mich. (Mika päättyh 1923).
 Past. Bihtori Ruusisto, sihteeri, Crystal Falls, Mich. (Mika päättyh 1925).

Muut johtokunnan jäsenet:

- John Boström, kauppias, Frontwood, Mich. (1922).
 Isaac Wargelin, Opiston rahastonhoitaja, pankkivirkamies, Hancock, Mich. (1922).
 Bihtori Koivumäki, pastori, Ch. Minn. (1923).
 Lydia Kangas, opettajatar, Crystal Falls, Mich. (1923).
 Mrs. Thyra Nautalahti, opettajatar, Ishpeming, Michigan. (1924).
 A. G. Marffanen, liikemies, Duluth, Minn. (1924).
 Kalle Tuomela, liikemies, South Range, Mich. (1924).

Suomi-Opiston, Jumaluusopillisen Seminaarin ja Kauppaosaston opettajakunta:

- John Wargelin, A. B., pastori, Opiston johtaja sekä opettaja.
 Kalle G. Mannerkorpi, pastori, systemaattisen ja käytännöllisen teologian opettaja.
 N. E. Hartman, A. M., pastori, W. ja U. Testamentin eksegeetikin h. m. aineitten opettaja.
 Gilda J. Kuska, opettajatar, valmistavan osaston johtaja ja englanninfielen h. m. aineitten opettaja.
 Mrs. Elizabeth Tuori-Lehto, opettajatar, latina, saksa, ja englanninfieli.

Wainö A. Lehto, kauppaosaston johtaja, kirjanpidon, kauppa-
laskeannon, kauppalain y. m. aineitten opettaja.
Anton J. Cave, A. B., opettaja, matematiikka ja fysiikka.
Ada Greenwood, A. B., opettajatar, englanninkieli ja historia.
Toivo R. Lindfors, A. M., suomenkielen ja suomenhistorian
opettaja.
Arvi A. Karwonen, soitannon ja laulun opettaja.
Matti Kandelin, pita- ja konekirjoituksen y. m. aineitten opet-
taja.
Aino M. Sinko, opettajatar, luonnontiede, maantiede, histo-
ria y. m. aineitten opettaja.

Kustannusliikkeen johtokunta:

Siisemies J. H. Jasberg, esimies, Hancock, Mich.
Kauppias Johan Järvenpää, w.-esimies, South Range, Mich.
Apteekkari Werner Rifander, sihteeri, Hancock, Mich.
Kauppias Johan P. Nelson, w.-sihteeri, Hancock, Mich.
Mr. Ed. Lasfeh, rahastonhoitaja, Hancock, Mich.
Tohtori O. G. Sorfen, Calumet, Mich.
Pastori M. Luttinen, Newberry, Mich.

Kustannusliikkeen taloudenhoitaja on:

Mr. Emil Pesonen, Hancock, Mich.

Kirkkokuntamme lehtien y. m. julkaisujen toimittajat:

Amerikan Suomettaren toimittaja: mr. J. L. Ollila ja apu-
laiset Wiljo Rifander ja Uno Ruuhtila.
Kaimen-Sanomain toimittaja: past. R. G. Mannerkorpi,
Hancock, Mich.
Lasten Lehden toimittaja: opettajatar Miina Perttula,
Hancock, Mich.
Nuorten Ystävän toimittaja: past. Alpo Setälä, Wakefield,
Mich.
Auran toimittaja: mr. J. L. Ollila, Hancock, Mich.
Joulu-lehden toimittaja: past. J. Wargelin, Hancock, Mich.
Kääntäjä-lehden toimittaja: past. A. Rautalahhti, Ishpeming,
Mich.
Juhannuslehden toimittaja: pastori R. Hartman, Hancock,
Mich.
Uskonpuhdistuksen Muiston toimittaja: past. E. W. Autere,
Calumet, Mich.
Kirkkallisen Kalenterin toimittaja: past. A. Saapanen, Han-
cock, Mich.

Amerikan suomalaisen ewankelis-luterilaisen kirkkokun- nan eli Suomi-Synodin pastorit, niiden asuin- paikat ja osotteet:

Mhlman, Lauri A., Box 298, Newberry, Mich.
Autere, Samuel Welter, Hecla Church, Calumet, Mich.
Ein, David Joakim, 113 E. Curry St., Frontwood, Mich.
Saapanen, Alfred, 505 Reservation St., Hancock, Mich.
Hartman, Maafaelt, 1137 Summit St., Hancock, Mich.
Hillilä, Hugo Matias, Owinn, Mich.
Jimonen, Salomon, 715—43th St., Brooklyn, N. Y.
Jumonen, Antti, Duluth, Minn.
Jaac, Edward J., Brantwood, Wis.
Joti, Jrjö 423 Reed Ave., Monesien, Pa.
Kaarto, Otto, Neegaunee, Mich.
Kantonen, Laito A., 807 So. 14th St., Brainerd, Minn.
Kawa, Frans Wihtori, 387—18th St., Astoria, Ore.
Karhu, Antti, Copper Cliff, Ont., Canada.
Keränen, Pekka, Frederick, So. Dak.
Koiwumäki, Wihtori, Box 908, Elh, Minn.
Korhonen, Anton, Mafs, Mich.
Korhonen, Arvo J., 1708 W. 65th St., Seattle, Wash.
Kortezmäki, Matti, 111 So. Mott Ave., Waufegan, Ill.
Kuusisto, Wihtori, Crystal Falls, Mich.
Kuusisto, Antti O., Kalewa, Mich.
Könönen, Antti, 514 John St., New Castle, Pa.
Lipjanen, Gabriel, Box 5, Fairport Harbor, O.
Luoma, Swante, Lake Norden, S. Dak.
Laurila, Julius E., 22 Kendall St., Worcester, Mass.
Luttinen, Matti, Rudhard, Mich.
Leپیstä, Antti, Elh, Minn.
Mannerkorpi, Kalle H., Suomi College, Hancock, Mich.
Merijärvi, Celi M., 213—2nd St., Ft., Virginia, Minn.
Mäki, Otto E., 15 N. Rincon St., San Francisco, Cal.
Mäkinen, Kalle, 2002 Fifth Ave., New York, N. Y.
Mylkänen, Kalle Wilho, Lead, So. Dak.
Paananen, Cemeli Johannes, Republic, Mich.
Pesonen, Matti, Box 104 Jester Sta., Conneaut, Ohio.
Rautalahhti, Alvar, 215 Maple St., Ishpeming, Mich.
Rönkä, Samuel Heikki, 1257 Washington St., Lanesville
Mass.
Ranta, Wilho, Needley, Calif.
Saarinen, Juho J., 28 Market St., Ashtabula Harbor, Ohio.
Salminen, Napo, 210 Graham Ave., Portland, Ore.
Samanen, Taatvetti, Annandale, Minn.
Sarnela, Heikki, 31—67 Ave., Polk St., W. Duluth, Minn.

Setälä, Alpo, Box 582, Wakefield, Mich.
 Wargelin, Zuhö, Suomi College, Hancock, Mich.
 Wuornos, Bruno, Box 256, Sandwich, Mass.
 Bartiainen, Cero, 28 Richardson St., Boston 35, Mass.

Suomi-Synodin lähetyksaarnaaja:

Rev. Niilo Korhonen, Tsingshih Sunan, China.

Suomen Merimieslähetyksen papit Amerikassa:

Jauhainen, Drjö C., 9 Mission St., San Francisco, Cal.

Kotilähetykspastoreita ja maallikkojaarnaaja:

Past. W. Koinumäki, Kotilähetyksen superintendent, Box 908, Elh, Minn.

Past. B. Wuornos, Idän pirtin kotilähetykspastori, Box 256, Sandwich, Mass.

Past. A. Karhu, Copper Cliff, Ont., Canada.

Past. Edw. J. Naac, Brantwood, Wis.

Past. A. W. Myhtänen, Lead, S. Dak.

Past. Arno J. Korhonen, 1708 W. 65th St., Seattle, Wash.

Past. Wilho Ranta, Needley, Calif.

Mattajaarnaaja mr. Josef Salmu, Hancock, Mich.

Mattajaarnaaja mr. Pekka Aho, Frontwood, Mich.

Sisälähetyksen työntekijä neiti Maria Belander, 14 King St., Rockport, Mass.

Kolehtiluetto:

Kolehtija vuoden kuluessa oli jannettatwa kirkkokuntamme seurakunnissa seuraaviin tarkoituksiin:

2 kolehtia kirkkokunnan kasfaan.

3 kolehtia kotilähetykselle.

1 kolehti (Joulun aikana) Suomi-opistolle.

1 kolehti Suomi-opiston Seminaarin kirjastolle.

1 kolehti Rifanderin stipendirahestoon.

1 kolehti Merimieslähetykselle.

2 kolehtia Rafanalähetykselle.

1 kolehti Pyhäkouluyhdistykselle.

Seurakunnat opettajien ja kansa toivat itse määrätä sopivat ajat kutakin kolehtia warten.

Tilastotietoja.

Tilastoa kansalaisyistamme.

Seuraawan tilaston avulla woiimme ehkä osapuulle artwoida suomalaisten lukumäärän ja ajuntosebudut Yhdyswalloissa ja Candassa:

Michigan	67,000	Texas	900
Minnesota	64,800	Delaware	800
Massachusetts	25,700	Alabama	600
New York	23,500	Louifiana	600
Washington	17,400	Maryland	600
Ohio	16,000	Mississipp	500
Oregon	14,300	Washington, D. C.	450
Wisconsin	12,900	Rhode Island ...	400
Montana	10,700	Nevada	300
California	9,500	Iowa	250
North Dakota	9,000	New Mexico	250
South Dakota	8,200	Kansas	200
Pennsylvania	6,400	Virginia	100
Illinois	5,500	Nebraska	100
Maine	3,700	Oklahoma	50
New Hampshire	3,500	Arkansas	50
New Jersey	3,100	Georgia	50
Alaska	3,000	Tennessee	50
Connecticut	2,800	Kentucky	50
Idaho	2,000	North Carolina ..	50
Colorado	2,000	South Carolina ..	50
Wyoming	1,700	Missouri	50
Vermont	1,500		
Arizona	1,400	Yhdyswalloissa ...	327,500
Indiana	1,250	Candassa	70,000
West Virginia	1,100		
Utah	1,000	Yhteensä	397,500
Florida	1,000		

Wiivan tarffaa tilastoa suomalaisten lukumäärästä on melkein mahdoton toimittaa.

Näissä 50 waltiossa ja distritissä wain 12:ssa on kirkkokuntamme pappeja. Suomalaisen lukumäärä näissä waltioissa edellä esitetyn tilaston mukaan on yhteensä 271,200. Toiisissa 38 waltiossa ja distritissä, joitten yhteinen suomalainen wäkiluku on noin 56,300, ei ole yhtään kirkkokuntamme pappia. Muutamissa näissäkin waltioissa on kyllä useita kirkkokuntamme kuuluvia seurakuntia, joita toiisissa waltioissa asuwat papit hoitawat sen mukaan kuin aika ja woiimat myöden antawat. Candassa arwellaan olewan suomalaisia noin 70,000 ja on siellä wain yksi kirkkomme pappi työstentelemässä.

Tilastoa kirkkokunnastamme Suomi-Synodista.

Kirkkokuntamme toiminta-alue käsittää Yhdysvallat ja Canadan.

Kirkkokunnan korkeinta hallintoa kutsutaan Konsistoriksi, johon kuuluu neljä jäsentä, pappeja, joita valitaan vuosittain kirkollisfoukussa neljäksi vuodeksi kerrallaan niin, että yksi jäsen vuosittain on erovuorossa. Kirkkokunnan esimies on Konsistorin puheenjohtaja. Kirkkokunnan päävirasto on Hancockissa, Mich.

Kirkkokunta jakaantuu viiteen eri piiriin (konferenssiin), nim. Idän, Ohion & Pennsylvanian, Michiganin, Minnesotan ja Lännen piireihin. Kullakin piirillä on oma hallintonsa, mutta kaikki silti kuuluvat yhteisen, yleisen hallinnon alle.

Pappeja kirkkokunnassamme on nykyään 45 sekä yksi lähetysaarnaaja Kiinassa, kaksi maallikkosaarnaajaa ja yksi siinä lähettyksen työntekijä.

Seurakuntia kirkkokunnassamme on 156 jakaantuen 19:ään valtioon Yhdysvalloissa ja kahteen valtioon Canadassa.

Jäsenluku seurakunnissa on seuraava:

Miehiä (vipillätähpiä)	9,487
Naisia	9,523
Lapsia	17,220

Yhteensä

Saarnapaikoissa, jotta ovat kirkkokuntamme pappein hoidossa, yhteensä jäsenluku on

Yhteensä !

Seurakunnat ja niiden jäsenet jakaantuvat paikkakunnittain ja valtioittain seuraavasti:

California:

	mieh.	nais.	lap.	yht.
Berkeley	7	20	28	55
Eureka	6	8	7	21
Fort Bragg	20	23	36	79
Needley	15	20	43	78
Rocklin	10	15	10	35
San Francisco	15	41	15	71

Colorado:

Leadville (1920)	23	17	28	68
------------------------	----	----	----	----

Etelä-Dakota:

Mhola (Wing) Pohj.	37	41	130	208
Lead (1920)	32	45	70	147

Poinsett	73	66	96	235
Savo	78	79	120	277
Cabe Gills (1920)	35	30	70	135

Illinois:

Chicago	20	30	15	65
De Kalb	88	74	124	286
Waukegan	90	98	156	344

Maine:

Garrison=Kullkila	25	26	75	126
Monson (1920)	1	11	31	53
South Paris	22	22	45	89

Massachusetts:

Wilton-Brighton (1920)	45	49	72	166
Cape-Vnn (1920)	138	133	258	629
Gardner	92	84	92	268
Mahnard (1920)	45	55	130	230
Peabody (1920)	74	96	129	299
Quincy (1920)	46	58	107	211
West Varnstable	29	27	70	126
Worcester	128	130	220	478

Michigan:

Abaster (1920)	36	36	36	108
Allouez	35	32	65	132
Amasa	79	83	172	334
Astele	6	7	32	45
Atlantic (1920)	70	78	102	250
Baltic-South Range (1920)	110	110	296	516
Baraga (1920)	25	19	39	84
Beaumer (1920)	40	43	95	178
Calumet	253	247	513	1,013
Champion	19	24	40	83
Chaswell (1920)	27	25	57	109
Cobington	90	92	120	302
Crystal Falls	122	129	368	619
Deerton (1920)	15	18	45	78
Detroit	100	90	101	291
Diorite	6	5	20	31
East Branch (1920)	10	8	20	38
Eben	53	43	131	227
Ewen	9	8	23	40
Elo (1920)	25	20	45	90
Grand Marais	23	27	77	132
Hancock	674	663	952	2,289
Frontwood	240	240	540	1,020

Shipemung	405	429	630	1,464
Jacobsville (1920)	31	25	20	76
Jennings (1920)	25	22	58	105
Kalewa	234	209	273	716
Keweenaw Bay	20	18	56	94
Kyrö (1920)	42	46	85	173
Laird (1920)	130	140	215	485
Maple Ridge	57	59	131	247
Majs (1920)	4	70	110	184
Montreal	25	25	40	90
Moheaf	93	87	104	284
Neegaunee (1920)	240	216	380	836
Newberry	77	79	153	309
Ostar (1920)	22	23	24	69
Painesdale (1920)	36	38	65	139
Palmer (1920)	96	80	65	241
Paynesville	52	80	80	182
Pequaming (1920)	14	7	11	32
Princeton (Gwinn)	100	98	244	442
Redbridge-Beacon Hill	30	29	80	139
Republic	198	173	371	742
Rudyard	110	106	213	429
Sault Ste. Marie	53	45	83	181
Stambaugh	61	45	122	242
St. Ignace	5	9	13	27
Trenary	18	18	73	109
Toivola (1920)	26	22	57	105
Trimountain (1920)	16	18	42	76
Trout Creek	22	28	53	103
Uusi Suomi	30	32	70	132
Wakefield	228	221	548	997
Winona (1920)	13	12	56	81
Winthrop	83	84	128	295
Wainölä (1920)	27	28	80	135
Minnesota:				
Maunus (1920)	67	57	112	236
Winabie	20	22	35	77
Trout Lake (1920)	12	10	16	38
Brainerd	56	50	34	140
Chisholm (1920)	40	30	230	300
Cloquet (1920)	41	37	95	173
Cofato	48	43	63	154
Cromwell (1920)	15	10	25	50
Duluth	30	35	40	105
Elk (1920)	90	80	160	330
Cheletch	150	138	280	513

Floodwood (1920)	55	53	260	368
Gilbert (1920)	21	22	51	94
Fronton	4	5	7	16
Kalewala (1920)	26	28	51	105
Kingston	23	20	53	96
Middle River (1920)	24	27	91	143
Mt. Iron	94	92	175	361
New York Mills	38	33	46	117
Nurmijärvi	50	45	64	159
Rosburg-Walparaiso	3	7	18	28
Sebeke	16	15	34	65
Sparta	31	27	54	112
Suomi (Deep River) (1920)	10	8	18	36
Ralo (1920)	80	70	140	290
Tamarack (1920)	15	17	25	57
Toivola (1920)	15	10	20	45
Virginia	132	143	152	427
West Duluth	15	18	20	53
Mississippi:				
Pecan (1920)	18	14	21	53
Montana:				
Butte (Ent.)	80	80	140	300
Highwood (Spion Kop.) (Ent.)	30	25	25	84
No. Willow Creek (Ent.)	25	25	26	76
New York:				
Brooklyn	87	118	162	367
Great New York	7	16	12	35
Harlem	85	200	75	360
Ohio:				
Burton	14	10	23	47
Cleveland (1920)	17	26	21	64
Conneaut	164	182	366	712
Fairport (1920)	326	331	648	1,305
Girard	29	36	43	108
Harbor	403	465	688	1,556
Jacksonville (1920)	15	13	45	73
Warren	77	99	153	329
Oregon:				
Astoria	107	117	88	312
Blind Slough	10	12	5	27
Portland	19	39	38	96
Swenson	4	3	6	13

Pennsylvania:

Westmer	21	22	25	72
Erie	16	18	36	70
Monessen	85	78	200	363
New Castle	51	61	112	224
Ranth-Glo (1920)	23	16	50	89
Ranfin (1920)	8	6	2	16

Washington:

Deep River (Nasel)	59	37	46	142
Seattle	20	21	14	55
Woodland	9	8	12	29
Ylmaco	15	18	12	45
Vader	8	6	17	31

West Virginia:

Clarksburg (1920)	10	12	16	38
Weirton (1920)	18	29	36	83

Wisconsin:

Hackley (1920)	21	23	71	115
Iron Belt (1920)	38	34	83	155
Niemi (1920)	20	18	100	138
Owen	39	33	91	163
Salo (1920)	24	24	108	156
Superior (1920)	9	13	18	40
Westboro (1920)	17	21	26	64
Husi Sawo (1920)	31	36	58	125
Husi Waaja	32	25	49	106
North York & Marengo (1920)	14	16	34	64

Wyoming:

Rock Springs, (Cnt.)	6	11	13	30
----------------------	---	----	----	----

Canada:

Cobalt	4	5	10	19
Copper Cliff	66	76	98	240
New Finland (1920)	125	130	170	415
Sault Ste. Marie	21	22	35	78

Yhteensä 9,487 9,523 17,220 36,230

Ryhäkolouja kirkkokunnassamme viime vuonna oli 182; opettajia 1,457; oppilaita 9,393.

Rejätouluja oli 80; opettajia 88; oppilaita 3,564.

Aristilliisiä Nuorisoliittoja on kirkkokunnassamme neljä, nim. yleinen, koko kirkkokuntaa käsittävä sekä sitten eri piirien nuorisoliitot, nim. Idän, Ohio-Pennsylvanian ja Michiganin piirin. Päitällisistä nuorisoliitoista ei ole tällä kertaa tilastoja.

Kirkkokunnan Kotilähetys on avustanut 7 seurakuntaa opettajan kannattamisessa kuluella vuodella. Lähetysavustus kuukausittain on noin \$500.00. Yhteistoiminta United Luth. kirkon kanssa aloi käytännössä huhtik. 1 p. 1921.

Kirkkokuntamme Paikallishetys kannattaa maksittajesti yhtä lähetyssaarnaajaa Kiinassa sekä sen lisäksi avustaa melkoisessa määrässä muita lähetyksensä.

Suomi-Opiisto ja Jumaluusopillinen Seminaari on korkeampi oppilaitos kirkkokunnassamme ja sijaitsee se Hancockissa, Mich. Oppilasmäärä kuluella vuodella oli noin 150, opettajia 12. Opiisto witti 25:vuotisjuhlaansa keuhällä 1921.

Suomalais-Luterilainen Kustannusliike on kirkkokuntamme omistama ja walivoma laitos. Kustannusliikkeen toimesta annetaan ulos kirkkokuntamme lehdet: Amerikan Suometar, Paimen Sanomia, Nuorten Ystävä, Lasten Lehti ja Aura, Kirkollinen Kalenteri sekä monet muut kirjolliset julkaisut. Kustannetaan myöskin kirjoja sekä tehdään kaikellaista painotalle kuuluvaa työtä. Kuluella vuodella liikevaihto nousi noin \$110,000.00. Palveluskuntaan kuuluu 27 henkilöä.

Yleistä tilastoa.

Kansalliskirkkokunnassa (The Lutheran World Almanakassa w. 1921 olleen tilaston mukaan) on 20 pappia, 47 seurakuntaa, 9,000 kastettua jäsentä, joista 4,000 ripilläkäypää.

Apostolililuterilaisessa kirkossa (The Lutheran World Almanakassa w. 1921 olleen tilaston mukaan) on 5 pappia, 100 seurakuntaa, 30,000 kastettua jäsentä, joista 20,000 ripilläkäypää.

Luterilainen kirkko Amerikassa w. 1619 oli wasta alussa. Siihen kuului 1 seurakunta, 1 pappi ja 65 ripilläkäypää jäsentä.

W. 1700 siihen kuului 20 seurakuntaa, 7 pappia ja 2,000 jäsentä.

W. 1800 kuului siihen jo 2 synodia, 300 seurakuntaa, 50 pappia ja 20,000 jäsentä.

W. 1900 on luterilaisen kirkon tila yhdysvalloissa seuraava: 62 synodia, 6,710 pappia, 11,123 seurakuntaa ja

1,665,878 jäsentä. Vuotuinen uhraus lähetystyöhön ja muihin hyväntekeväisyystarpeisiin nousi \$1,171,765.00.

W. 1919, kolmejätää vuotta tuosta ensimmäisestä tilastosta, kuului luteriliseen kirkkoon täällä 21 synodia, 9,875 pappia, 14,322 seurakuntaa, 3,672,654 kastettua jäsentä. Hyväntekeväisyys- ja lähetystyöhön uhrattu vuotuinen summa nousi \$9,392,114.00. Paikalliseen seurakuntatyöhön vuodessa uhrattiin \$20,190,185.00. Kirkon omaisuuden arvo teki \$158,331,785.00.

Että synodioiden lukumäärä w. 1919 oli pienempi kuin w. 1900 johtui siitä, että tällä välillä oli liittynyt useita synodeja yhteen, kuten m. m. United Lutheran Church oli muodostunut tällä välin (1918).

W. 1920 kuului Amerikan luterilaiseen kirkkoon 21 synodia, 9,797 pappia, 18,333 seurakuntaa, ripilläkäypäin jäsenten lukumäärä oli 2,284,178.

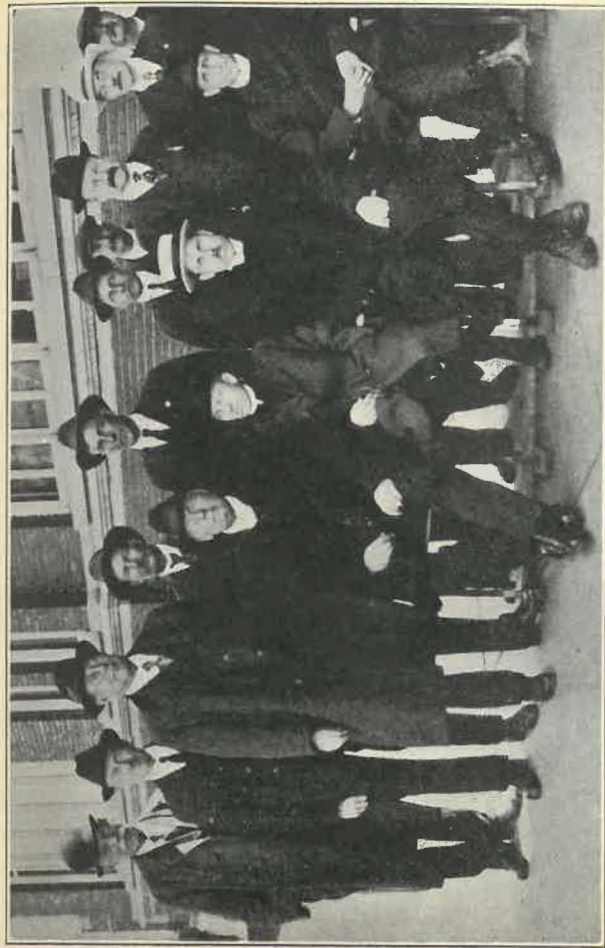
United Lutheran kirkkoon kuuluu (1921) 2,812 pappia, 3,775 seurakuntaa, 1,117,938 kastettua jäsentä.

Augustana Synodissa on 712 pappia, 1,234 seurakuntaa, 1,120 kirkkoa, 605 pappilaa, 287,476 kastettua jäsentä.

Norwegian Lutheran kirkkoon kuuluu 1,188 pappia, 2,853 seurakuntaa, 1,894 kirkkoa, 544 pappilaa, 425,065 kastettua jäsentä.

Missouri Synodiin kuuluu 2,857 pappia, 3,252 seurakuntaa, 1,006,065 kastettua jäsentä.

Luterilaiseen kirkkoon kautta maailman w. 1917 otetun tilaston mukaan kuuluu 81,526,225 jäsentä.

Edustajia Syn. Kirkkoyhteisönsä w. 1921, Chh, Minn. — (No. 1.)

Edustajia Elyn kirkolliskokouksessa w. 1921, Ely, Minn. — (No. 2.)

Edustajia Elyn kirkolliskokouksessa w. 1921, Ely, Minn. — (No. 3.)

Edustajia Elyn Kirkolliskokouksessa w. 1921, Minn. — (No. 4.)

Hawannoita vuoden vaihteessa.

Wuosi on wierähtänyt menneishyhteen. Muistot owat wain jälellä, toisilla mieluisimmat, toisilla vähemmän miellyttävät. Kokemuksemme waiikutelmissaan jääwät kuin perintönä mieleemme ajan rientäessä eteenpäin.

Taloudellisella alalla kulunut wuosi kautta maailman on ollut ominainen luonteeltaan. Maailman sodan jälkiseuraukset owat olleet sängen tuntuwat. Sotawuosi-
 jina luonnottomat tawarain hinnat ja polkka-
 suhteet kehittyiwät äärimmäishyhteen. Ne eiwät sellaisina woineet
 wastata luonnollisen ja rauhallisen kehityksen kulkua. Oli tarpeellista saada perinpohjainen uudestaan järjes-
 tely aikaan näissä suhteissa. Sitä onkin koetettu näinä
 aikoina toteuttaa. Mutta siinä on monta waikeutta
 vastaan tullut. Työttömyys ja siitä johtuwa ahdas ai-
 ka on ollut seurauksena miljoonille ihmisille. Kansain-
 wäliset suhteet owat olleet vielä sekawat, luottoa on
 puuttunut monelta kansalta, rahan arwo paikoin on
 alentunut melkein mitättömiin. Nämä kaikki owat olleet
 waiikuttamassa wakawiin taloudellisiin kokemuksiin.

Henkijessä wiljelyssä, warsinkin humanisten aattei-
 den ja wieläpä tieteittenkin harrastuksessa on ilmennyt
 uutta eloisuutta. Opiskelewiem lukumäärä korkeammis-
 sa oppilaitoksissa, collegeissa ja yliopistoissa on melkois-
 testi lisääntynyt.

Kaswatuksen alalla on herännyt wakawia kysymyksiä,
 misjä hengessä ja mitä periaatteita noudattaen olisi

nousewa sukupolvi kasvatettava. Maailman joiden hirveät kokeemukset ovat panneet kasvattajia ajattelemaan, eikö sittenkin kasvatuksessa ole ollut jotain heikkoutta, joka olisi välttämättä korjattava, että tulevien sukupolvien aikana voitaisiin välttää nuo kauheat seuraukset, jotka nykyaikoina ovat kansoilla olleet koettavina. Kasvatuksen pitäisi entistä enemmän liikkua sosiaalisen ja demokraattisen hengen ilmapiirissä. Kristillinenkin kasvatustapa ja opetus olisi tässä ymmärtämyksessä toimitettava. Tämän luontoisesta kasvatustyöstä toivotaan tuloksia, jotka paremmin vastaavat tarpeitustaan kuin tähän astiset saavutukset.

Kristillisen kirkon piirissä ovat ajan myllerrykset niinkään merkinä painaneet. Rationaalistinen raamatun ja kristinuskon perustotuuksien tulkinta on saanut uutta vauhtia, varsinkin reformeeratun kirkon piirissä. Uskonnon päätehtävä on sosiaalisen ja yhteiskunnallisen elämän kohottaminen. Siäisyyshyönteisen tarpeita ei tahdota tunnustaa eikä huomioon ottaa. Uskonto on menettänyt silloin varsinaisen tarkoituksensa ja voimansa. Kun järki pääsee mestaroimaan raamattua, niin ei siitä paljon jäljelle jää.

Luterilainen kirkkomme seisoo myöskin näitten ajan myllerryksien keskellä. Millaisena se on säilyttänyt asemansa ja miten se on kutsunuksensa suorittanut? Paljon on heikkouksia luterilaisessa kirkossa, jähkkyyttä, kylmyyttä, muotokristillisyyttä, pensettä ja toimitonmuutta. Mutta yleensä Amerikan luterilaisen kirkon vahvana puolena on, että se seisoo järkähtämättömästi raamatun perustotuuksien pohjalla. Sumalan sanalle annetaan täysi arvo, se on vieläkin ainoa perusohje

uskolle ja elämälle. Luterilaisen kirkon piirissä on niinkään nykyaikoina huomattavissa erikoisempaa malveutumista, toimeliaisuutta, innostusta lähetystyössä, kristillisen rakkauden ja hyväntekeväisyyden palveluksessa. Luterilaisella kristikansalla on myöskin yhteenkuuluvaisuuden henki virkoamassa entistä enemmän. Kirkkokunnat, eri kansallisuuksien keskuudessa toimivat, haluavat päästä läheisempään yhteishämmärrykseen keskenään, vieläpä monet kirkkokunnat ovat liittyneet yhteen muodostaen suurempia ja voimakkaampia kirkollisia järjestöjä, että „uskonpuhdistuksen kirkko“ voisi entistä läheisemmin toteuttaa Sumalan jille antamaa jaloa kutsunusta. Tämä on valoisia ja lupaava ilmiö luterilaisen kirkon piirissä.

Meidän oma kirkkomme, Amerikan suomalainen luterilainen kirkko, toimii tällaisten olosuhteitten ja ajan katsojantokantojen vallitessa. Kirkkomme kaikista puutteista huolimatta seisoo kuitenkin Sumalan sanan vakavalta pohjalla. Ja niin kauvan kuin Sumalan sanan kynttilä kirkossamme on kohotettuna pöydälle valaisevaan kaikkia huoneessa olevia, on kirkollamme varma tulevaisuus. Ja niin kauvan kuin meillä yksityksinä Sumalan sana saa olla jalkainamme kynttilänä ja valona teillämme, ja Sumalan armo Seesuksessa Kristuksessa yhteimme sovitukseen, elämänä ja autuutena, niin olemme turvattuja ajassa ja onnellisia ijanikkaisuudessa.

Sumalaan ja hänen armoonsa Seesuksessa Kristuksessa luottaen saamme toimorikkaalla mielellä aloittaa uuden vuotemme, ja on se tuova tullessaan siunausta, jopa runsastakin.

M. S.

Mietteitä vuoden vaihteessa.

Taasen yksi vuosi siirtyi
sinne, mist' ei koskaan palaa —
Moni lieji sammui, hiiltyi;
elo loppui, ruumis viiltyi —.

Monen touhut kesken jäivät,
laffas sydän sykkimästä.
Loppuun kului kutsun päivät,
silmän peitti kuolon häivät.

Monta perheen raffahinta
kutsui kuolo tuonen maille.
Isä suree kallihinta,
äiti muistaa armahinta.

Meill' on vielä aikaa juotu
parannusta tehdäksemme.
Pian elon lasi juotu —
meidän hauta umpeen juotu —.

Sopa vuoden loppupuolla
moni meistä mennyt onpi.
Kaikein täytyy warmaan kuolla —,
ferran ollaan tuomiolla —.

Armon Herran, auta aina,
että palais uskon lamppu.
„Kuvas pyhä sieluun paina“,
pidä meitä wanhurskaina.

Ta kun loppuu elon retki,
auta että uskoin nukun.
Mös wieföön wiime hetki
meitä ennen kuollehetki!

S u g o S i i l i ä.

Gwinnin seurak. soitto- ja lauluorkesteri w. 1921,
Gwinn, Mich.

Jumalalle ratkaisu.

(1 Moos. 50: ja Ap. Tek. 3: 18).

Ihminen, uudestisyntyntynyt, on kowin herkkä fäikähämään ja sellaisena walmis päättämään tärkeistäkin asioista sen mukaan, miltä sillä hetkellä näyttää ihmisfilmältä. Raamatussa on paljo tapauksia, joissa fäikähäntynyt ihminen kokonaan pettyy siitä, mitä elämä ja kaikkiwaltias taiwasten Jumala kulloinkin tahtoo ja tarkoittaa. Pyhähtykäämme kahden tällaisen tapahtuman tarkasteluun. Tapahtumiin on wiittaus otjikko-ni alla.

Josef, Saakopinpoika, oli tufalimmassa asemassa, misjä ihminen woi olla. Hän en ympärillään hälijiwät ja tekiwät kauppa turwattomasta nuorukaisesta pahantilfiset weljensä ja tuonnottomat orjakauppiaat. Kauppa päätettiin ja hurstkaasta, hwyästä kodista lähtenyt kiltti nuorukainen joutui senaikaiseen mitä kurjimpaan orjan asemaan. On kai selwää, etteiwät hänen weljensä eiwätkä ostajansa nähneet tapahtumassa mitään erikoista Jumalan läsnäoloa. Tuskinpa weljillä olisi ollut rohkeutta toimia näin, jos olisi mieleen tullut isien ianfaikkijesti elämä ja hallitsewa Jumala. Minkä werran Josef itse muisti silloin kiinnittää katettaan oikeuden ja wanhurstkauden ikilujaan hallitsijaan, jota ei raamattu mainitse fiinä kohdasja.

Mutta tuli myöhemmin aika, jolloin Josefille selwiytyi tapahtuksen kulku Jumalan kaitselmuksen ja tarkoitus-

ten walosja. Siitä ferrotaan 1 Moos. 50 luvusja. Sanotaan nim. että Saakopin kuoltua Josef in weljet pelkäsiwät rangaistusta ja tuliwat rukoilemaan armoa. Silloin puhui Josef heille sanoen m. m. (20 w.) että te ajattelitte minua kohta an pahaa, mutta Jumala johdi tätä tietä niin, että paljo kansaa pelästui nälkäkuolemasta.

Eiwät toimineet Josef in weljet eiwätkä orjakauppiaat Jumalan tahtoa taotellen. Saatanan käskyläis in he silloin puuhailiwat, mutta kaikkiwaltias Jumala woi wastustajansakin pahimmat juonet kähättää toisiin tarkeituksi in, kuin ne suunnitellaan. Törkeä rikos pafotetaan palwelemaan rakkauden tarkeitusperiä. Ei niin, että rikosta Jumala tarwit siji, mutta niin, että rikofsenkin, niinkuin kaisen muunkin pahan, walta on wain näennäistä ja sen on toteltawa käskyjä sen, jolla on kaikki walta taiwaisja ja maan päällä. Luwatun kansan ensimmäiset jäsenet olisi Jumala woinut pelastaa nälkäkuolemasta ilman, että Josef in möiwät omat weljet orjaksi. Mutta kun kerta niin tehtiin, otti Jumala asian ohjafet käsi insä ja tätä tietä johdi walitun aseensa Egypt in ylimmäk si wirkamieheksi ja paljon kansan pelastajaksi.

Ahdistukseen ja puristukseen joutunut Jumalan to-tuukkien ja pelastuksen taotittelija, muista kowimpainakin painon-hetkenä suunnata huokailewan sydämeji heikot warähdykset kohti korkeutta kurkistellen fieltä läpi kuumien kyhneleitteji kin walonwälähdystä iankaikkij sen Rakkauden suurista aarre-aitoista. Jos et woi nähdä ympärilläji mitään muuta kuin pahaa, jännitä uskoji fiimä edes odottamaan hetkeä, jolloin kirkastuu ahdis-

tukseksi tarkoitus Jumalan johdon valossa. Jos niin-
kin, että toivoisi pettäisi, uskosi loppuisi, sittenkin ker-
ran olet käsitettävä Jumalaksi tarkoituksen. Silloin saat
lohdutuksen ellet ennemmin.

* * *

Ap. Tef. 3 luvussa kerrotaan, että Jeesuksen mentyä
omiansa joukosta Pietari ja Johannes kerran paransi-
wat rannan miehen ja kun kansajoukko tätä ihmetteli,
sai Pietari aiheen puhua Wapahtajan kuolemasta. Hän
sanoi m. m. (18 w.) että waikka juutalaiset olivat syh-
liiset Wapahtajan kuolemaan, Jumala tahtoi tätäen pro-
feettain ennustukset toteutuviksi. Ei niin, että kuole-
man aiheuttajat olisivat tahtoneet Jumalan tahtoa
täyttää, eikä niin, että heidän syhliisyytensä tätäen wä-
hentäisi, mutta Jumala johti tässäkin asiaa omaa tar-
koitustaan kohti, samoin kuin Jofesin elämässä. Tar-
koitus oli wain tässä yhtä paljon korkeampi ja laajem-
pi, kuin oli uhrin kaalliimpi ja arwoikkaampi. Ihmi-
nen Jofes joutui uhraamaan wapautensa omiansa nälkä-
kuolemasta pelastumiseksi. Jumala ja ihminen Jeesus
Kristus uhraasi itsensä, henkensä ja werensä koko maail-
man syntien sowninoksi. Rummasfakin tapauksessa pa-
haa tarkoittawain ihmisten ilkiyhöt pakotettiin palwele-
maan jumalallisia rakkauden tarkoituseriä. — Riitos
iankaikkinen Jumalalle, jonka suuret suunnitelmat to-
teutuwat pimeydenwaltain edustajienkin juonissa.

Menetetyltä näytti ihmisfilmissä Jumalan waltakun-
nan asia Golgatan suurena päivänä. Neikin, jotka olivat
kokonaan antautuneet Jeesuksen seuraajiksi, menettiwät
uskonsa ja toiveensa siinä päivänä. Sanoihan heistä

eräskin uskonsa kadottanut Emauksen tiellä: „Me luu-
limme Häntä siksi.“ Emme enään woi uskoa niin. Mitai-
jemmin me uskoimme ja luulimme Häntä Messiaaksi. —
Menetetyltä näyttää Jumalan Hengen työ usein yksityi-
sesfäkin ihmisessä. Lankeemus on tullut ja sywä. Mie-
li kokonaan murtunut. Rauha ja lepo tyhstin haihtunut.
Epätouwo ja katteruus yksin waltitsewat. Syhtä ei woi
wähöryttää muiden niskoille. Oma uskottomuus, huo-
limattomuus ja walmomattomuus weiwät raskaaseen
lankeemukseen, (oikealla nimityksellä syhtiiin), mut-
ta koettaahan edes ajatella sitä liewemmällä, siis lankee-
muksen nimellä. Häpeää ihmisiä, ei uskallusta enään
paeta armoistuimen luu. Stjemurha olisi lohdutus,
mutta potwessa on elämä tieto, että sitä seuraa ainakin
toiwoton kuolema ja rauhea tuomio. Bois Jerusale-
mista yksinäisiin kyliin. Bois ihmisten seurasta metsän
korpeen tahtoisi kadota. Ei jaksu filmä enään suun-
tautua kohti korkeutta, mistä ennen niin usein armon-
aurinko loisti ja lohtua loi. Mitäpä sinne enään, kun
tahallisella synnillään omantuntonsa rauhan menetti ja
pyhän Jumalan wihoitti. Woi synkkyyttä langenneen
ja armontilasja jo olleen ihmislapsen sydämesjä!

Toiwottomuus on täysi, usko, josta jo teki mieli
muillekin joskus kerskua, on tyhten mennyt. Sällellä
ei mitään, ei mitään.

Silloin näyttäytyy Herrä, Pelastaja, syntisten Ar-
mahtaja, kaiken helwetin tuskan tuntenut Jumalan
Poika, näyttäytyy esittäen ne merkit, mitkä pyhään ruu-
miiseen jäiwät Golgatalalla, muistuttaen kuolemansa tar-
koittaneen juuri niiden syntisten pelastamista, joilla
ei mitään ole, ei edes uskoa, wakuuttaen armonsa ra-

jattomuuden ulottuvan sinnekin, mistä juuri kaikki on riisuttu, ettei mitään inhimillistä kerskaamista jälji. — Kun jotakin tällaista kirkastuu, silloin on katse poisja omasta pahasta itsestään, se suuntautuukin nyt sinne, mistä ainoastaan apu voi tulla.

Woinewatko sekä pelastuneet että kadotetut sielut tarkemmin enään kuoleman jälkeen muistella elämäänsä maan päällä. Kertomus rikkaasta miehestä todistaa kuitenkin hänen ainakin muistaneen veljiään, jotka vielä elivät. Mitä kaikkea voinee ihmisjeluun vielä tulla kuoleman jälkeen, siitä luulisin warmaksi ainakin sen, ettei sitten kukaan pelastunut voi pelastumistaan pitää omana ansionaan, waan täytynee tunnustaa, että kyllä minäkin olin muudan raukka kristityksi, täynnä pahoja taipumuksia, herkkiä kaikkeen syntiin, wastahakoinen ja tottelematon Sumalalle ja sittenkin — pelastunut. Miksi? Missistään sifji, että kehitystäni johdi — en minä, waan S u m a l a. Hän oli telonsa se, että minä kurja läpi kaikkien kiusausten ja lankeemusten ja syntieni wedettiin tänne. Tästäpä siis aihetta iankaikkiseen kiitokseen Sumalalle ja Karitsalle, joka tapettu on.

Jos näin ajattelee pelastunut, mitä muisteleo kadotettu suuresja tuskasjaan ja waiwasjaan. Eikö tähän tapaan: Paha ja pahaan taipuisa olin. Monien rikosten tekijä ja syntien harjoittaja, mutta ei ollut yhtään niin sywää syntiä, ei niin kowaa kiusausta, ei niin suurta waikeutta, ettei niistä olisi Jeesuksen veri ja Sumalan Sengen woima woinut minua pelastaa, jos olisin ne woimat sydämeeni laskenut. Mutta elämäni ei joutanut Sumala, waan minä itse ja sen tahtia tulos on tämä.

Lutijani, woitko yhtyä minuun, kun ajattelen, että pelastumisemme ratkaijee se, Sumalako wai minä, ja Sumalako wai sinä on elämämme suunnan määrääjä. Riippuu siitä, Sumalalleko wai ihmiselle jää lopullinen ratkaisu. Jos ylitwalta on itsellämme, tuho on edesjämme. Jos Sumala saa johtaa asiamme, pelastusta kohden tulemmes. „Sumalan lapsia owat ne, joita Sumalan Genki kulettaa“, sanoo Paawali.

Pahimmatkin asiat, kuten Jeesuksen murhaaminen ja Josefän myöminen, muuttuivat hyviksi, kun Sumala laski niitten johtoon woimalkaan kätensä. Sinun ja minun kurjinkin tila, ihmisilmillä katsellen, on otollinen ja hywin kerran päättywä, jos päästämme Sumalan asioittemme johtoon. Hänelle siis kaikki ratkaisu-walta! Ja hänelle iankaikkinen kiitos, että Hän tahtoo huonoimmatkin asiamme korjatakseen ottaa!

E. Merikari.

koissa olen käynyt, sillä siellä asustaa suomalaisia, rakkaita maanmiehiäni. Niitä olen käynyt oppimassa.

Erityisiä kiintopisteitä muistojen sarjassa on. Enhän moi olla lausumatta ensi suunaukufella nimeä New

Amerikassa.

Minusta tuntuu melkein kuin unennäöltä, että olen käynyt Amerikassa! Mutta niinkuin juokfujalassahan siellä rientsinkin. Muutamissa viikoissa hälli koko maanosan, menen ja tullen, jadoisfa kaupungeisfa ja useassa kymmenessä seurakunnassa, woiden kullckin omistaa ainoastaan jonkun päiwän. Ja sieltä Amerikasta lähes suoraan ja välittömästi wirkamatkalle Suomen Lappiin, missä käwin Sodankylät, Inarit, Enontekiöt, Kolarit. Sille matkalle, wiipymiset lukematta, kuluu aikaa suunnilleen yhtä paljo kuin jos pikajunalla kiidätätäisi New Yorkista San Franciscoon. Ja olojen erilaisuus! Suurempia wastaakohtia tuskin moi ajatella. Summako jos tuntuisi Amerikassa käyntini kohta kuin unelta lyhyenä kesäisenä yönä!

Mutta unta ei se ollut fittenkään. Sieltä muistojen jalatammioista kehittyhy sielun silmän eteen kuwaus toinen toisensa perästä, kuwaus eloisa ja täynnä tofinta todellisuutta. Ne esittäwät nuo kuwat, milloin jättiläistä miljoonien kaupunkia, mikä ihmisten wilinällä on niin kylmästytetty, ettei luulisi niitä enää muualla olewankaan, milloin rannattomia wiljatafankoja tai erämaita, joiden ääritwiwoja ei filmä ota, waan kaikki sulautuu yhteen epämääräiseen wärittömyhyteen, milloin pieniä maaseutukaupunkeja siwvine yhden perheen asuntoineen ja tuuheine puuistutuksineen. Niin — tälläisissa pai-

Piispa Juho Rud. Koskimies.

York, kaupunkia, joka kai on Amerikalle samaa kuin on ihmisesfä sydän tai joka, sanonko ehkä paremmin, aivot. Sitä katselin ensifsi Woolworth Buildingin huipulta. Ja ystävänä Ralle Wäkisen johdolla fittemmin perehdyin siihen yksityiskohtaisesti niin paljo kuin lyhyt aika

myönsi. Mutta kiehtovampi muisto kuin suurkaupungista on muisto monesta yksittäisestä kodista, pappilasta tai muusta, jossa viipyminen oli niin mieluista, että hetkeksi unohtui: „Minä vaimainen mato ja matkamies“. Worcester, lukuisien kaunisten kirkkojen kaupunki. Sen rauhallisuus vaikutti virkistävänä vaihteluna suurkaupungin pauhaavasta melusta.

Nimet Ohio, Ashtabula Harbor, Fairport, Conneaut y. m. olin jo kuullut nuoruuteni aikana, kun sinne alkoi siirtyä kansalaisia Josta-Ryörstä ynnä muualta Etelä-Rohjanmaalta. Nyt ne paikat näin kaikki. Ja näinpä ilokseni vielä joitakin henkilökohtaisesti tuttaviamia niiltä ajoilta tai tapasin niitten lapsia. Mutta eipä vain Ohiossa, mutta varsinkin Michiganin ja Minnesotan eri kaupunkeissa, Frontwoodissa, Wakefieldissä j. n. e. sain uudistaa vanhoja tuttavuuksia ja tehdä uusia sellaisia miellyttäviä. Nimiä en voi mainita, kuitenkin yhden: ellei monesta muustakin syystä, niin Ishpeming olisi minulle aina muistamisen arwainen jo siksi, että siellä on Synodin esimiehen, ystäväni Nautalahden, koti. Kun siellä pidettiin kirkkojuhla, niin kaupungin suomalaisen lääkäri puolisoineen oli mukana suorittamassa ohjelman musiikkinumeroita. Suomesta en tunne sellaista tapauksia. Runpa olisi!

Koko matkani huomattavimpia kiintopisteitä oli Hancockissa Suomi-Opiston 25-vuotis riemujuhlat. Siinä oli edustettuna myös Amerikan toisikielisiä Luterilaisia kirkkokuntia. Mutta mikä varsinkin teki juhlan juhlaiksi oli, että kaikessa saattoi huomata, miten sydämellisesti rakas on tuo opisto Amerikan suomalaiselle kirkkokansalle. Täytyy ihailia niiden miesten rakkautta ja uskoa,

jotka 25 w. takaperin lähtivät ikäänkuin tyhjästä rakentamaan tämän siivistys- ja opinahjon. Mutta he olivat perustaneet Suomi-Synodin kirkkokunnan. Useat heistä ovat jo päässeet Herransa lepoon, esim. S. A. Nikander, R. L. Tolonen, S. S. Hoikka. Toisia vielä on elossa, kuten kautta Amerikan ja Suomen tunnettu, kaikkien meidän hyvä ystävä, liikemies S. G. Sasberg. Hancock on siitä merkittävä, että se on koko suomalaisen Amerikan kirkollisten ja siivistyspyrintöjen keskipiste. Siellähän sijaitsee Synodin konsistorikin. Mikäli siivullinen — vaikka enhän oikeastaan sitä ole, koskapa olen kirkkokunnan kunniajäsen — voi huomata, vielä nytkin johdosssa olevat miehet, Synodin esimies ja konsistorin jäsenet, opiston johtaja sekä opettaja- ja johtokunta toimellisesti ja taidolla ohjaavat Amerikan suomalaisten paraita uskonnollis-kirkollisia ja henkisiä rientoja. Suoikoon Jumala, että näin saisi olla yhä eteenpäinkin!

Calumetin seurakunta on myös vanhimpia ja tärkeimpiä. Siellähän perustettiin Suomi-Synodi 25/3 1890. Nykyään siellä sijaitsee Apostolis-Luterilaisen kirkkokunnan johto. Siihen kirkkokuntaan myös tutustuin. Samoin kolmanteen suomal. kirkkokuntaan, Kansalliskirkkokuntaan, jonka johto sijaitsee Frontwoodissa.

Toinen kirkollinen suurtapaus matkani varrella oli Elyn kirkolliskokous. Oli mielenkiintoista tutustua kirkkokunnan harrastuksiin, työtapaihin, toiveisiin, waikauksiin. Jos meillä Suomessa vapaakirkkojärjestelmä pakosta on toteutettava, mekin joudumme aivan wälttämättä ennen pitkää omaksumaan paljo Amerikan us-

Kontveljemme ja kansalaistemme kirkollisia toimintamuotoja, eritoten „kotilähetystä“, mikä vapaakirkkolaisissa on tehokkaimpia vaikutuskeinoja. Elyssä sain erityisesti kokea kirkkokunnan ja sen johtomiesten ystäväällistä mielialaa monella tavalla, esim., niinuin jo

Piispa J. N. Koskimies kaimantopuvussa,

on juuri nousnut kaimannosta vierailuretkeltä, Elyssä, Minn. Toverina piispalla olivat seuraavat: vasemmalla puolella mr. J. G. Sasberg, oikealla puolella past. M. G. Merijärvi, mr. J. Borthan sekä takana kaksi toisista kaimantoinfinööriä, jotka olivat opastamassa vieraita.

muuttasin siihen, joten että kirkolliskokous kutsui minut kirkkokunnan kunniajäseneksi, rahalahjalla y. m. Persoonallisesti jäi Ely muistooni siitä, että siellä kävin rautakaimannossa, 1000 jalkaa maan alla, tutustuaikseni oloihin, missä tuhannet kansalaiseni hanffivat itsellensä

jokapäiväisen leipänsä. Zenith-kaimannon paikallinen johto hanffi minulle siihen tilaisuutta, ja sen teknillinen johtaja oli itse opastamassa. Siitä heille kiitokseni.

Mutta riennettävä oli Iänemmäksi. Tulin South Dakotan äärettömille wiljelys-alueille. Waltavasti ne vaikuttavat. Siellä maa puskee wiljaa kaikenkaltaista määrättömät määrät, waikkei kaiketi sielläkään „riennä riemuksemme leipä miesten maatesja“, waan waatii työtä ja huolta. Mutta näilläkin juunatuilla seu-duilla on witsauksensa. Elävästi tulee mieleeni, kun illalla 11 p. kesäkuuta, päätettyjen iltajuhlien perästä, feisoin Sawon kirkon portailta katselemissa suuremmoista nähtelmää. Koko pohjoinen syimmusta taivas oli kuin yhtenä aaltoilewana, leimuawana, laukaisena salamamerenä. Seuraavana päivänä oli kirkossa juhla jumalanpalvelus, jossa myös suoritin osani. Se oli viimeinen jumalanpalvelus siinä kirkossa, sillä, kuten sittemmin olen saanut tietää, hirweä pöörremyrsky häwitti sen kokonansa 2 p. heinäk. Wieressä olewa pappila wäfineen pelastui kuin ihmeen kautta.

Suonnonkauniita paikkoja olin nähnyt Amerikassa monta, Niagarasta puhumatta, mutta miltei kaiken woittaa näköalat wuoristossa, joiden halki, sananmu-kaisesti, on rautatiellä kuljettava, tullakseen äärimmäiseen Amerikan länteen. Ja ihanimmat owat sittemkin Portlandin näköalat, Columbia River Highway, Mount Saint Helens ja Mount Hood. Etelä-Californiassa, Reedleysjä, käwin suomalaisten hedelmäwiljelys-kon-trilla. Nimet Astoria, Seattle, San Francisco tuowat eteeni lukuisia, miellyttäviä muistoja. Jotkut kaupungit, esim. Duluth ja Chicago, osuivat keskukijffi, joissa

tuli käytyä useamman kerran ja sain vierasvaraisuutta nauttia.

Sadottain olen tawannut ja puhutellut kanjalaisia Amerikassa. Toiset olivat tuttavina ennestään, ja omaifiakin, mutta yleensä kaikilta en muuta ole saanut kokea kuin wilpitöntä hymäntahtoisuutta ja ystäwyhyttä, jonka aina tahdon kiitoksella tunnustaa. Jos ei muusta syystä, niin jo tästäkin olisi minun pidettävä mielessäni Amerikan suomalaiset ja kristineljet ynnä sijareni siellä. Mutta on muitakin syitä. Näin ja sain kokea niin paljo, joka on omanja täyttämään mielen ilolla ja hyvillä toiveilla sikäläisiin kanjalaisiimme nähden. Niin moni siellä, joka täältä lähti wälinpitämättömänä, on tullut Wapahantajansa tuntemaan. Moni on omannut paraimmat uskonnolliset, kirkolliset, siweelliset ja siwistykseelliset harrastukset omihsensa. Wakaumukseni on, että Suomi-Synodin kirkko ja papisto siinä tekee suurmauksellista työtä. Jumala antakoon sille jatkuvasti menestystä!

Pyhdän saada teille kehoitukselksi lausua apostoliset sanat: „Maahan Jumala, joka on kuolleista nostanut hänet, joka iankaikkisen liiton weren kautta on se suuri lammas paimen, Herramme Seesuksen, hän teki teidät yhtenewiksi kaikkeen hymään, woidaksenne toteuttaa hänen tahtonsa, ja saakoon teissä aikaan sen, mikä on hänelle mieluisia, Seesuksen Kristuksen kautta. Hänelle olkoon kunnia iankaikkisesti“.

Dulussa, 9 p. syysk. 1921.

S u h o N u d. R o s k i m i e s.

Puolesta --- ei vastaan.

Serra joti teidän puolestanne; olkaa te alallannel (2 Moos. 14: 14).

Saraon johtaman egyptiläisen sotajoukon takaa ajassa ja ahdistassa muinoin Israelin lapsia niiden pyhädyttyä Punaisen meren rannalla, Jumala joti Israelin puolesta ja egyptiläisiä vastaan, koska Hän Israelin lapsille antoi woiton, johdattamalla heidät kaikki odottoman ja pikaisen ihmetoimenpiteen kautta meren yli, suojaan ja turwaan, mutta egyptiläisten sen sijaan antoi joutua perinpohjin häwiölle, hufuttamalla ne kaikki keskelle merta.

Sotia jonkun puolesta ja jotia jotakuta tai jotakin vastaan, ovat kaikki eri asiaa.

Amerika, yhdyttyään maailman sotaan, taisteli Englannin, Ranskan y. m. liittolaisten puolesta, mutta Saksaa, Stäwaltia ja sen liittolaisia vastaan.

Tämän tiedämme siitä, että se edellisille amukki lähetti paraimmat poikansa sekä vielä lisäksi paljon ruokawaroja ja ampumatarpeita, mutta jälkimäisille ei lähettänyt mitään.

Kerran eräs äiti, jonka tyttären päälle, ilkeässä taroituksessa ja mahdollisessa murha-aikomuksessa oli hylkäämällänsä eräs wanhilasta karannut, aseella warustettu mies, astui tuon miehen ja tyttärensä wäliin, suojeleakseen häntä mahdollisilta iskuilta ja hönneiltä. Soti siis lapsensa puolesta — ei sitä vastaan.

Widin raffaus waati häntä näin menettelemään.

Oli Sumalalla muinoin kansa, lapsia, joiden puolesta

Hän joti. On nytkin Sumalalla kansa ja lapsia. Ja Sumala jotii nytkin kansansa ja lastensa puolesta silloin kun synti, lihan himot, perkele ja maailma niitä vastaan jotiivat, niitä ahdistawat, uhkaawat, kuolemalta ja kadotuksella pelottawat.

Näin tiedämme varmasti olewan sentähden että Sumala lähetti Poikansa Jeesuksen, antoi aseet, sanansa, hengen miekaksi ja awuksi kansalleen. Sillä Sumala ei astunut alas Jeesuksessa jotimaan perkeleen ja synnin ja wääräyden puolesta, kansaansa vastaan, waan päinwastaisessa tarcoitukseensa Hänen tulonsa ihmisten sekaan tapahtui.

Sumala jotii lastensa puolesta silloinkin kun he pyrkivät johonkin ja yrittävät jotakin, jolla on merkitystä ja arwoa wain niin kauwan kun elämme tässä maailmassa.

Sumala jotii lastensa puolesta silloinkin kun he taistelemat kaiken hyvän, oikeuden ja totuuden puolesta, toimiwat kaikellaisissa hywisissä ja hyödyllisissä yhteispyrinnöissä kansansa hywäksi, siwistykseen ja walistuksen lewittämisessä, tiedon ja taidon kartuttamiseksi opistojen ja koulujen kautta, taloudellisten ja yhteiskunnallisten olojen parantamiseksi j. n. e.

Niin kuin äiti jotii lapsensa puolesta, niin Sumalakin jotii kansansa puolesta.

Niin kuin rakastaja jotii rakastetun puolesta, niin Sumalakin, se suuri, todellinen rakastaja jotii rakastamien ja ihmisten puolesta.

Ilkäämme luulko, että Sumala silloin, kun Hänen tähtyhy kurittaa kansaansa, jotii sitä vastaan. Tässä me Sumalan lapset joskus, ehkä useinkin, erehdymme! Kun

meistä näyttää ja tuntuu ikäänkuin Sumala, rakastawa Isämme, kun Hän meitä kurittaa, joskus konastikin, olisi mennyt perkeleen ja synnin puolelle taistelemaan meitä vastaan.

Herran kansa! Sumalan lapset! Meillä on wäkewä liittolainen. Meidän puolellamme ja puolestamme jotii Sumala. Ja Hänellä riittää enkeleitä, taivaallista sotajoukkoa meille lähetettäväksi niinkauwan kun tätä pyhää sotaa kestää, jiksi kunnes istuimen edessä saamme weisjata: „Me olemme woittaneet Karitsan meren kautta ja meidän wäkewän liittolaisemme avulla“.

Ilkäämme sentähden peljättö, waikka joutuisimmekin yhtä waiketaan asemaan kuin Herran kansa silloin siellä Punaisen meren rannalla, waan olkaamme alallamme, sillä Herra jotii meidän puolestamme.

Seisokaamme alallamme opetettawat ja opettajat, johdettawat ja johtajat!

Seisokaat alallanne johdokunnat, jotka olette walitut eri tarcoituksia warten kirkollisessa työssämmme — seisokaa alallanne silloinkin kun syystä tai toisesta eteenpäin meno, suunnittelun työn jatkaminen ja loppuun suorittaminen näyttää mahdottomalta, sillä se mitä meille on mahdotonta, se on mahdollista Hänelle, joka on meitä rakastanut.

Me käsitämme, mitä se merkitsee, kun esim. joku kansa menee ja jotii jonkun wäshneen, woittoon nähden ehkä epätoimoon joutuneen kansan puolesta, käsitämmeö ja missä määrin, mitä merkitsee meille itsesjämme heikoille ja wäshwille kristityille, se tosiajia, että Sumala jotii meidän puolestamme?

Portland, Ore., syysk. 27 p. 1921.

H b e S.

Kiusausten keskellä.

Kun elin uskottomana maailman mielen mukaan ja olin lihani nöyränä palvelijana, niin en tuntenut kiusauksia, en kärsinyt niistä. Mutta elämän Herraan uskoessani, Jumalan armoon turvatesjani, maailman, perkeleen ja oman lihani yliherruutta vastaan kapinoidesjani tunnen olevani lakkaamatta tuiman kiusauspommituksen esineenä. Samassa asemassa tähän nähdän hymärrän olevan Jumalan jokaisen armolapsen. Niinhän olet finäkin, kansakilvoittelijani uskossa Wapah-tajaamme? Katsoaammepa wain, emmekö kuule famojen kiusannuolien wonguntaa korwisjamme ja tunne famoja kiusaustölmähyksiä sydämisisjamme.

Maailman taholta niitä runsaasti saamme. Kun olemme tulleet syntiemme tuntoon ja saaneet niiden tähden paljon kärsiä ruumiin ja sielun kowia tuskia, niin olemme käyneet wihamieliseksi syntiä kohtaan. Emme saata suwaitsewaisuudella suhtautua pahaan, olkoonpa se sitten misjä tahansa. Sentähden olemme menettäneet monen entisen hymän ystävämme suosion. „Ahdasmielisen“ nimen olemme saaneet, ei ainoastaan julki maailmallisen, waan suureksi osaksi kirkollisenkin wäestön taholta. Monien katheet owat tylyistyneet, monien sanat kylmenneet kohtaaamme. Tätä kaikkea kokiessamme tulemme joskus ajatelleeksi, että ehkä olemmekin liian ahdasmielisiä. Ehkä sentään saisimmekin olla suwaitsewaisempia moneen asiaan nähden. Näin tuo ma-

ilman ynseys ja „wäljamielisyys“ tulee kiusauksesseemme. Se koettaa saada uskowaisen unohtamaan synnin myrkyllisen waitutuksen ja mukautumaan Jumalan armon ulkopuolella wallitsewaan menoon. Ja monta kertaa kiusaaja tässä onnistuukin: saa heränteen sielun nukahtamaan synnin uneen uudestaan ja armolapsen haparoidaan ihmisanfioiden kiiwilla aroilla.

Past. R. B. Myllynen,
Lead, S. Daf.

Suuri joukko erilaisia kiusauksia tuon maailmallisen ja nimikristillisen suwaitsewaisuuskipun alla hyökkää ristin kaidan tien taimaltajien kimppuun. Mutta ei ainakaan pienempi ole se kiusausten armeija, joka oman lihamme linnoituksesta henkeämme wäijyy. Lihalliseen kiwasteluun ja inhimilliseen äreyyteen tunnemme itsesjamme suurta houkutusta pahaa wastustaessjamme. Siihen usein tawumme, waikka jana kehoittaa meitä pitkä-

mielisyhteen, rakkauteen ja kärsivällisyhteen. Syvin lähelle tungeskelee meitä myös kiusaus, joka houkuttelee meitä väärään mieltymiseen turhan maailman loistoon ja katoavaan tawaraan. Tätäkin kiusausta monta kertaa kuuntelemme, huolimatta Herran warotuksesta: „Älkää maailmaa rakastako eikä mitään, mitä maailmassa on.“ Niinikään tyytymättömyhteen ja napinaan houkuttelee ja saa kiusaaja meidät, warinkin elämämme pilwisinä päiwinä. Tätäkin täyttää sydämemme. Emme aina muista, että kun Serra on paimenemme, ei meillä mitään puutu. Kun taas Sumala antaa armonaurinkonsa lämpimästi sydämiimme paistaa — warinkin pitemmän aikaa kerrallaan — ja suo siunausta työlemme, niin kiusauksen keijukainen kiuskaa meille: se on sinun ansiotasi. Ja meidän lihallinen ihmisemme tyytyväisyyden hymähdyksellä myöntää tämän todeksi. Mutta Paawali sanoo: „Sumalan armosta minä olen se, mikä olen“ ja mitä olen työtä tehnyt, sen on tehnyt „Sumalan armo, joka on minun kanssani.“

Kiusausten keskellä siis taistelemme, uskowaiset. Synstä sentähden kehottaa Jeesus: „Rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen“. Kiusausten keskeltä emme tosin pääse pois ennenkuin saamme iäisyhteen portista sijalle käydä, mutta niiden w a l l a s t a on meidän w a p a u t u m i n e n. Jeesus rukoili omiensa puolesta: „Sä, en tahdo, että ottaisit heidät pois maailmasta, waan että warjelijit heidät pahasta“. Olkoon se meidänkin rukouksemme, että kiusaustemme mirhaawilta iskuilta tulimme warjelluiksi. Serra meidät warjella woi. Kun Hän meidät kaikki syntimme anteekfiantawan armonsa ja Poikansa Jeesuksen Kristuksen ansion osallisuudessa

pitää, niin silloinhan tulemme warjelluiksi. Waikemme woikaan kiusaajaamme woittaa, waan yhä sen houkutuksiin ja pettutuksiin tawumme, niin on meillä Wapahataja, joka on „kaikesta kiusattu niinkuin mekin“, mutta pyhynyt „kuitenkin ilman syntiä“. Hänessä on turwamme, Hänessä linnamme, kallis kiusattu uskonweljeni ja -sijareni! Waikka wieteljä meitä haawoittaa, ei se woi meitä tappaa, kun wain Jeesuksen Kristuksen risti on kilpemme, Hänen ansionsa sotapukumme ja Sumalan sana taistelusaagemme.

Pyhtäkäämme sentähden edelleenkin uskossa ilwoitel- la. Olkoon uskonrukouksemme taufoamatonta. Silloin koituwat kiusauksemme meidän parhaaksemme. Silloin toteutuu, mitä sanotaan Jes. 26: 16: „Serra, ahdingos- sa he sinua etsiwät; he wuodattawat hiljaisia rukouksia sinulle, kun sinä heitä kuritat“.

R. B. W y k k ä n e n.

Kirkolleni.

Matteita uusia nyt ylistellen
muut sointuun wiritelköt harppujaan,
ja järjen alttarille polwistuen
he sinne wiefööt kiitosuhrejaan!
Mullapa alttari on toisenlainen,
mun kanteleeni kaikuu heleinmin,
kun soimaan wiritän sen Sulle wainen —
kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

So elämäni aamunhoitteesä,
kun olin pieni, hento taimi waan,
hellästi istutit ja kastehesä
taiwaiseen tarhaan minut kasvamaan:
Lapselle, helmäs' äidin uinuwalle,
jo silloin suotiin armo ihanin,
ja siitä kiitosken mä kannan Sulle —
kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

Lapsen kasvoin, warreltansa warttui,
taimesta kohosi nyt nuori puu;
tietonsa elon ongelmistä karttui,
maailma etehenjä awartui.
Waan kautta koki kauniin lapsuusajan
huolella oiwallisen tarhurin
Sinä se olit hellä kasvattajan' —
kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

Ja elämän kun murrosheffi koitti,
nuoruuden aika saapui kultainen,
Herralle nuoren sydämen woitti,
Sun antamasi neuwo taiwainen.
Itseni silloin Jeesukselle annoin
hykkiwin rinnoin, eessä alttarin;
uskollisuutta myöskin Sulle wannoin,
kirkkoni kallis, kirkko Lutherin.

Nyt kesteli' olen elon taisteloita,
ja usein uupuu heikot woimani.
Waan tiedän: mua ei wihollinen woita,
kun Sinuun wain mä panen turwani.
Riehuuohon myrskytuuli ankarana,
perustus mull' on mitä kestäwin:
Se on Sun tarjoomasi Herran jana,
kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

Ja koska syntini mua ahdistawat,
armoa anteeksi'annon halajan,
hellästi armon tien Sä mulle awaat,
mi johtaa Wapautajan helmahan:
Mä silloin ääreen Herran armopöydän
jaan tulla katumuksen kynnelin.
Tuskiini sieltä liewityksen löydän,
kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

Palkita jospa rakkautesi woisin,
mun oma, rakas, kallis kirkkoni,
ja Sulle aina uskollinen oisin
uhraten Sulle kaiken kumtoni!
Taistella tahdon täällä riveisjäsi,

mun kunnnes Herran taimaan kotihin
 SÄ kannat autuaana syllisjasi,
 Kirkkoni kallis — kirkko Lutherin.

Sielläpä kofjanaan ei kanteleeni
 kaiukaan, kuten täällä, arkailien,
 waan woimalkaana riemusjäreleeni
 yhtyyppi autuaiden wirtehen,
 kun kunnian on tullut waltakunta
 ja maifet waiwat loppunehet jo,
 kun täällä taistelewa seurakunta
 on Herran kirkastettu morsio.

Taito N. Pantonen.

Profeetta Aamoksen julistus.

(Raamatullinen tutkielma).

Israelin waltakunta oli kuningas Zerobeam II:sen woimalkaan hallituksen aikana (wuosina 781—741 e. Kr.) kohonnut loistoon ja mahtawuuteen, joka muistutti aiwan Dawidin ja Salomon suuruuden aikoja. Rauha oli maassa, wihollisista oli woitto saatu. Rikkaus ja hywinwointi alkoi wallita. (2 Kun. 14: 23—29). Njarteltiin: nyt oli alkawa siunauksen ajat. Herrä korottaa Israelin ja panee kaikki wiholliset sen jaltojen alle. Ja riemuiten kofoontui kansa kaikkialta temppeleihinjä juhlimaan.

Niinpä wietettiin Betelin kuninkaallisessa pyhäkössä suurta ilojuhlaa. Uhrialttarit samusiwat, laulu soi ja harput helisiwät yhtenään. Mutta ilon ollessa ylimmälään kuultiin tuon riemun keskeltä synkkä soraääni, wihlowa itkuwirsi: „Raatumut on neitsyt Israel, eikä nouse enää seisalle; hän makaa maassa pitkällään, eikä ole sitä, joka nostaa hänet pystyyn.“ (Aam. 5: 2).

Sen lauloi Aamos, Herran profeetta. Eiwät siis asiat olleekkaan Israelisjä niin hywin kuin miltä ne näyttiwät, koska Herran, Israelin Jumalan oli taas pitännyt herättää profeetta kansalleen, sille waroitushuutoja wirittämään, lohdutonta itkuwirttä weifaamaan. Rauhaa oli kyllä maassa, pilwettömältä näytti Israelin taimas. Mutta tarffaawa silmä eroitti kuitenkin pienen

pilkun kautana taitwaan rannalla. Rajuilman tuloa je tiefi: Assyrian kuningas oli siellä jo alkanut maailmaa valloittawat retkensä. Ja Namos, karjapaimen Tekoan laitumilta Suudeassa oli kuullut sen ensi jyrähdykset, hawainnut niistä, että Sumalan tuomiot käywät kohta kansojen yli, sekä rientännyt ilmoittamaan sitä Israelille, waroittamaan sitä, joka huolettomana hymnisiä eli.

Past. Gero Warttainen,
Moston, Mass.

Kuulkaat! Salopeura kiljuu, Herra jo puhuu. Myrsky on käyvä kansojen yli. Tuli on polttawa Sasaelin huoneet ja Benhadadin howit Damaskossa. Ukukkaat häviävät Assodista, Askalonista ja Ekronista. Tuli on kuluttawa Tyhson, Bosran, Rabban ja Keriotin muurit ja howit. Kaikkialla kaatuwat kansat ja kuninkaat tuon Herran rajuilman edessä. Saman kohtalon saa Suuda. Eitä ole säästyvä Israelkaan (Näm. 1—

2), waan „tullut on minun kansani Israelin loppu“, sanoo Herra. (Näm. 8: 2).

Se oli outoa puhetta israelilaisille. Sen he kyllä hymärjivät, että Herra oli kufistawa nuo pakanakaupungit ja kansat, mutta että Israel kuolisi niitten mukana, Herran oma kansa pakanain lailla, se ei woi olla mahdollista. Tulloon waan wihollinen, Herra kyllä auttaa kansaansa! Ja miksi ei auttaisikaan! Katso, kuinka Herra on kunniasja! Kaikkialla maassa kohoawat uhrijawut ylös taimasta kohti. Betelissä, Gilgalissa, Danissa, Bersebassa, niin, kaikissa Hänen pyhäköisjään on upeita uhrijuhlia, wirret kaikuwat, ja soitto soi Hänen kunniafseen. Tämä on Herran kansaa. Ei Hän hylkää sitä. „Sinä näkijä, mene matkoihiji!“ joka jellaista ennustat. (Näm. 7: 12). Niin tahtoi Israel wastata ja elää edelleenkin huoletonna nauttien Herran juomien woittojen hedelmistä.

Kaiken tuon loistawan ulkonaisen jumalanpalveluksen, mistä Israel kerstasi ja oli niin ylpeä, Namos oli kyllä nähnyt. Mutta hänen katseensa tunkentuu sywemmällekin tuota kaunista kuorta, ja siellä näkee hän synnin tekemän kauhistuttawaa työtänjää. On totta, että Israel on Herran kansaa, julistaa hän. „Teidät waan Minä tunsin kaikista maan sukukunnista“, sanoo Herra. (Näm. 3: 2). Mutta omia teitäne te olette waeltaneet, ettekä Herran puoleen kääntyneet. Sääpäisheet te olette Hänen pyhän nimensä, mutta ette ole Häntä Sumalananne kunnioittaneet. Pyhäköisjä sallitaan saastaista elämää. Uhrijuhlat owat wain remuawia juomapitoja, wäärhyden kautta anastetuilla waroilla toimeenpantuja: „Pantatuilla waatteilla mafaawat he jokaisen alt-

tarin ääressä ja jakotettujen wiiniä juovat Jumalansa huoneessa (Näm. 2: 7, 8). Ei Herran mielisty sellaiseen. Hän sanoo: „Minä vihaan, Minä hylkään teidän juhlanne, enkä mielisty teidän kokouksiinne. Sillä jos te tuottekin Minulle polttouhrinne ja ruokauhrinne, niin ei ne Minulle kelpaa, enkä Minä katsele syöttöwasikoista tekemiä kiitosuhrejanne. Wie pois Minun edestäni wirttefi pauhu; en Minä kanteleites soittoa tahdo kuulla!“ (Näm. 5: 21—23). Ja profeetan täytyy opettaa kansalle oikeata jumalanpalvelusta, tuolle kansalle, joka jo vuosikatoja oli ollut Herran koulussa. Ei riitä se, että tuotte määrättyt uhrinne Herralle, pidätte jabattinne ja muut pyhät aifanne, että annatte runjaskäitjestifin hymmenyksenne, näin tahtoo hän sanoa. Ei riitä se, waan oikeutta tehkää. Wanhurskautta Herran teiltä waatii. Oikeus tulwikoön esille niinkuin wesi, ja wanhurskaus niinkuin wäkewä wirta! (Näm. 5: 24).

Herra on wanhurskauden Jumala. Oliko sitä myös Herran kansa harjoittanut? Ei! Synkkä on se kuuwa, mikä profeetalla on silmiensä edessä Israelin kansan yhteiskunnastafin. Maassa on rikkautta, on yltäkylläisyyttä ja hywinvointia, mutta siitä huolimatta myös mitä suurinta puutetta ja kurjuutta. Tämä johtuu siitä, että maan ylhäiset ja waiwutuswaltaiset henkilöt owat käyttäneet wäärin etuoikeuettua asemansa, he owat riistäneet köyhii ja sortaneet heikkoja ja wähäkälisiä. Ja näiltä on häwinnyt paitfi omaisuus myös oikeuden juoma turwakin, sillä wirtkamiehet owat epärehellisiä ja lahjuksille alttiita. Pelkäämättä nousee nyt profeetta tuota nautinnonhimoista ja sydämetöntä yläluokkaa vastaan ja huutaa sille: Woi teitä! „Woi ju-

ruttomia Sionissa ja huolettomia Samarian wuorella, noita ensimmäisen kansan mainittawimpia, joitten tykö Israelin huonekunta tulee! — Te, jotka luulette pahana päivän kaulana olewan, ja wedätte puoleenne wäkiwallan istuimen, jotka mafaatte norsunluuisilla wuoteilla ja wenyhte polstareillanne, syötte karitsoita lammaslaumasta ja wajikoita karjinasta, jotka harpun soudessa joutawia laulatte ja Dawidin tawoin keffitte itsellenne kanteleita; jotka juotte wiinimaljoista ja parhaimmalla öljyllä woitelette itseänne, — mutta ette muurehdi Josefjin wammaa.“ (Näm. 6: 1, 3—6). Sellaisia, itsekkäitä ja nautinnonhimoisia olivat Israelin kansan ensimmäiset miehet. Eiwätkä ylhäiset naiset olleet miehään paremmat. Profeetta kutjuu heitä „Wasanin lehmiksi“, niin hekumallisia ja yhellisiä he olivat. (Näm. 4: 1). Mutta köyhän ja kurjan kuhlalosta ei kukaan wälitä. Rikas myy hänet yhdestä kenkäparista. (Näm. 2: 6). Eikä köyhä enää oikeutta löydä Israelisja, sillä oikeus on muutettu myrkyksi ja wanhurskaus koiruohoksi. (Näm. 6: 12).

Mutta tämä wääritys on tullut Herran filmien eteen, sanoo profeetta. „Minä tiedän, kuinka monet teidän rikkosenne owat ja kuinka suuret teidän syntinne, te wanhurskauden ahdistajat“. (Näm. 5: 12). Kun kansa ei tiedä oikeutta tehdä, niin on Herran panewa sen woimaan. Kerta toisensa jälkeen on Hän etsinyt kansaansa, kurittanut ja armahtanut, mutta turhaan. Israel ei ole kääntynyt Hänen luokseen, waeltamaan Hänen teitänsä. (Näm. 4: 6—11). Senwuoksi on sillä nyt kuoleman tie edessään: Maa häwitetään, ja Israel wiedään wankeuteen kauas Damaskon taakse. (Näm. 5: 27). Her-

ra on rankaisewa Israelia, samoin kuin Hän rankaisee pakanakansojakin. Miköön kukaan sitä ihmetelkö. Miköön kukaan enää sano: „Herra on Israelin Jumala, ei Hän anna kansaansa vihollisten valtaan“, ikään kuin Herra olisi vain Israelin kansan kohtalojen ohjaaja, sen itsekkäitten pyhyitten tähtittäjä, ja ikään kuin Herra olisi riippuvainen Israelin fuosjosta ja olemassaolosta. Ei niin, vaan Herra on koko maailman Jumala. Hän on Herra Sebaot, totalaumojen Jumala, jonka wallassa ovat kaikki taitwaan ja maan joukot. Hän johtaa kaikkien kansojen kohtalot, niin hywin pakanoitin kuin Israelinkin: „Ettekö te ole minusta niinkuin Ruusin lapset, te Israelin lapset? sanoo Herra. Entö minä wienyt Israelin lapsia Egyptin maasta ja filistealaisia Raistorista ja syrialaisia Kiristä? Kun Herran nostama myrsky kohtaa kansoja, niin kaatuu Israelkin sen edessä.“

Sen hetken, „Herran päivän“ koitto on profeetta Amos tullut julistamaan. Se on olewa vihan päivä, synkkä ja myrskyinen: „Totisesti Herran päivä on pimeä, eikä waloisa, ja hämärä, ilman mitään wälkeutta“. (Am. 5: 20). Pois on kaikonnut silloin riemu noiden huolettomien huulilta, sillä „näin sanoo Herra Jumala Sebaot, Herra: kaikilla toreilla on walitus, ja kaikilla kaduilla sanotaan: 'woi, woi!' Ja peltomiestä kutsutaan nuurehtimaan, ja suruwirren taitawaa walittamaan. Ja kaikissa wiinimäisissä on walitus, sillä Minä kuljen sinun kauttasi, sanoo Herra“. (Am. 5: 16, 17). Ei wät löhdä suojaa ne, jotka turwaawat temppeleihin ja palatseihin, sillä nekin maahan sortuwat. (Am. 3: 14, 15; 6: 11). „Sos he waikka tuonelaan tunkeutuwat,

sieltäkin minun käteni heidät noutaa; ja jos waikka taitwaaseen astuwat, sieltäkin minä heidät maahan syöksen“. (Am. 9: 2).

Lohduton on todellakin se kohtalo, mikä Israelin kansaa odotti. Raskas tehtävä on profeetta Amoskella, kun hänen pitää tätä tuomiota julistaa. On kuin ei hänkään tahtoisi oikein uskoa tuota, kuin hänelläkin olisi vielä pieni toiwon kipinä pelastuksesta. Minakin toiwoo hän sitä, kun neuwoo Israelin kansalle elämän tienkin: „Etjikkää Herraa, niin te saatte elää! Etjikkää hywää, älkäätkä etjikkö pahaa, että te eläisitte; silloin on Herra Jumala Sebaot teidän kansanne, niinkuin te sanottekin. Wihattaat pahaa ja rakastakaat hywää, ja asettakaat porttiin oikeus! Kukaties armahtaa Herra Jumala Sebaot Josefien jätteitä.“ (Am. 5: 6, 14, 15). Ja kun Amos julistaa tätä pelastuksen tietä, tunkeutuu hänen profeetan katseensa kauas tulewaisuuteen, Herran teitten loppumäärään, siihen aikaan, jolloin Sumalan sanan nälkää ja janoa on maassa ja jolloin Dawidin kaatumut maja uudelleen rakennetaan (Am. 8: 11; 9: 11). Syntiset hukkawat kansasta, mutta jäännökselle koittaa armo. Se saa nähdä messianisen ajan. „Sinä päivänä minä rakennan Dawidin kaatuneen majan, ja korjaan sen halkeamat ja sen rauniot kohennan, ja rakennan sen niinkuin se entisinä päiwinä oli; että he omistaisiwat Edomin jätteet ja kaikki kansat, joille minun nimeäni saarnataan, sanoo Herra, joka tekee tämän. — Ja minä palautan wangitun kansani Israelin, ja he rakentawat autiot kaupungit ja asuwat niissä, ja istuttawat wiinimäkejä ja juowat niitten wiiniä, ja tekwät puutarhoja ja syömät niitten hedelmiä. Ja Minä

istutan heidät heidän omaan maahanja, eikä heitä enää rewitä pois heidän maastansa, jonka Minä heille annoin, janoo Serra, sinun Sumalaji". (Näm. 9: 11, 12, 14, 15.)

Näin saarnasi profeetta Namos Israelin kansan keskuudessa. Turhaan koetti hän herättää siellä oikeutta ja vanhurskautta henkiin. Sitä ei ilmaantunut. Sentähden täytyi hänen viimein weijata lohduton itkumirri kansan kohtalosta ja julistaa sille: Herran tuomio on käynä Israelin yli. Eiwätkä profeetan sanat häpeään joutuneetkaan. Muutamia vuosikymmeniä hänen jälkeensä (w. 721 e. Kr.) walloitti Assyrian kuningas Israelin waltakunnan ja wei sen asukkaat wankuteen omaan maahanja, „kauas tuolle puolen Damaskoa". (Näm. 5: 27).

E. W.

Tähtiä katsellessa.

Wiestin olin kuullut kaukaa Canadan sijämaasta, jonne on kulkeutunut yksi tuttavistani. Sinne päätin tehdä matkan ensimmäisessä sopiwassa tilaisuudessa. Selainen tarjoutui viime kesän ajalla.

Sinne oli kuljettava ensin junalla, sitten wenheellä ja loppu matkasta jalkaisin. Niin waiwaloinen ja pitkä se matka oli, että tuskin sitä jälestäpäin uskallan muistella. Junamatkan jälkeen oli joudettava suorien järwien yli, joisja niin mahtawat laineet kuohuivat wastaan, että tahtoivat melkein haudata pienen alufemme, waan kuitenkin onnellisesti päästiin monien myrskyisten järwien yli.

Nyt oli lähdeittäwä wenheestä, alkoi kowa käwely. Ei ollut pienintäkään polkua, mutta kuitenkin mentiin eteenpäin. Sanoihan oppaani tuntewansa seudun warjin hywin. Ne olivat suuria erämaita, noustiin wuorelta toiselle ja harjanteelta harjanteelle. Mina uudet, wielä suuremmat kukkulat näkijivät edeltäpäin. Ne näyttiwät aiwan läpipääsemättömiltä. Uusin matkan warrella täytyi liewätä. Sen jälkeen uusilla wuimilla yritettiin eteenpäin. Lewähdyksipaikassa oppaani kysyi: „Menkätähden lähditte tälle waiwaloiselle matkalle?" Hänelle wastasin: „Mestarin käskhä olen täyttämässä, kun Hän janoi: 'Menkät ja tehkät kaikki kansat opetuslapsiksieni'." Rauheimmat seudut aukeawat eteen-

me, tähtyi ryömiä fuurien kaatuneiden puiden alitse, välistä nousta niiden yli. Nämät seudut täällä fittenfin ovat rauhaisia kuljeksella, werrattuina moniin muihin seutuihin, joihin warhaisemmat lähetyshön tekijät ovat ewankeliumin waloa lewittäneet. Se usein joutuiwat moniin waaroihin, joissa saiwat werellään todistaa siitä Herrasta, jonka palvelukseen oliwat elämänsä pyhittäneet. Taitawan oppaan avulla, joka oli lähtenyt minua kuljettamaan fuurien erämaiden halki, asumatomien metsien läpi, saatuin wihdoin päämääräni.

Taloon oli kerääntynyt tuttavani kohoitusjesta muutamia lämminsydämiisiä kuulijoita. Illan kuluesä he kertoilwat niistä pitkistä vuosista, joita oliwat kulluttaneet siellä. Moniin wuosiin eiwät he ole olleet tielaisuudessa kuunella Sumalan sanaa. Usufasten kertomuksen mukaan olin ensimmäinen sanan julistaja niillä seuduin.

Paikkakuntalaisten pääelinkeino on kessällä kalastaminen, talwella turkiseläinten pyhdyttäminen. Minoastaan pienemmässä määrässä he harjoittawat maanwiljelystä. Minkäänlaisia kouluja ei ole, joten lapset ovat aiwan täydellisesti kaswaneet ilman kouluopetusta.

Sinä iltana olin kuullut yhtä ja toista niin paljon, että hetkeksi halusin päästä yksinäisyhteen. Ilma tuntui siellä kowin painostawalta ja ulkona sitä paitji oli niin kaunista. Tähdet kimalteliwat taiwaan sinilaella tuhansina ja taas tuhansina, aina lukemattomiin saakka. Suuntasin kulkuni pienen matkaa talosta loitomalle. Istuin pienelle konnaalle ihailemaan kauniin tähtitaiwaan wihättäwäisyhttä ja eläen uudelleen päiwän monimutkaiset tapahtumat.

Tähtitaiwasta katjellesä, tuntui ikäänkuin tähdet kuiskaileijiwat: „Eloa on paljon, waan työwäkeä on vähän. Kufoilkaa elon Herraa, että Hän lähettäiji työwäkeä eloonsa.“

Antti Parhu.

Hue päälles woimasi.

Ryhtyminen aika on waltawa eshytyksen aika, jolloin eritoten tulee eshytymykseen, kenellä on suurempi woima. Siinä eshytään meiltä kristikansana, missä on todella meidän woimamme. Woimallinen ja wäkevä on perkele ja maailma. Ja niitä vastaan taistellesa ei auta miesten woima eikä inhimillinen tahdon lujuus, sillä siinä onkin sota hengen ja hengen välillä — ja henki on aina mestari ruumiin ylitse.

Kun ihminen rupeaa omin woimin sotimaan pimeyttä vastaan, niin häwiölle hän joutuu joka kerta. Mutta hämmästyttävän monta on niitä, jotka sittenkään eivät ota uskoakseen. Niin on ihminen — kaikessa wiisaudessaan — tyhmä, ettei hän tahdo ottaa entisistä kokemuksista oppia, kun tulee eshytymykseen hengelliset asiat. Ja siinä omassa uskalluksessaan astelee moni perikatoa kohti.

Mottaessamme uutta vuotta, sopii meidän muistaa Jesajan kautta annetun Herran lehotuksen: „H e r ä ä, h e r ä ä, p u e p ä ä I l e s w o i m a s i, s i n ä S i o n i!“ Siionille on lehotus annettu, Herran omalle kansalle. Ransa oli langennut epäuskoon. Sumalaa se palveli, Hänelle uhrafi, Häntä rukoili ja Hänelle kunnian antoi. Mutta woimaa siltä puuttui, sillä se kaiken sen ohella sittenkin rakasti syntiä ja palveli omia synnillisiiä himojaan ja halujaan. Se oli itseensä tyytyväinen — omaan hyvyhteensä. Ei woinut se seurustella synnillisten

kanssa, sillä se oli „pyhä“ (Jes. 65: 2—5). Mutta Sumala ei sellaista pyhyyttä tuntenut. Ransa ei vielä tuntenut syntejään eikä niitä katunut.

Waikka se näöltään oli hurstas, niin Sumalan edessä oli Israelin wanhurstaus kuin saastainen waate. Sen woima olikin omassa itesjään, waikka Sumalan woimaan muka turvautui.

Past. Edward J. Isaac,
Brantwood, Wis.

Sumalan woima tulee täydelliseksi heikkouudessa. Tätä ei Israel tuntenut. Se luuli ja piti woimansa tulleen esivanhemmistaan ja siitä ylpeili. Mutta Israelin kantaisät olivat heikkouudessaan turvanneet Herran nimeen ja sieltä oli tullut woima ja apu. Sinne taikaisin palaamaan kehoitti heitä nyt profeetta.

Tätä woimaa mekin tarwitsemme, jos työmme on edistytävä. Oma woimamme ei saa tulla eshytymykseen.

Omat tyhynne, omat lahjamme ovat kaikki unohdetta-
vat ja päällemme on puettava Herran voima.

Mikä on tämä voima? Se on itse ewankeliumi.
(Room. 1: 16). Siinä julistetaan syntisille anteeksi-
antamus. Se osoittaa kurjalle langenneelle Jumalan
juuren rakkauden, kun hän antoi ainoan poikansa, jotta
Häneen uskova saisi iankaikkeisen elämän. Tällä ju-
listuksella sopii meidän puettaa itsemme. Se kestää
kaikki vihollisen esitykset ja valloittaa kuoleman. Sen
kautta Jumalan Henki saa tilaa sydämessä waiutua
ihmissä uuden elämän. Kertoessaan Jumalan Po-
jasta, Seesuksesta Kristuksesta, joka otti päällensä koko
maailman kirouksen, se julistaa uudeksi luomukseksi
sen, joka Häneen usko.

Rakas ystävä, sinulle annetaan kehoitus pukeutua
voimaasi. Sinun voimasi on Herrassa Seesuksessa.
Älä muualta sitä etsi, äläkä muuhun turvaa. Älä
omaan hyvyhteesi, tai saawutuksii luota, waan jätä se
kaikki taaksesi ja pane turwasi syntisenä Jumalan Karit-
saan, joka ottaa pois maailman synnin. Älä salaa syn-
tejäsi Herralta, waan tunnusta Hänelle kaikki ja ole wa-
kunnettu, että joka tunnustaa rikoksensa, hän saa laupeu-
den.

Tätä jumalallista voimaa meidän kirkkomme tar-
witsee. Pukeutukaamme yksilöinä siihen. Röyhkytääm-
me Jumalan edessä panemaan yllemme se wanhurskau-
den waatetus, jonka Kristus on meille ilmaiseksi tarjon-
nut, jonka Hän omalla werellänsä on omaksemme an-
jainnut.

E. S. S.

Suomen kirkon lahja Amerikan suomalaisille.

Kun Amerikan suomalainen siirtokansa, lähes puoli
vuosijataa sitte, alkoi perustelemaan seurakuntia, kai-
watan jumalanpalveluksia raskaalla äidinkielellään,
käännyttiin silloin opettajaa hankkiessa Suomen kirkon
puoleen samallaistella pyhännöllä, minkä apostoli Paa-
wali sai kuulla: „Tule yli Makedoniaan ja auta meitä“!
Siirtolaisten pyhntö otettiin Suomessa huomioon ja
sieltä lähetettiin kirkollisen työn uranuurtajaksi pastori
N. G. Backman. Tämä tapahtui w. 1876.

Kolmekymmentä vuotta hoitiwat Suomen kirkon pa-
pit ja moniaat Suomen yliopistossa opiskelleet, mutta
täällä papeiksi wihityt, Suomi-Synodin seurakuntia,
kunnes Suomi-Opiistolla valmistuneita Herran wiini-
mäen työmiehiä alkoi heihin liittymään ja siirtokansan
ripeää pappein puutetta jossain määrin poistamaan.
Myöskin Kansalliskirkokunnassa on toiminut muuta-
mia Suomen kirkon opettajia sekä näitten ohella mel-
koinen joukko Suomesta tulleita kolportöörejä, joita on
täällä wihitty papeiksi.

Mutta waikka Amerikasassa wihittyjä suomalaisia pap-
peja kahtena viime vuosikymmenenä onkin karttunut
melkoinen joukko, noin jatakunta, eiwät ne fittenkään ole
woineet, eiwätkä nytkään woi poistaa sitä tuntuwaa
opettajain puutetta, mikä siirtokansamme keskuudessa
wallitsee, sillä papittomia seurakuntia löytyy kummas-
jain kirkokunnassa huolestuttawassa määrässä. Suo-

mesta tulleet papit ovat vieläkin yhtä tarpeellisia ja termetulleita, kuin konjanaan. Se ovat sanan kauniimmasssa merkityksessä Suomen kirkon lahja Amerikan suomalaisille, waikkakin tämä lahja tulee usein lainana ja Suomen papit, jonkun aikaa keskuudessamme toimittuaan palaavat hynnyinmaahan, äitikirjon palvelukseen.

Etä Suomen kirkko rakkaudella waalii etäällä toimivaa tytäkirkkooan, seuraten mielenkiinnolla sen kehitystä ja sopiwissa tilaisuuksissa tarjoaa auttawan kätensä, siitä on monia kauniita todistuksia. Suuresta pappein puutteesta huolimatta, mikä hynnyinmaassamme on walinnut viime vuosina, sieltä on kuitenkin oltu antamalla puolella, wuosi wuodeltaan laskettu sellaisia pappeja Amerikkaan, jotka kutsun saatuaan ovat tunteneet siifäisen kehoituksen lähtää työskentelemään siirtoweljiin ja siifarten keskuuteen. Useissa pappein kokouksissa, wieläpä yleisessä kirkolliskokouksessakin on pohdittu ja järjestelty molemmin puolin waltamerta asuwien suomalaisten kirkollisten asiain mahdollisimman hywään järjestykseen saamisesta, warsinkin mikäli se koskee kirkollisia toimituksia. Kuinka paljon onkaan kirkollisten toimitusten järjestelyssä toimomisen waraa molemmin puolin; mutta älkäämme myöskään unohtako, etä tuo tehtävä ei ole helpoimpia, päin wastoin waatii se suurta asiain tunteumusta, sowlittelua ja työtä, jossa rakkautta ja kärsiwällisyyttä khyhtään.

Erikoinen ja aiwan harwainainen lahja Amerikan suomalaiselle kristikansalle oli Suomen kirkon lähettämän forkea-arwoisen piispan, J. R. Koskimiehen termewehdysmatka kesällä 1921. Hartoin parin kuukauden työn kautta on niin paljon siunauستا saatutettu, kuin mitä

piispa Koskimiehen matka tuotti. Se jätti unohtumatomat muistot, lujentaen werisiteitä ja heimolaishenkeä molemmin puolin waltamerta asuwien suomalaisten välillä; se lietsoi uutta intoa kirkolliseen työhömmen ja wiritti Herran tulta seurakuntiin, samalla waikuttaen ihmeellistä yhteisymmärrystä äiti- ja tytäkirkon välille.

Seuraawat Suomen kirkon papit ovat mitkä pitemmän, mitkä lyhemmän aikaa hoitaneet Amerikan suomalaisia seurakuntia, taikka olleet merimies- ja siirtolaispappeina. Se ovat Suomen kirkon lahja Amerikan suomalaisille.

Lauri R. Ahlman, synt. 1878 Wesilahdella. Oliop. 1898. Saapui Amerikkaan 1906. Toiminut siirtolaispappina Wyomingissa, Utahissa ja Coloradossa, merimiespappina San Franciscossa ja seurakunnan opettajana Detroitissa. Nykyään Newberryn seurakunnan hoitajana.

Pekka Airaksinen, synt. 1866 Kuopiossa. Oliop. 1891, wih. papiksi 1896. Amer. tullut 1897 Lanesville, Mass., ja Calumet, Mich., 1900. Palasi Suomeen 1904, kuollen Joroisissa 1911. Ollut Suomi-Synodin konsistorin jäsenenä y.m.

Seikki Urias, synt. 16/11 1874 Mawieskasassa. Oliop. 1896, wih. papiksi 1904, samana vuonna tullut Amerikkaan, Elyn ja Soudanin, Minn., seurakuntain opettajaksi. Innokas ja etewä raittiusmies. Kuoli 19/12 1906, Elyssä, Minn.

Afred Elieser Backman, Suomen kirkon pappein ladunhihtäjä Amerikkaan, synt. 20/4 1844 Utajärwellä. Oliop. 1867, wih. papiksi 1875. Amerik.

tullut 1876, Calumetin ja Hancockin seurakuntain hoitajaksi. Työskenteli vaikeissa, alkeellisissa seurakuntaloissa, niitä järjestäen, laajentaen ja uusia seurakuntia perustaen seitsemän vuotta, kunnes palasi hynnjinmaahan. Kävi toisinkin kerran Amerikassa 1902, hoitaen wajaan vuoden Astorian pastoraattia, Oregonissa. Kuoli Sauhon kirkkoherrana 1909.

Frans Ewert Blomberg, synt. 4/12 1866 Sjöväskylässä. Oliop. 1886, fil. kand. 1890, vih. papiksi 1892. Saapui Amer. 1903 hoitaen New Yorkin, Brooklynin ja Jersey Cityn seurakuntia kolmatta vuotta.

Sohan Wilhelm Eloheimo (Lindquist), synt. 9/12 1847 Sahalahdella. Oliop. 1872, vih. papiksi 1874. Amerikkaan saapui 1888, Astoria, Ore. Oliut pappina Ironwoodissa, Calumetissa, Mich., Hannassa, Wyo. Muutti vanhemmalla iällään uutisajukkaaksi Long Valeh, Idahoon, hoitaen sinne muodostumutta pientä seurakuntaa. Kuoli 1913. Suomi-Synodin ja samoin myöhemmin perustetun Kansalliskirkkokunnan ensimmäinen esimies.

Karl Alfred Gröning, synt. 6/11 1871 Snappertunassa. Oliop. 1892, vih. papiksi 1896. Oliut merimiespappina New Yorkissa 1901—1903, sekä sen jälkeen Atlantin pastoraatissa, Mich., samalla toimien tuntiohettajana Suomi-Opiostoissa vuoteen 1906, jolloin palasi Suomeen.

Mikko Saapala, synt. 17/5 1883 Salasjärvelä. Oliop. 1902, vih. papiksi 1906. Saapui Amerikkaan 1907 wiippen wajaan kolme vuotta, jolla aikaa hän oli pappina Gibbingissä, Minn., Lake Nordentissa

ja Sawossa, S. D., sekä teki matkoja New Finland, Canadaan. Kuoli Mettäpirtillä Suomessa 1910.

Seikki Saapanen, synt. 1877 Saarijärvellä. Oliiskellut Suomi-Opiostoissa, ollen sanotun oppilaitoksen ensimmäisiä lähipääseittä. Jatko opintoitaan Suomen yliopistossa ja vih. papiksi 1908. Toimi siirtolaispappina parisen vuotta Gardner, Mass., Rock Springs, Wyo., sekä laajalti matkusteli. Ryhtyään Seinolan maaseurakunnan kappalainen.

Elie S. Sakala, synt. 1886. Toiminut merimies- ja siirtolaispappina Seattle, Wash., 1910 noin vuoden ajan, sekä hoitanut wähän aikaa Astorian seurakuntaa. Tehnyt toisinkin matkan Amerikkaan, Suomen Ewankeliumi-Yhdistyksen palveluksessa.

Arne Salla, synt. 1884 Helsingissä. Fil. maisteri ja pastori, saapui Amerikkaan 1914, merimies-papiksi San Franciscoon. Waiuttanut monipuolisesti lännessä asuwien suomalaisten kirkollisen työn kohottamiseksi. Palasi Suomeen 1920.

Rafael Sartman, synt. 10/9 1877 Bergöössä. Oliop. 1895, fil. maisteri 1900, vih. papiksi 1905. Saapui Amerikkaan 1907, Conneautin seurakuntaan Ohioon. Matkustellut laajalti Amerikassa lähetykspappina. Ryhtyään opettajana Suomi-Opiostoissa ja jum. opil. seminäärisä.

Mikko Sawukainen, synt. 1871 Riteellä. Oliop. 1892, vih. papiksi 1897. Amerikkaan tullut 1897. Oliut pappina Eveleth-Virginian seurakunnissa, Minn., sekä Brooklynin ja New Yorkin pastoraatissa. Kuoli Brooklynissa 1902.

A. L. Seideman, synt. 8/3 1852 Oulussa. Oli kirkkoherran apulaisena Kivijärvellä, josta 1888 siirtyi Amerikkaan ja kaiken aikaa asunut Calumetissa, hoitaen apostolis-lut. seurakuntia Kuparisaarella y. m. pohjois-Michiganissa.

Paul Seideman, edellisen poika, synt. Calumetissa ja käynyt siellä korkeakoulun. Suorittanut jumaluusopilliset tutkinnot Helsingin yliopistossa ja vihitty papiksi Suomessa. Myhyään apost.-lut. pappina isänsä kanssa Kuparisaarella.

Robert L. Hernberg, synt. 20/12 1866 Helsingissä. Oliop. 1886, vih. papiksi 1891. Saapui Amerikkaan 1893, merimiespapiksi San Franciscoon, jossa toimesta oli vuoteen 1897, palaten Suomeen.

Torsten M. Hohenthal, synt. 16/2 1879 Kuortaneella. Oliop. 1900, vih. papiksi 1905. Amer. tullut 1907 Fairport, Ohioon, jossa toimi kaksi vuotta, muuttaen senjälkeen merimiespapiksi New Yorkiin, sielläkin toimien kaksi vuotta. Myöhemmin ollut kirkkoherrana Ruskawissa.

Albin Sukkanen, synt. 30/11 1866 Rantajal-mella. Oliop. 1887, vih. papiksi 1892. Saapui Amerikkaan 1895, Worcesterin pastoraattiin, Mass. Myöskin toiminut lyhemmän aikaa merimiespappina New Yorkissa ja hoitanut sikäläisiä seurakuntiaakin. Palasi Suomeen 1899.

Kaarlo Suotari, synt. 14/1 1858 Sotkamosssa. Oliop. 1897, vih. papiksi 1881. Amer. tullut 1891. On Suomi-Synodin ensimmäinen lähetyspastori. Hoitanut myöhemmin seurakuntia Ironwoodin ja Harborin pastoraateissa ja toiminut opettajana Suomi-Opi-

toilla. Myhyään wanhilasaarnaajana Lappeenrannassa. Matkustellut paljon Amerikassa.

Erik W. Hynninen, synt. 2/4 1864 Joroisissa. Oliop. 1884, vih. papiksi 1892. Hoitanut Calumetin seurakuntapiiriä vuosina 1892—1893. „Joululehden“, Amerikan suomalaisten vanhimman joulujulkaisun al-faja.

Juho Nimrod Johnson, synt. 6/8 1869 Helsingissä. Sil. kand. 1899, vih. papiksi 1896. Oli-lut merimiespappina New Yorkissa vuosina 1905—1906, wajaan kaksi vuotta.

Yrjö E. Saubhainen, syntynyt Kuopiossa. Oliop. 1912, vihitty papiksi 1916, Amerikkaan tul-lut 1919, merimiespapiksi San Franciscoon. Hoitanut myöskin Fort Braggin ja Eureka seurakuntia Californiassa, sekä tehnyt saarnamatkoja länsirannikolla asuwien suomalaisten keskuuteen.

Artturi Kären, saapui Amerikkaan 1920 Kansalliskirkkokunnan palvelukseen hoitaen Virginian pastoraattia Minnesotassa.

Jiisakki Katajamaa, s. 4/1 1876 Matornioilla. Sil. kand. 1903, vih. papiksi 1904, Amerikkaan Suomi-Opiston opettajaksi 1906. Ollut pappina Atlanticiissa, Mich., ja Elyssä, Minn. Kuoli Astonisissa, Mich., 1911.

Frans W. Rawa, s. 1/12 1879 Kotemäellä. Oliop. 1901, vih. papiksi 1906, Amerikkaan 1907 Njhtabula Harborin seurakuntaan, Ohioon, jota hoiti viisi vuotta. Sieltä siirtyi Duluthiin ja sieltä Regauneseen, Mich., nyttemmin Astorian laajan seurakuntapiiriin hoitajana Oregonissa. Ollut kirkkokuntamme konjistorissa ja

Suomi-Opiston johtokunnassa kuusi vuotta. Paimen-Sanomain aputoimittaja y. m.

Juho Kiviharju (Kallen), s. 1875 Lapualla. Wih. papiksi 1902, muuttaen samana vuonna Amerikkaan, Ahtabula Harboriin, Ohioon, jossa toimi pappina kolme vuotta, hoitaen myöskin Warrenin ja New Castlen seurakuntia. Kuoli Mitornion kirkkoherrana 1920.

Abel Kivioja, s. 2/2 1863 Wihannilla. Oliop. 1884, wih. pap. 1888. Amerikkaan tullut 1891 siirtolaispapiksi Ahtabula Harboriin, ollen Ohion suomalaisten kirkollisen elämän järjestäjä y. m. Myöskin tunnettiin lämpimäksi raittiusmieheksi, ja rouwanja oli lahakas puhuja ja tilapäisrunejen laatiija. Pastori Kivioja kuoli Kalajoen kappalaisena 1909. Rouwa Kivioja on ollut edustajana Suomen waltiopäiwillä y. m.

Karl Lockarila, s. 1877. Toiminut pappina Minnesotan suomalaisten keskuudessa Cloquetissa ja Floodwoodissa vuosina 1908—1909. Nykyään Köyliön kappalaisena Suomessa.

Juho Korhonen, s. 18/12 1864 Kuopiossa. Oliop. 1884, wih. pap. 1888. Ollut merimiespappina New Yorkissa vuosina 1891—1893. Nykyään kirkkoherrana Säkylässä.

Miilo Korhonen, s. 1888 Sotkamossa. Wihittiin lähetyspapiksi Portwoosssa 1913, ja odotellessaan pakanamaille lähettämistä, toimi pappina Amerikassa kolmisen vuotta, etupäässä Brooklynin ja New Yorkin seurakuntain hoitajana. Superiorin kirkollistokoufessa 1916 erotettiin Suomi-Synodin lähetyssaarnaajaksi Kiinaan.

Maunu Simari Ruusi, s. 19/12 1882 Hel-

singissä. Oliop. 1900, wih. papiksi 1904, Amerikkaan 1907. Ollut pappina Worcesterissa, Mass., South Range, Mich., ja Conneaut, Ohio. Myöskin opettajana Suomi-Opistolla, Paimen-Sanomain toimittajana, Lut. Kustannusliikkeen johtokunnassa y. m., nykyisin Suomessa.

Aleksanteri Ruujisto (Granholm), s. 1872. Amerikkaan tullut 1899, Rock Springs, Wyo., jossa toimi kaksi vuotta, senjälkeen Ironwoodin seurakunnassa kaksi vuotta. Palasi Suomeen 1904. Kappalaisena Wirolahdella vuodesta 1907.

Kalle Ruujisto, synt. 22/5 1880 Kokemäellä. Oliop. 1900, wih. papiksi 1904. Amerikkaan tullut 1910, Hibbingin pastoraattiin, Minn., hoitaen laajaa seurakuntaa vuoden werran sangen siunauskellisesti, kunnes kuoli marrask. 1 p. 1911.

Juho Rusta Lammi, synt. 1867 Roormarkussa. Oliop. 1892, wih. papiksi 1897. Amerikkaan muuttanut 1903, Tshpeming, Mich, jossa kuoli 1909.

Hannes Leiwiskä, synt. 15/8 1873 Mühökselä. Oliop. 1898, wih. papiksi 1903, ja samana wuotena siirtyi Amerikkaan, Astorian seurakuntapiiriin, Oregoniin, jossa toimi vuoden werran ja senjälkeen hoiti Fairportin ja Conneautin seurakuntia Ohiossa. Palasi Suomeen 1905. Kuollut Helsingissä.

Karl Erick Lindström, synt. 1872. Toiminut Merimieslähetyksen palveluksessa siirtolaispappina Amerikassa vuosina 1903—1907. Mattustellut kansalaisyhteisöme keskuudessa lännellä, keskiwaltioissa ja Canadasa. Hoitanut wähen aikaa New Yorkin suom. merimieslähetystä y. m. Kotiuduttuaan Amerikasta ru-

pefi lähetyksaarnaajaksi ollen jonkun aikaa pafanamail-
la. Nimitettiin kappalaiseksi Snappertunaan 1915,
mutta kuoli pian sen jälkeen.

W i l h e l m M a n d e l ö f, synt. 22/10 1854
Maarian pitäjässä. Wih. papiksi 1873. Saapui Ame-
rikaan 1899, Calumetin kansallisseurakunnan papiksi.
Muutti w. 1902 Wyomingiin, jossa asui kaksi vuotta.
Ollut Kansalliskirkkokunnan esimiehenä y. m. Palasi
Suomeen 1904. Kuollut joitain vuosia sitten.

K a l l e S e i k k i M a n n e r k o r p i, synt. 18/7
1885 Pielisjärvellä. Yliop. 1905, wih. papiksi 1911.
Amerikkaan saapunut 1912, Nhtabula Harborin seura-
kuntaan, jota hoiti vuoteen 1918. Senjälkeen ollut
opettajana Suomi-Dpistosssa ja jumal. seminaarisssa,
Sancock, Mich.

U r h o M u r o m a, synt. 1893 Helsingissä, pastori
Emil Murenin poika. Toimi merimiespappina New
Yorkissa puolisen vuotta 1920—1921 taitteessa. Gar-
winaisen lahjakas saarnamies.

K a l l e M ä k i n e n, synt. 20/5 1879 Kuhmoisissa.
Yliop. 1904, wih. papiksi 1908. Siirtyi Amerikkaan,
merimiespapiksi New Yorkiin 1909, jota waiwalleista
ja taitoa kysywää tointa hoiti yksitoista vuotta. Nyky-
ään Harlemin eli Nj-New Yorkin seurakunnan opetta-
jana. Ensimmäinen Amerikan suomalainen, joka on
Suomen hallituksesta, työhnsä tunnustukseksi saanut wal-
feanruusun ritarimerkin.

J u h o K u s t a a K i k a n d e r, D. D., synt. 3/9
1855 Lammilla. Yliop. 1874, wih. papiksi 1879. Saa-
pui Amerikkaan 1885, Hancock, Michiganin laajaa pasto-
raattia hoitamaan. Suomi-Synodin perustajia ja sen

monimuotinen esimies. Suomi-Dpiston perustaja ja
sen johtaja vuodesta 1896 kuolemaansa saakka 13/1
1919. Saanut jumaluusopin tohtorin arwon August-
tana-yliopistolta. Tuottelias kirjailija kirkollisista ja
hengellisistä kysymyksistä, Paimen-Sanomien ja Lasten-
lehden toimittajana ollut vuosikymmeniä, Kirkollisen
Kalenterin laatija ja järjestäjä, y. m., y. m. Am. suom.
kirkon patriarkka.

E m i l E. P a n e l i u s, synt. 25/6 1859 Raumalla.
Yliop. 1878, wih. papiksi 1886. New Yorkin ensimmäi-
nen suomalainen merimiespappi ja fanotun lähetyksese-
män perustaja ja järjestäjä, saapuen Amerikkaan 1887,
toimien vuoteen 1891, jolloin palasi Suomeen.

B e r n h a r d W. K a u t a n e n, synt. 25/5 1882
Helsingissä. Yliop. 1901, wih. papiksi 1906. Ollut
Amerikkaassa pappina Calumet, Mich., 1907—1920.
Seurakuntatyön ohella ollut monet kerrat apuopettaja-
na Suomi-Dpistosssa ja seminaarisssa, Suomi-Synodin
konsistorin ja Suomi-Dpiston johtokunnan jäsenenä,
Kustannusliikkeen johtokunnassa y. m. Kirjoittanut
„Amerikan Suomalainen Kirkko“-nimisen laajaston
teoksen, sekä lukemattomia artikkeleita sanomalehtiin ja
julkaisuihin. Nykyään Suomessa.

A l w a r K a u t a l a h t i, synt. 21/5 1882 Honkilah-
della. Yliop. 1903, wih. papiksi 1907. Ollut Saihian
kirkkoherran apulaisena. Saapui Amerikkaan 1908
Brooklynin ja New Yorkin seurakuntia hoitamaan. Myö-
hemmin ollut pappina Worcesterissa sekä vuodesta
1912 Sthpemingin pastoraatisssa, Michiganissa. Suo-
mi-Synodin kirkkokunnan esimies vuodesta 1919, sekä
samalla konsistorin ja Suomi-Dpiston johtokunnan pu-

heenjohtajana. Ollut Pyhäkouluyhdistyksen, Kustannusliikkeen ja Paanälähetysyhdistyksen johtokunnissa y. m. Toimittanut Nuorten Istävää, Kirkollisen Ra-lenterin w. 1920 ja kirjoittanut teoksen „Luterilainen Kotilähetystyö Amerikassa“.

Samuel W. Kenko (Kensfors), synt. 1873 Väitilässä. Oliop. 1896, papiksi wih. 1901. Hoitanut Ebeleth-Virginian seurakuntapiiriä Minnesotassa vuosina 1902—1905.

Aksei S. Renwall, synt. 5/9 1868 Helsingissä. Oliop. 1888, wih. papiksi 1893. Amerikkaan tullut 1897, merimiespapiksi San Franciscoon, hoitaen fanottua lähetystä sekä monia Suomi-Synodin pikkuseurakuntia vuoteen 1907, palaten Suomeen. Kävi toistamiseen Merimieslähetysten tarkastajana Amerikassa 1910.

Pekka Räjänen, synt. 23/12 1859 Kuopiossa. Oliop. 1883, wih. papiksi 1890. Toiminut pappina Amerikassa vuosina 1905—1907, Monesfen, Pa. Nykyään kirkkoherrana Kiwijärvellä.

Samuel S. Rönkä, synt. 31/1 1862 Kiuruvedellä. Wihitty lähetyspapiksi Afriikkaan 1895, jossa työskenteli seitsemän vuotta. Amerikkaan tullut 1903. Ollut pappina New York Millissä, Sawossa ja Lake Nordensissa Etelä-Dakotassa, New Findland, Can., Astoria, Ore., ja nykyään Laneshville-Rockport-Beabodyn seurakuntapiirissä, Mass. Idän konferenssin esimies, Paimen-Sanomain aputoimittaja y. m.

Emil Wm. Saaranen, synt. 1/10 1871 Lappeenrannassa. Wih. papiksi 1903. Saapui Amerikkaan 1904, Kansanopiston johtajaksi, Kansalliskirkkokuntaan.

Siirtyi myöhemmin Suomi-Synodiin ja hoiti moniaat vuodet Negauneen pastoraattia. Nykyään Suomesa.

Maappo Salminen, synt. 29/5 1875 Anttolassa. Oliop. 1903, wih. papiksi 1907, samana vuonna tullut Amerikkaan, Worcesteriin, Mass. Ollut pappina New Yorkissa, sekä toistamiseen Worcesterissa. Nykyään Portland, Ore. Lämmen konferenssin esimies.

Kaarlo E. Salonen, synt. 18/5 1883 Teiskossa. Oliop. 1907, wih. papiksi 1911. Ollut Japanissa lähetyspappina 1911—1916, pyyhähtyen wiimemainittuna vuotena Amerikkaan, Monesfen, Pa., seurakuntapiiriä hoitamaan. W. 1918 siirtyi Ironwoodiin, Kansalliskirkkokunnan pappisseminaarin johtajaksi.

Kaarlo Salowara, s. 20/7 1874 Hämeenlinnassa. Oliop. 1894, wih. papiksi 1898. Amerikkaan 1900 Fairport-Conneautin seurakuntain opettajaksi Ohioon. Sieltä siirtyi Pohjois-Minnesotaan, Ebeleth-Virginian laajaa pastoraattia hoitamaan. Ollut Suomi-Synodin kirkkokunnassa varaesimiehenä, konsistorin ja Suomi-Opiston johtokunnan jäsenenä y. m. Nykyään kirkkoherrana Pieksämäellä.

Albin Sawola, synt. 1867 Sulkawalla. Wih. lähetyspapiksi Afriikkaan 1900, jossa työskenteli muutamia vuosia. Saapui Amerikkaan, Shypemingin pastoraattia hoitamaan 1908, ollen täällä neljä vuotta. Toiminut monipuolisesti Suomen lähetysseuran palveluksessa.

A. W. Sederström, synt. 1867 Turussa. Ollut Amerikassa pappina vuosina 1899—1900, hoitaen Calumetin seurakuntaa y. m.

Alpo Setälä, synt. 5/4 1890 Pyhärintamalla. Oli-

op. 1909, vih. papiksi 1913 ja saapunut samana vuotena Amerikkaan, Boston, Mass., jossa viipyi kolme vuotta. Muutti Republic, Mich., 1916, sekä Wafesfeld, Mich., 1920. Suomi-Synodin Nuorisoliiton esimies, Nuorten Ystävän toimittaja ja Paimen-Sanomien avustaja y. m.

Emil W. Siikane, synt. 1876 Wiipurissa. Nuorena pappina saapui Amerikkaan w. 1904, ehtien toimia wajaan kaksi vuotta, kun kuoli Calumet, Mich., 21/5 1906.

Klas Eliel Sjööblom, synt. 12/3 1886 Kanauksessa. Miop. 1903, vih. papiksi 1907, tullen samana vuonna Amerikkaan merimies- ja siirtolaispapiksi Seattle, Wash., työskennellen lännellä kaksi vuotta Myöhemmin ollut merimiespappina New Yorkissa ja Liverpoolsissa, Englannissa.

Kristian Hannes Sjööblom, edellisen veli, synt. 1874, fil. maisteri ja pastori, ollut vuoden toista merimiespappina Pensacolasissa, Floridasissa 1900, sekä muutamana kuukauden hoitanut Suomi-Synodin seurakuntaa Danesvillesissa, Bostonissa y. m., Mass.

Seikki Tanner (Pellikka), synt. 23/10 1847 Nurmeksessa. Miop. 1872, vih. papiksi 1875. Amerikkaan tullut 1889, Lead, S. D. Ollut myöhemmin pappina Hannassa ja Rock Springsissa, Wyo., Ironwoodissa y. m. Palasi Suomeen 1900. Kuollut 1907.

Matti Tarffanen, synt. 31/10 1862 Laihiaalla. Miop. 1882, vih. papiksi 1887. Ollut merimiespappina San Franciscossa 1890—1893, sanotun lähetykseseuran ensimmäinen hoitaja. Työskennellyt jangen monipuolisesti Suomen kirkossa, Merimies- ja Pafanalähe-

työseurasissa, ollen wiimemainitun lähetyksen johtaja. Saanut rowastin arvonimen. Matkustellut syksyllä 1921 Amerikassa Pafanalähetykseuran asioilla.

Wihitori Tiitola, synt. 23/3 1880 Kangasalla. Miop. 1900, vih. papiksi 1905. Saapui Amerikkaan 1907, Ahtabula Harbor, Ohioon, hoitaen sanottua pastoraattia toista vuotta. Ryhtyään Turussa pappina.

Kaarlo Tolonen, synt. 27/10 1845 Rajaanissa. Wihitty lähetyspapiksi Afriikkaan 1868, ollen siellä kahdeksan vuotta. Saapui Amerikkaan 1888, Sshpeming, Mich., jota laajaa seurakuntaa hoiti kuolemaansa saakka 6/12 1902. Oli kirkkokunnan esimiehenä 1898—1902. Suomi-Synodin perustajia, Paimen-Sanomien alkaja ja monivuotinen aputoimittaja y. m.

Wäinö R. Turkanheimo (Durchman), synt. 2/7 1863 Kuowedellä. Wih. papiksi 1892. Ollut merimiespappina New Yorkissa vuosina 1893—1897. Ryhtyään Saarijärven kappalaisena.

Bryno Uusitalo, synt. 15/8 1892 Lammin pitäjässä. Miop. 1914, wihitty papiksi 1919. Saapui Amerikkaan kesällä 1920, Kansalliskirkkokunnan papiksi Marquette, Mich., ja hoitoonsa kuuluu myöskin Chat-ham y. m. seurakuntia.

Kustaa Warmawori (Sahlberg), synt. 6/1 1862 Luhangolla. Miop. 1888, vih. papiksi 1893. Amerikkaan tullut 1897 siirtolaispapiksi, hoidellen Suomi-Synodin seurakuntia Minnesotan maantiljelyseurduilla, South Dakotasissa, Illinoisissa, jopa New Englandin osiin, karkana Canadasissa, toimien Amerikassa monta vuotta. Ryhtyään kirkkoherrana Pyhäjärvellä, U. L., sekä lääninrowastina.

Arne Wajunta, synt. 15/7 1891 Suodeniemellä. Oliop. 1910, vih. papiksi 1913. Amerikkaan siirtynyt 1917 Ironwoodiin, Mich., jikäläisen kansallissuorakunnan opettajaksi. Ollut esimiehenä Kansalliskirkkokunnassa vuodesta 1919. Nykyään „Kuttajan“ toimitajana.

Urho E. Waltari, synt. huhtik. 24 p. 1894, oliop. 1913, vih. papiksi 1917. Saapui Amerikkaan syksy-

Past. Urho E. Waltari,
South Range, Mich.

syllä 1921, hoitamaan South Rangen pastoraattia Michiganissa.

Sugo Winter, synt. 1866 Hartolasissa. Vihitty papiksi Porwoosissa. Käynyt Amerikassa kuusi kertaa, hoitaen kaksi eri kertaa Brooklynin ja Ma-New Yorkin seurakuntia, ensikerralla 1905 kolme kuukautta, toisen kerran keuhkolla 1921 kolme viikkoa. Kirkkoherrana Hartolasissa.

Anton M. Virtanen, synt. 11/5 1863 Uudella Kirkolla. Oliop. 1888, vih. papiksi 1892. Amerikkaan saapui 1901 siirtolaispapiksi Merimieslähetyksen palveluksessa, matkustellen laajalti kansalaistensa keskuudessa. Palasi Suomeen 1906. Kirkkoherrana Karinaisten pitäjässä. Kuollut.

Robert Lönen, synt. 11/2 1867 Leivonmäellä. Oliop. 1888, vih. papiksi 1893. Amerikkaan tullut 1896 Montanaan, sekä 1898 opettajaksi Suomi-Opiistoon, palaten Suomeen 1899. Suorittanut myöhemmin filosofian ja jumaluusopin kandidaatti-tutkinnot.

Olkoon tässä myöskin mainittu pastori ja filos. maist. Johannes Bäck, vaikka hän onkin vihitty papiksi Amerikassa. Past. Bäck on syntynyt 1865 Lapualla, saapui nuorena maisterina Amerikkaan, vihittiin papiksi Suomi-Synodissa 1895. Toimi ensimmäi jonkun aikaa pappina Montanassa hoitaen Sand Couleen ja Belkin seurakuntia, sittemmin Hancockin seurakunnan hoitajana Michiganissa 14 vuotta yhtämittaa; ollut apuopettajana Suomi-Opiistossa, toimittanut kirkkokunnan lehtiä sekä ollut monissa muissa luottamuswiroissa. Palasi 1913 Suomeen, jossa toimii nykyään pappina.

Edellämainittujen lisäksi olkoon mainittu, että Amerikassa ovat käyneet monet muutkin Suomen kirkon papit, mitkä lähetyksmatkoilla, mitkä edustajina kirkollisen työn eri toiminta-aloilla y. m. Näistä mainittakoon profesori M. L. Hjelt, prof. Uno N. O. Holmberg, sotaromasti M. R. Hedberg, kirkkoherrat M. Sandbacka ja O. S. Jusjila, lähetyksjohtaja, maisteri Jos. Mustakallio, pastori R. Lehtonen y. m., y. m.

„Tulkaat, astutaamme ylös Herran vuorelle, Jaka-

hin Jumalan huoneeseen, että Hän opettaisi meille Hänen teitänsä, ja waeltaisimme Hänen poluillaan, sillä Siionista on laki tulewa, ja Herran sana Jerusalemissä." Jes. 2: 3.

Brooklyn, New York, syysk. 23, 1921.

© Simonen.

Muistojeni muistoja.

Miettelen, että meille kaikille Amerikkaan muuttaneille säilyy muistoja entisestä kotimaastamme. Kotimaamme Suomi, vaikka onkin pieni maa, on siltikin kokonaisuudessaan siksi laaja, ettei monellakaan ole ollut tilaisuutta sen jokaiseen paikkaan tutustua. Mutta koti on ollut meillä jokaisella ennen tänne tuloamme siellä, ja kodista ne muistot alkavat kaikilla ja ulottuvat sen mukaan, kuinka kauwas ympäristö on tullut tunnetuksi.

Lapsuusmuistoihimme liittyy koti ja sen pitäjän kirkko, pitäjän, jossa synnyimme. Se oli vanhempiemme käymäpaikka jo silloin kun me emme hymmärtäneet vielä mitään kirkosta. Suuremmiksi tultuamme saimme mekin seurata toisia kirkkoon menijöitä Herran huoneeseen.

Tässä kuvassa on se kirkko, johon lapsuusmuistoni liittyy. Tämän kirkon (Oripään) helmassa olen minäkin saanut kristillisen kasvatuksen. Kirkon ympärillä on hautausmaa, sen pöydessä minunkin isäni sekä kolme veljeäni rinnakkain lepäävät viimeistä, rauhaisaa untansa. — He ovat kaikki päässeet Herransa lepoon, odottamaan ylösnousemisen ihanaa aamua. — Missä lienee se paikka, johon minulle, kulkijalle, hautakumpu luodaan? Elämän kokemukset ja kärsimykset opettavat elämään sanasta, joka pysyy iankaikkisesti.

Missä ovat ne, jotka jo nuorena hylkäsivät pyhät asiat? Elämä on heille raskasta. He ovat katkeroituneet kaikelle. Yhteiskunta heitä painaa. Waltiomuo-

dot eivät heitä tyydytä. Elämä ei tunnu elämisen arvoiselta. Niin on aina käynyt niille, jotka Herran hylkäävät.

Oppikaamme pitämään kalliina lastemme kasvatusta. Vieläämme heitäkin kirkkoon, että heille jäisi jo pieninä ollessaan muistoja Herran huoneesta ja siitä totuudesta, jota siellä puhutaan. Ei ole ollenkaan yh-

Dripään kirkko Suomessa.

dentekewää, miten suhtaudumme lapsiimme ja minkälaiset muistot jätämme heille kodista. Sillä koti on se paikka, josta elämä alkaa, ja „minkä lapsena opit, sen vanhana muistat“.

Mountain Zion, Minn., menneitä muistellesi piiriteli,
M. W.

Ondongalaisen Jumala-käsite ja usko häneen.

„Se mikä on Jumalasta tiettävissä, on näet ilmeisenä heidän keskuudessaan; onhan Jumala sen heille ilmoittanut. Sillä hänen näkymätön olemuksensa, hänen ijankaikkinen voimansa ja jumaluutensa, ovat maailman luomisesta asti nähtävinä, kun niitä hänen teoistaan tarkataan“. (Room. 1: 19—20.)

Ennenkuin lähemme lähemmin tekemään selkoa ondongalaisen jumala-käsitteestä ja uskosta häneen, on meidän saatava selville, mistä on lähtöisin se, että pakanafini tuntee, vaikka himmennettyä, korkeimman olennon, kuin hän itse on, olemassa oloa. Näissä ylläolemissa säkeissä antaa apostoli tähän vastauksen. Hän mainitsee sen tapahtuvan ilmoituksen kautta. Mutta, että ilmoitus tulisi käsitettäväksi, tarvitaan sen hymmärtämiseen uskontoa. Kaiken uskonnon ensi alku on jumalallinen ilmoitus. Ihminen on luotu Jumalassa ja Jumalan yhteyteen. Uskonto on luomisessa juuritettu ihmiseen ja se on hänen elämänsä tarkoituskin. Jos ei Jumala olisi ilmoittanut itseään ihmiselle, niin ei mikään olisi voinut vaikuttaa hänessä uskontoa.

„Jumala on tehnyt ihmisen sukununnan, että he etsivät Jumalaa“. Tämä lause antaa selvästi tietää Jumalan jo alussa istuttaneen ihmiseen synnyttävän uskonnon. Tämä synnyttävä uskonto, joka pakanasafin löytyy, on omantunnon ääni, joka, vaikka himmentyneenäkin ilmoittaa hänelle Jumalan olemassa oloa.

„Eikä hän kuitenkaan ole ollut todistamatta itsetään, kun on tehnyt teille hyvää antaessaan teille taiwaasta fateita ja hedelmällisiä vuodenaikoja ja rawitessaan sydämenne ruualla ja ilolla“. (Ap. 14: 17). Jumala on ilmoittanut itsensä ihmisimmalle ulkonaisessa maailmassa, nimittäin luomistöissjään. Tuota waltawaa suuruutta, mikä luonnossa ilmenee ja, joka pakana-
maailmaakin ympäröi, nähdesjään, herää hänessä oman-
tunnon waiikutuksesta hämära tietoisuus olennoista, joka
kaike tänän on aikaan saanut ja joka kaikkea tätä yllä-
pitää. Sen pitemmälle ei kuitenkaan luonnollinen us-
konto woi häntä johtaa. Jos ihminen olisi pysynyt al-
kuperäisessä yhteydesjään Sumalan kanssa, niin olisi tä-
mä uskonto hänelle riittänyt, mutta synnin eroitettua
ihmisen Sumalasta, ei luonnollinen uskonto enää ole
muuta, kuin huomio rikotusta yhteydestä ja tieto siitä,
että Sumalan ja ihmisen wäli on rikottu, ja jumalan-
palvelus, johon tämä huomio saattaa ihmistä, kuwailee
rikottua yhteyttä.

„Niin ollen he eivät woi sanoa itseensä syhtömiksi,
koska he, waikka Sumalan tunsivat, eivät häntä Su-
malana kunnioittaneet eivätkä kiittäneet, waan antau-
tuivat turhanpäiwäisiin ajatuksiin; näin heidän ym-
märtämätön sydämensä pimentyi. Kehuessaan wiisaita
olewansa, he owat tyhmiästyneitä ja owat katoamattoman
Sumalan kirkkouden muuttaneet katoawaisen ihmisen ja
lintujen ja nelijalkaisten ja matelewain kuwan kaltaise-
ji“. (Room. 1: 21—23.) Tämä apostolin kuwauus pa-
kanafunnan surkeasta tilasta, mihin joudutaan omia
teitä kulkiesja, on toiselta puolen todistamassa heidän
tarwettaan päästä yhteyteen ja sowingoon Sumalan

kanssa. Tähän eivät he kuitenkaan pääse sillä tiellä,
jota pakanaudessaan kulkemat ja sillä uskonolla, joka
heillä on. Kuitenkin on huomioon otettava, että wä-
risjäkin uskonnoissa, joiksi oikea on joutunut, löytyy kui-
tenkin joku totuus; sillä totuus on aikaisempi kuin wal-
he ja erehdys, jotka eivät woi milloinkaan tehdä totuut-
ta tyhjäksi. Niinpä ondongalaisenkin jumala-käsitteessä
ja uskonossa löytyy kohtia, jotka owat lähellä totuut-
ta, kohtia, joihin lähetyssaarnaaja woi kiinnittää heidän
ajatuksensa. Esimerkiksi jumala-käsite. Tämä kyllä on
walheella sekoitettu, mutta siinä löytyy kuitenkin jotain
totuudestaakin.

Ondongalaisen epäjumala on nimeltään Kalunga, jo-
ta nimeä käytetään kristittyjenkin Sumala nimityksenä.
Kalunga on ylin jumala. Missä hänen asuntonsa sijait-
see, siitä ollaan epäwarmoja. Toisten mielestä on hä-
nen asuntonsa taiwaassa, josta hän lähettää fateet ja ih-
misille juotuisjat ilmat. Toiset ajattelewat hänen asu-
wan maan sisässä, josta ollaan kuulewinaan hänen pu-
hettansa sekä hänen waatimuksiaan hänelle annettawista
antimista ja määräyksiä, mihin nuo antimet owat kul-
loinkin jätettävät. Kalungan puhetta eivät kuitenkaan
kaikki kuule, waan ainoastaan melhot, jotka käyttäwät
täsjäkin omaaksi hyväkseen ihmisten taikauksia; hanff-
akseen näin itselleen tawaraa. Waillinainen ja hywin
hämära on siis ondongalaisen käsitys Kalungan olin-
paikasta.

Kalungan käsittää ondongalainen olewan ruumiillisen
olennon. Hän kuitenkin eroaa ruumiinsa puolesta ih-
misestä siinä, että hänen ruumiinsa on utumainen, pian
räkymättömiin menewä, jos sitä tahtoo koskettaa. Tä-

ten hän eroaa ihmisestä, mutta muutoin hän on niinkuin ihminen. Hän puhuu, ajattelee, toimii ja nauttii aivan kuin ihminenkin. Hänellä on ihmisen ominaisuudet. Hän on mukana matkoilla, ryöstöretkillä ja warastakkin. Kun Kalunga näin toimii, niin mikäs sitten on ihmisen toimia näissä jaoissa tehtävissä. Warastaa, tappaa ja ryöstää, eihän ne ole pakanan mielestä syntisiä, koska Kalungakin niitä harjoittaa. Ne ovat ondongalaisen mielestä hyviä ja luovallisia toimia. Kalunga on kaikinpuolin niinkuin muutkin ihmiset, aivan niinkuin ondongalainenkin. Mutta kyllä hän sentään eroaa heistä. Hän on kaiken luojia. Taiwas ja maa ovat hänen käsialaansa ja hän niitä ylläpitää. Ihminen, eläimet, kasvit, aurinko, kuu ja tähdet, lyhyesti sanoen kaikki, mitä näkyväistä on, on Kalungan tekoa. Kalunga vielä mytkin kasvattaa puut ja ruohot. Hänen on taiwas ja maa ja kaikki, mitä näkyvä on. Hän hallitsee kaikkia. Hän on voimallinen ja hyvä jumala: „Kalungan maata me tullaamme“, sanoo ondongalainen, joten tämäkin osoittaa kuinka heidän mielestään Kalungalle kuuluu kaikki.

Kaikkille ihmisille on Kalunga hyvä. Hän suojelee kaikkia. „Kalunga suojelemaan sinua!“ sanoo ystävä ystävänsä: „Rähtekäämme, ettemme lopettaisi Kalungan omaisuutta“, sanovat metsästäjät, kun metsästysmatkoilla on tarpeeksi riistaa saatu.

Kalunga on luonut ensin herrat ja sitten alhaiset. Kun alhaiset alkoivat riitelemään keskenään, niin pari Kalunga herrat hallitsemaan alhaisia, että rauha pysyisi maassa.

Kuoleman hallitsija on myöskin Kalunga. Kun joku

kuolee, niin sanotaan: „Kalunga on kulkemassa!“ Hän on myös kaikki tietävä. Jos joku salaa rikoksensa, sanotaan: „Kalunga sen tietää!“ Hän on tuomari, joka ratkaisee riita-asiat ja rankaisee rikokset: „Kalunga ta tapola potati ketu nangoje!“ Kalunga ratkaisee asiamme välillämme. Hän rankaisee kyllä, mutta minikätkhden se tapahtuu, on ondongalaiselle tuntematon. Ja tämä syystä, ettei tunneta syntiä. Synti on ondongalaiselle tuntematon. Ukonainen hätä kun on käyillä, silloin Kalungaa rukouksellaan, silloin hänelle uhrataan, palwotaan ja kunnioitetaan, mutta kun se on ohi, hänet unoitetaan. Uhdinkojen ohimentyä, olkoon nuo ahdingot sitte tautia, jotaa tai muuta, häntä ei muisteta. Waikka hän onkin hyvä ja voimallinen, voimallisempi kuin aashishit, niin jokapäiväisessä elämässä hän jää syrjään. Pahojen henkien kanssa on ondongalaisella enemmän tekemistä kuin hyvän jumalan kanssa. Ja silloinkin kun Kalungaa palwotaan, niin ei silloinkaan oikeastaan tiedetä mitään hyvästä Sumalasta.

Pimeä on ondongalaisen käsitys Sumalasta. Pimeydessä hän waelttaa, lewittäen ympärilleen kuoleman warjoja ja kuolemaa. Kun Sumalasta, tuosta walkeuden lähteestä voidaan ajatella sillä tavalla, kuin ondongalainen ajattelee, että hän käskii tappamaan, warastamaan ja muita paheita harjoittamaan, niin kyllä ollaan silloin kauaksi jouduttu siitä Sumalasta, joka sanoo: älä tapa, älä warasta. Kun Sumalan olento on näin pimitetty ihmiseltä, niin on siitä seurauksena, että ihmisen oma edeswastuu katoa, omatunto tyhjistyy ja synnintunto puuttuu. Epäluulo jumalkin ja epäluulo ihmisiin, siinä hänen ajatuksensa asartelelee päivät ja yöt.

kun hlijumalakin on näin erheellinen, jota hyvänä ajatellaan, mitä fitte ihminen. Sen käsittää ondongalainen ja siitä hänellä on jokapäiväinen kokemus.

Tästä pimeästä tilasta pelastaa ondongalaisen ja on jo lotoja pelastanut, hyvä sanoma Seesufksesta Kristuksesta ja hänen kauttaan jowitetusta Sumalasta, „joka ei ole ihmisten kaltainen, eikä ole ihmisten käsin palveltamisfa, hän, joka itse antaa kaikille elämän ja hengen ja kaikki“. Hän, joka sanoo: „Minä olen Herrä, se on minun nimeni: en Minä anna kunniaani toiselle, enkä kiitostani epäjumalille.“ (Jes. 42: 8.)

S. S. R.

Newberryn, Mich., seurakunnan kirkko ja pappila.

Newberryn suom. ew.-luth. Betlehemin seurakunnan alkuvaiheet löytyvät lyhyesti esitettyinä Kirkollisessa Kalenterissa vuodelle 1908. Ei ole siis tarpeellista tässä yhteydessä niitä uudelleen esittää, vaan tämä se-lonteko tulee olemaan jatkoa edellämäinitulle kirjotukselle.

Alkuperäinen seurakunnan kirkko vihittiin pyhään tarkoitukseensa helmikuun 24 p. 1890. Vihkimisen toimitti pastori J. J. Hoikka. Ei se aluksi suuria maatumuksia vastannut, mutta silti se hyvin suoritti tehtävänsä. Rakas se on ollut seurakunnalle. Siitä owat todistuksena ne korjaukset ja laajennukset, joita vuosien kuluessa siihen on tehty, ja jotka owat tulleet maksamaan monin werroin enemmän kuin alkuperäinen kirkko.

Sijustus kirkkoon on jälistöpäin kokonaan uudistettu. W. 1899 hankittiin uudet penkit ja saarnatuoli, w. 1900 alttaritaulu, joka maksoi \$225.00. W. 1903 rakennettiin kirkon yhteyteen haali ja keittiö, joka tuli maksamaan yhtä paljon kuin alkuperäinen kirkko. Haali on ollut hyvään tarpeeseen, sillä suurina juhlina ei kirkkowiäki mitenkään mahdu kirkkoon. Sitä paitsi on haali hyvään tarpeeseen, kun on ollut tarjoilua kokousten ja juhlien yhteydessä.

W. 1906 rakennettiin kellotapuli ja siten saatiin pieni

lehteri kirkkoon, myös hankittiin kello. Tämä kaikki tuli maksamaan noin \$1,500.00.

W. 1909 hankittiin uudet ja hyvät urut kirkkoon. Lokakuussa 1913 tehtiin uudet raput ja uusi katto kirkon

Newberryn suom. ev.-lut. seurakunnan kirkko,
Newberry, Mich.

haaliin. W. 1916 oli pari kertaa esillä kysymys uuden kirkon rakentamisesta eli nykyisen kirkon laajentamisesta, mutta silloin oli pappilan perin pohjainen korjaus te-

keillä, joten varat eivät riittäneet molempiin. Tyhdyttiin siihen, että kirkko ulkoa hyväksi maalattiin. Se maksoi \$158.00. Kun piispa Koskimies teki käynnin Newberryn, niin maalautti seurakunta kirkon sijältä sitä varten. Se tuli maksamaan \$156.96. Nuorisoseura lahjoitti tähän \$100.00. Kirkko on nyt hyvässä kunnossa ja voi sellaisenaan vielä palvella seurakuntaa monta vuotta. Kirkko sijaitsee hyvällä paikalla, juo-

Newberryn suom. ev.-lut. seurakunnan pappila,
Newberry, Mich.

malaisen aputuksen kestustasja. Kirkon kellon raitas ääni kuuluu yli seurakunnan. Kun tulee ylimääräisiä kirkonmenoja, niin ei tarvitse muuta kuin soittaa kelloa ja niin saa seurakunta kokouksesta tiedon.

*

Missä löytyy seurakunta ja se on rakennuttanut kirkon, niin herää itsestään kysymys pappilan rakentami-

jestä. Kirkko — ja pappila, — nehän läheisesti kuulu-
vat yhteen. Mettiin myös Newberrysjä ajatella sitä,
että saataisiin Newberry pastorin asuntopaikkaksi. Ensi
kerran oli pappilan rakentamiskysymys esillä marrask. 6
p. 1908. Esitys jäi kannatuksesta, mutta ei vielä voitu
tehdä päätöstä. Silleen jäi asia aina alkuvuoteen 1911,
jolloin helmik. 12 p:nä päätettiin ostaa kirkon vieressä
sijaitseva S. Ribergin omistama talo ja lotti, kauppahintana
ollen \$650.00. Samalla ostettiin S. F. Ericksonilta seuraava
rakennuslotti, hintana ollen \$160.00, ehdolla, että seurakunta
siirtää sillä olevan rakennuksen pois. Seuraavana vuonna
siirrettiin seurakunnan talo vähän ulommasi kirkosta ja
tehtiin siihen tarpeellisia korjauksia. Muksi pidettiin taloa
vuokralla, mutta mielisjä paloi halu saada talo pastorin
asunnoksi. Siksi päätettiin talo uudistaa kokonaan. Se tuli
maksamaan noin \$1,500.00, joten seurakunnan täytyi ottaa
isompi laina. Joulukuun 8 p:nä 1916 muuttikin piiriin
pastori M. Ruttinen asumaan Newberryn ja siinä asti on
Newberry ollut piiriin pastorin asuntopaikkana. Seurakunnan
pöytäkirjaan onkin merkitty miten seurakunta tunsi suurta
iloa tämän johdosta. — Uusi kivi- ja kellarilaitettiin
pappilaan kesä-talvella 1921, kesällä 1921 maalattiin
pappila sisältä ja laitettiin uljas weranta. Tämä kaikki
tuli maksamaan noin \$1,400.00. Pappila on nyt hyvässä
kunnossa. Kun saadaan vielä keskuslämmityslaitos, niin on
se täysin ajanmukainen.

*

Shmeellisesti on seurakunta saanut varoja toimintansa
yllä pitämiseksi. Muksi oli pastorin palkka vähäinen,

mutta aikaa myöten on se nousnut. Mainita sopii, että
seurakunta on aina pitänyt silmällä sitä, että pastori saa
kunnollisen toimeentulon. Rakennukset ovat tulleet pal-
jon maksamaan. Seurakunnan omaisuuden arvo —
neljä lottia ja pitnekkimaa lukuun otettuina — nousee
11 tuhanteen dollariin. Jäsenmaksu on ollut pieni, eikä
se ole riittänyt edes juoksevien menojen peittämiseen.
Syyskuussa tänä vuonna nostettiin jäsenmaksu kaksin-
kertaiseksi ja toivotaan kaikki juoksevat menot täten saa-
tavan peitettyksi. Sitämiä ja keräysten kautta ovat wa-
rat omaisuuden hankkimiseksi kerätty. Ompeluseura, joka
perustettiin toukokuussa 1909, on ollut tässä suurena te-
kijänä. Muksi piti se myyjäisiä, mutta viime vuosina
ovat ompeluseuran kokoukset olleet hartausheftiä, joiden
yhteydessä on ollut kahvinjuontia. Pöytärahat ovat ol-
leet runsaita. Kuitenkin joutui seurakunta raskaaseen
velkaan, joka kauvan painoi mieltä. Mutta heinäkuus-
sa 1919 pantiin toimeen voimakas keräys, joka ulotettiin
kaupungin liikemiehiin ja seurauksena oli, että \$1,016.00
saatiin kokoon. Saman kuun 24 p:nä vietettiin ilojuhlaa,
kun seurakunta pääsi aiwan velattomaksi. Seurakunnan
tileihin on tehty huomautus tämän johdosta: „Serran
siunaus tekee rikkaaksi.“ Kun waan tehdään uskollisesti
Serran työtä, niin kyllä siunaus seuraa.

*

Vina vuoteen 1908 oli seurakunta kuulumasja Me-
gauneen piiriin, pastori käyden lopuksi kaksi kertaa
kuussa. Pastori Saarainen oli viimeinen Megauneen
pastori, joka hoiti Newberryn seurakuntaa. Nyt perus-
tettiin Newberryn—Soon seurakuntapiiri, ensi pappina
ollen past. S. Mänttä. Hän sanoi itsensä irti elok. 1 p.

1911. Sen jälkeen hoiti seurakuntapiiriä pastori D. Stadius, mutta jo heinäk. 1912 hän muutti Megameen seurakuntaan. Lokakuussa 1912 kutsuttiin pastori M. Luttinen piirin pastoriksi. Hän asui aluksi Soossa, mutta jouluk. 1916 muutti hän Newberrynn asumaan. Hän hoiti piiriä kesäkuuhun 1921, siirtyen hoitamaan Rudhardin seurakuntaa, joka ennen oli kuulunut samaan piiriin. Kaksi yhdeksän vuotta hoiti pastori Luttinen yhteistä piiriä ja on siten syvimmit waot wetänyt. Tästä on hänelle täysi tunnustus annettu. Heinäkuussa 1921 siirtyi allekirjoittanut Newberryn-Soon piiriin pastoriksi.

*

Seurakunnan muusta toiminnasta on mainittava pyhäkoulun toiminta. Sitä on säännöllisesti pidetty ja lapsia on koulussa noin 100. Esimiehenä toimii nyt mr. M. Lyyhski. — Nuorisoseura perustettiin w. 1914 ja seurakunta vahvisti sen ohjesäännöt. Sen toiminta on perin tärkeä. Kerran kuussa on sillä työkokous ja kerran kuussa pidetään ohjelma-ilta. Johtajana on neiti Olga Hakola. — W. 1910 luovutti kirjasto-seura kirjastonsa seurakunnalle, joka on siitä pitänyt huolen. Ensimmäinen hoitaja oli mr. Lyyhski. Nykyään hoitaa kirjastoa L. Kujala. — Kesäkoulua on pidetty vuosikymmenen. Viime kesänä oli lapsia 96; opettajina seminaarilainen S. Hakola ja neiti Ida Hakola. — Sisä- ja ulkolähetyksen hyväksi on pidetty kerran kuussa lähetykokous, jonka yhteydessä on ollut tarjoilua. Suomi-Opiston hyväksi on seurakunta koettanut kortensa kanta.

Seurakunnan esimiehenä on Herman Anderson, kirjuriina S. Sarju, rahastonhoitajana L. Kujala ja joh-

tokunnan muina jäseninä: S. Jacobson, A. Paananen, N. Wiita, M. Lyyhski, D. Honkonen ja S. Tuori. — Urkurina toimii neiti M. Hakola, kellonsoittajana S. Anderson ja D. Honkonen, järjestäjinä L. Kujala ja M. Heino.

Seurakunta on säilynyt riidoista eri kirkkokuntain puolelta. Paikkakunnalla ei ole toiminut muuta seurakuntaa. Keskinäinen sopu on myös huomattava. Sääköön seurakunnan Herrä siunata seurakuntaa edelleen.

L. K. U h l m a n.

Yksi usko.

Maailmassa on niin paljon uskoja, mikä niistä sitten on oikea? Ja jokainen uskollaan tulfoon autuaaksi. Tämän suuntaisia kysymyksiä ja toivotuksia kuulee usein ihmislasten tekewän. Mutta nämähän tällaiset edellyttävät sitä, että tuossa tilassa oleva ihminen on vielä suuressa määrin Jumalan walkeutta wailla.

Eikö todellakin ole paljon eri suuntia ja lahjoja maailmassa? On, jokainen sen myöntää. Niissä sitä nyt on kiistelemisen aihetta, sillä asia on suurempi ja arwoikkaampi kuin joku maallinen, yhteiskunnallinen asia. Se se wasta mies on, jolla taiwaan waltakunnan awaimet taskussa heläjävät. Tämä herruus se kannattaa jo ylvästellä. Entäs sitten, kun saa vielä helwetin owen auki rewäistä ja sinne Jumalan tuomiowaltaa käyttäen saa sulloa kaikki: kaswattajat, opettajat, koulurakennukset täysineen, oppilaineen, mitä noista jumalattomista jäästää, paiskaa koko kirkkokuntineen päiwineen helwettiin, niin että yksi kolina ja romahdus. Kyllä tuollaiset jääkärit pitäisi panna korkeimpiin karsinoihin etteivät ne niin paljon woiji puskea yli aidan. Ei tämä ole kaurista pantawaksi Kalenterin lehdille, mutta asia on toji, tahdon seisoa sen takana, Jumalan awulla.

Sywempää, Raamattuun perustuwaa uskoa tarwitaan, ettei Pyhän Hengen nimesä tehtäisi sellaisia „hummeilin“ tekoja, kun se eräs apostoli teki muutama woiji sitten. Suopuneita miehiä kului kirkon situitse. Eräs

heistä sano: „Odottakaa, minä käyn pilkallani ottamassa tuolta saarnaajalta synnin päästön, jos hänessä on Pyhä Henki, niin hän ei anna; eihän Pietarikaan antanut Ananiakselle, eikä Safiralle tunnustusta, kun he walhemielessä hänen luokseen menivät.“ Suoporaufka ofasikin arwostella oikeen. Synnin päästö oli niin löyhästä, ettei muuta tarwittu kuin kerran kädellä pyyhkäistä päälakea. Mies tuli kiroten kirkosta ulos, „ettei hänessä ollut Pyhää Henkeä.“ Eikö tällä kertaa ollut waarallista olla Jumalan sijaisena, sillä Jumala ei anna syntejä anteeksi pilkantekijöille.

Sebrealaiskirjeen 11:sta luvussa mainitaan kaksikymmentäkahdeksan kertaa uskosta, uskon woimasta. Siinä erikoisemmin selkenee yksi usko, nim. oikea usko. Oikea usko on usko kolmiyhenteisen Jumalaan, taiwaan ja maan Luojaan, kuten uskontunnustuksesja luemme. Emme vielä tee uskostakaan itsellemme Wapahantajaa, usko on wain käsi, jolla otamme kolmiyhenteisen Jumalan vastaan, tai toisin sanoen, usko on kirkas ilma, jonka läpi saamme katsella rakasta taiwaallista Siäämme. Ei tässä nyt oteta huomioon historiallista uskoa, ei tietouskoa, eikä epäuskoa, waan elämä usko, mikä wuotaa Jumalasta ihmisyhämeen. Epäilewä Luomas ei woinut uskoa kymmenen weljen todistusta. Seesuksen piti wartawasten tulla itsensä hänelle näyttämään. Niin tulee Seesus usein mieläkin, kun olemme uskossamme heikkoja. Heikoiksi, köykäiksi usein saamme huomata ne, jotka täällä itseään pyhimyksinä pitävät. Syntiä ja saastaa heissäkin vielä ilmenee ja Raamattuihin siitä meille niin selwästi todistaa. „Ei ole yhtään, joka hywää tekee, ei ainoakaan.“

Sos tahdot päästä elävään uskoon, läheiseen Sumalan tuntoon, Kristuksen rakkauden osallisuuteen, niin syvenny omalta kohdaltasi Sumalan sanaan niin syväle, ettei enää kenenkään parannussaarnat korviisi kaiu, vaikka niinkin edessäsi reuhattaisiin, että hermojasi täristyttäisi. Meidän tiedämme sen, että tyhjä ihmyri enemmän kopisee, kuin tähtinäinen. Genkien erottamislahja tulee meidän itsellemme hankkia Sumalan sanasta, jota rukouksen mielessä tutkimalla. Ennen kaikkea pyytää Pyhän Hengen lahjaa, joka johtaa ihmisen koko totuuteen.

On jentään vielä monta, monta, jotka ovat astuneet jalkansa perustukselle, Kristus kalliolle. Se tästä iloitetwat tänäkin armopäivänä ja se kannattaa iloita. Sumalan waltakuntaa ei woi meiltä mikään ryöstää pois. Pyhikkäämme siinä kansalaisina. Herran wankeina, niin eiwät mitkään monilukuiset hyökyaallot woi meitä sijaltamme pois isytätä. Seesuksen lunastustyö on kumomaton totuus, ne jotka elävän yhden uskon kautta siinä kiinni riippuwat, niin ei tarwitse wawista, vaikka minäkalaisia kuurohöyryjä ympärillämme kullloinkin hääräilee. Enemmän tulee kuulla Sumalaa kuin ihmisiä; tämä olkoon tunnuslauseenamme.

Saulus Tarfolainenkin kiitwaili uskonsa puolesta, ja vielä Serufalemin ylimysten, fariseusten ja kirjanoppieniden uskot olivat häntä kannustamassa. Mutta kuinka käwi, kun Seesus sai hänet wangita? Kaikki entiset tuliwat perinpohjin kumotuiiksi, jopa tapetuiiksi oman tunnustuksensa mukaan. Mutta myöhemmällä Herran wankina ollessaan, Paawali kirjoittaa Efesolaisille: „Niin kehoitan siis minä, joka olen wankina Herrassa, teitä waeltamaan, niinkuin saamanne kutsunuksen arwo

waatii, kaikkin tavoin nöyrinä ja sämhyisinä, pitkämielisinä, kärkien toistanne rakkaudessa ja pyrkien säilyttämään hengen yhteyttä rauhan yhdysiteellä: yksi ruumis ja yksi henki, niinkuin te olette kutsututkin yhteen ja samaan toiwoon, jonka teitä kutsuttaessa saitte; yksi Herrra, yksi usko, yksi kaste, yksi Sumala ja kaikkien Isä, joka on yli kaikkien ja kaikkien kautta ja kaikissa.“

Arwo S. Korhonen.

Muistelma.

Oli kesäkuun herttainen ilta, kun kerran matkallani esyin oikealta tieltä ja olin sentähden pakoitettu kysymään tietä eräästä farmitalosta.

Talon ympärillä oli turhea istutettu puistikko, jossa pikkulinnut lauleliwat iltalaulujaan. Siinä oli iloa ja riemua; ei tuntunut pikkulaulajilla olewan huolta huomimesta. Mompina pihamaalla retkeili hanhiparwi. Murinko oli painumassa lännen maille. Sen säteet loiwat kultaisen hohteensa yksinäisen talon affunaruutuihin, tehden ne kimmeltelevän firkkailksi ja monivärisiksi. Lähestyin ovea, jonka huomasiin olewan awoinna. Ovelle ehdittyäni näin nuorena miehen istuvan huoneen perällä. Lastewan auringon viimeiset säteet walaisiwat hänen kasvojaan. Hän oli sywiin mietteisiin waiwuneena ja silmänsä oliwat kynnien kostuttamat. Kädesjään oli hänellä pieni awonainen paperilaatikko, jota hän sywämietteisenä katseli. En olisi hänen rauhaansa häirinyt, ja olin senwuoksi kääntymäisilläni takaisin, mutta samassa hän huomasi minut. Pyydettyäni anteeksi häiritsemiseni, kysyin etsimääni tietä. Hän antoi tarikat ohjeet, lausuen samalla ihmettelynsä siitä, ettei ollut kuullut tuloani.

„Mutta tähän olette pappi“, lausui hän. „Olkaa hyvä ja astukaa sisään!“ Katselemansa laatikko oli hänellä vielä kädesjään, ja siinä huomasiin olewan pienen lapset kengät.

„Tässä on minulle kallis muisto“, sanoi hän werkalteen, ja äänensä wärisi liikuttuksesta.

„Teiltä on warmaan kuollut lapsi, wai miten?“

„On. Poikani kuoli yhdeksän kuukauden wanhana.“

„Eläkö waimonne vielä?“

„Ei; hän on myöskin kuollut.“

„Sepä on ikävä! Onko siitä kulunut pitkäin aika?“

„Wähän yli puolitoista vuotta. Waimoni kuoli influenssaan — tuolla seinällä on hänen kuwanja — ja pikku Charley seurasi kuuden wiikon kuluttua äitiään haudan kylmään poween. Ei jäänyt pojastani kuwakaan. Joitakin waatteita on jälellä ja nämä pikkukengät.“

Syntyi hetken äänettömyys, jolla aikaa yhdesjä katelimme noita pieniä, rakkaita lapsen kengiä, jotka näyttiwät olewan isälle sanomattoman kalliit. Silloin hän odottamatta katkaisi äänettömyyden, kysyen wakawasti: „Onko elämää haudan tuolla puolen, uskotteko te sitä mitä saarnaatte ihmisille?“

„Koska otaksun, että teitte kysymyksenne wakawasja mielesjä, rakkaittenne muistojen ympäröimänä, niin minäkin vastaan teille wakawasti: warmaan uskon, mitä Jumala meille sanasjaan ilmoittaa ja pidän raamatun mukaan tulewaisen elämän ehdottomana totuutena.“

„Mistä sen tiedätte, onko raamattu ehdottomasti totta?“ kysyi hän uudelleen.

„Jos epäilemme Jumalan sanan totuutta, niin samalla epäilemme Jumalan olemasolooa. Mutta jos emme usko Jumalaan eikä hänen sanaansa, niin mihin fitten

woimme uskoa. Jos Jumalan sana ei ole totta, niin totuutta ei ole olemassaakaan. Epäilettekö te, ystäväni, todellakin niitä pyhiä, muuttumattomia totuuksia, joiden puolesta tuhannet marttyyrit ovat werensä wuodattaneet?”

„Kyllä täytyy sanoa, että epäusko on saanut minussa suuren wallan. Mutta en silti aina ole ollut epäuskoinen, minulla on ollut uskowaiset vanhemmat, ja waimonikin oli uskowainen ja kuoli uskowana.”

„Miten ovat sitte epäuskon pimeät woimat päässeet teissä niin woimakkaasti waijuttamaan? Ettekö tunne omassatunnossanne olevaa Jumalan äänen todistusta?”

„Olen usein tuntenut, miten minussa kaffi woimaa waijuttaa, mutta olen taistellut sitä vastaan, jonka tunnen olevan Jumalasta.”

„Mutta kuinka te, waikka tunnette Jumalan äänen omassatunnossanne, woitte silti epäillä Jumalan olemassaoloa? Tehän petätte itseänne!”

„Täällä yksinäisyydessä, kun olen omaisiani muistellut ja murehtinut kowaa kohtaloani, en ole woinut hymähtää, että kuinka Jumala, jos hän todellakin on olemassa ja on rakkaus, niinkuin hänestä raamatussa sanotaan, riistää elämäntumppanin — äidin ja vielä wiattoman lapsen. Olen tullut yhä enemmän siihen wakaumukseen, että ihmiselämä onkin wain kohtalon tyhmiä leikkiä.”

„Palautan vielä uudelleen ajatuksenne todistukseenne Jumalan äänestä omassatunnossanne, josta äsken mainitsitte. Pyhdän vielä, älkää antako wiholiisen pimittää ja eshyttää itseänne. Jumalan aiwoitukset ja tarjotukset

set ovat niin paljon korkeammalla meidän ajatuksiamme, ettemme niitä woi hymähtää. Kapinoiminen Jumalan johdatusta vastaan on kokonaan wäärin ja synnillistä. Sillä emme mitään woi, päinwastoin kadotamme iankaikkisen elämän, jota warten Jumala on meidät luonut. Etkö se ole ihanaa tietää, että pienokaisenne on Jumalan luona taiwaan kirrkaudessa. Jumala rakasti häntä niin paljon, että korjasi pois, ennenkuin epäusko pääsi hänen sydäntään turmelemaan. Siellä taiwaan asunnoissa on toiwon mukaan waimonnekkin ja wanhempainne, joiden sanoitte eläneen uskossa Jeesukseen ja häneen luottaen kuolleen. Omaisenne, joita katkerasti kaipaatte, ovat jo kulkeneet kuoleman wirran ylitse. Se ovat päässeet iankaikkiseen lepoon. Ettekö tekin halua kulkea sitä tietä tämän kuoleman laakson läwitse, jonka merkinä loistaa halweksittu risti, joka on Jumalan woima ja Jumalan wiisauts. Sillä tiellä on murheita ja wastoinfäymisiä, mutta se johtaa sinne, jossa murheet iloiksi waihtuwaat.”

Kauwan vielä puhuimme kesäisen illan hiljaisuudessa ja luimme todistuksia pyhästä kirjasta. Tuntui niinkuin epäuskon routa olisi alkanut sulaa yksinäisen miehen sydämesjä, ja Jumalan armon ja rakkauden säteet päässeet sitä lämmittämään. Tuntui niinkuin taiwas olisi laskeutunut lähemmäksi ja jälleennätemisen toiwon alkanut elää waimonsa ja lapsensa menettäneen miehen sydämesjä.

Ulkona oli saapnut kesäinen pimeys, waiennut lintujen laulu. Mutta tähtikirkas taiwas loisti kuffiwan maan yläpuolella — korkealla, kertoen äännettömästi kaikkiwaltiaan Jumalan woimasta ja wiisaudesta. Jo-

kaste oli laskeutunut vihreille pelloille ja kuffiville niityille, wartoen siksi kunnes nousewan auringon lämpimät säteet sen taasen kuiwaawat.

Nutoni walojen loisteessa sain vielä katsoa yksinäisen miehen kasvoihin, ja näin miten hänkin nosti katseensa tähtitaiwaalle, filmisäänä kaipauksen, mutta samalla wirinneen uskon toivoisa katse.

Swante Luoma.

Poinsettin seurak. kirkkokuoro w. 1921,
Lafe Norden, S. Dak.

**“Concordia res parvae crescunt; discordia
maximae dilabuntur”.**

Tämä latinalainen sananlasku, joka on suomeksi: „Yksimielisyydessä ollen pienetkin asiat kasvavat; erimielisyys hajottaa suurimmatkin“, on mielestämme ylen tärkeä ja huomioonotettava aikakaudellamme ja meidänkin pyrkimyksissämme. Onhan maailma äskeisinä vuosina kokenut suurimman erimielisyyden raitwon, kuin konfanaan ennen. Hedelmät ovat ihmiskunnalle katterat. Raikes-ta on opetusta otettava. Niinpä tästäkin ihmiskunnan kauheasta kokemuksesta. Mikä opetus? Opetus yksimielisyyden siunausta tuottavaan voimaan.

Ujattelemme kristikuntaa tällä hetkellä. Yhtenäisenä ollen, mikä waltawa woima se olisikaan. Kuinka woi-makas ase se olisi pahuuden hirmuwaltaa vastaan. Nyt se useasti taistelee itseänsä vastaan. Kauheaa woimien tuhlausta tämä, sitäpaitfi suurta syntiä, lihan tekoa. Sanoohan apostoli Gal. kirjeen 5:ssä luvussa: „Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: riita, kateellisuus, wihat, juonet, eriseurat, lahkot —, että jotta jemmaista harjoittawat, eiwät peri Sumalan waltakuntaa“. Todellakin wakawat sanat. Suomaamme siis eriseuraisuuden olewan tärkeimpien lihan tekojen rinnalle asetetun. Miksikäähän näin on? Sentähden, kun sen hedelmät ovat niin katterat. Sumala on meidän Suomen kansallemme uskonut totuutensa luteerilaisen opin

muodosja. Olemmepä sen siinä muodossa tänne Amerikan Yhdysvaltoihinkin muutamme saaneet. Kymmeniä vuosia on jo ew. luterilainen saarna kaikunut täälläkin, Atlantin länsipuolella kirkkoisjamme ja kokoushuoneisjamme. Niin moni kansalaisemme on jo saanut matkasauvanja laskea ew. lut. tunnustuksen mukainen usko sydämesjansä. Rauhan majoihin lähtöhettekellänsä siirtyi. Mutuaiden ajunto on nyt olopaikkansa.

Miten tämä kallis perintö meidänkin aarteenamme säilyy? Ainoastaan siten, kun Jeesus rukoilee ylimmäispapillisessa rukouksessaan: „että he kaikki olisivat yhtä“. Vieläpä rukoilee Jeesus tienkin tuohon yksimieliisyyteen: „niinkuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa, että hekin meissä olisivat —“. Warmaa onkin, että tämä on ainoa yksimieliisyyteen johtava ja sielä säilyttävä tie. Mikä sitten? Olla Isässä ja olla Jeesuksessa. Jos olemme ahkerassa kansakäymisessä Jeesuksen kautta Isän luona ja näin elämän uskon yhteydessä Wapahtajamme kanssa, niin silloin, ja ainoastaan silloin, on toimintamme rakentawaa, eikä hajoitawaa. Enemmän tosi-uskopia, enemmän Jeesuksessa kasvawia sieluja tarvitsee ew. lut. kirkkomme ja kristikunta kokonaisuudessaan. Tämän seikan puutos se on, joka erimieliisyydet ja pahennukset matkaansaattaa. - Kuka woi tässä korjauksen tehdä? Herrä yksin. Eiwät tässä ihmisluonnitelmat wie perille. Ne wiewät korkeintaan erimieliisyyksien toisiltaan jalaamiseen; toisin sanoen, teeskentelyyn, jota on niin äärettömän paljon aikakaudellamme. Sydämet sulattaa yhteen ainoastaan — Herran Genki, Pyhä Genki.

Jos todellakin ymmärrämme yksimieliisyyden siunauk-

sen, niin ei ole aikaa hetkeäkään lytätä, waan „tuomion on alkaminen Sumalan huoneesta“. Onko kirkkokuntamme johto, opiston työ, lähetys- ja piirikuntiemme johto, kirkkoneuvostot, waltuuskunnat, pyhäkouluopettajisto, seurakuntien jäsenet opettajineen, onko jokainen meistä siinä mielessä, että kaikkeni teen, kaikkeni uhraan, kaikkeni kärsin, kunhan waan Herran asia sen kautta askeleenkään edistyy. Vihan täytyy ristiinnaulitukji tulla jokaisessa meissä, ennenkuin Herrä saa itse asiansa ajaa. Tämä tapahtuu sillä yksinomaisella ehdolla, että ollaan aina kasvawassa Kristuksessa. Kuinka waikeaa tämä onkaan. Ollisi niin sopiwaa, kun saisi itse kasvaa. Wielelä sopiwampaa, kun oikein toisten ylitte wihoiittaisi. Tämä wiesi Kristus-wiinipuun warjoon, ja kuitenkin kuuluu: „te olette oksat“.

Willoinkahan me näin heikoiksi tulemme? Sollemme ennen, niin ainakin silloin, kun olemme maailman alasti riisumat, pilkkaamat, häwäisemat ja hylkemät. Tätä emme hae, eikä ole meillä sitä oikeuttakaan hakea, waan sekin armosta meille annetaan, kun Sumala oikein helin käsin kirkkoansa rakastaa. Waino, walheet, pilkka, kun ne tulewat pahansuowien puolelta totuuden seuraamisen ja tunnustamisen tähden, owat aina saattaneet kristikunnan kukoistukseen. Herrä kulettaisi mielellään tafaisempiakin teitä seurakuntaansa, sillä aina Hän lopullisen woiton astalleen walwoo, waan syh on meissä. Me emme nöyrytyji. Me olimme mahtawat. Mutta: „Sumala on ylpeitä vastaan, waan nöyrille Hän antaa armon“.

Kallis, „Kirkollisen Kalenterin“ ystäwä, lukija! Toiwotko waltawat woitot Herran ajalle w. 1922? Toi-

wotko erityisen siunauksen Suomi-Synodin, meidän rak-
kaan ew. lut. kirkkomme työlle täällä Amerikassa? Toi-
wotko pafana- ja kotilähetysharrastukset kukoistamaan?
Toiwotko opiston ja seminaarin työlle merkivuoden,
erittäinkin sijällisessä merkityksessä? Toiwotko seura-
kuntasi kukoistusta ja kaiffea Herran siunausta ja hy-
wää? Yksi ehto waan. Anna kaikki kunnia Jeesukselle.
„Ei meille Herrra, ei meille, waan sinun nimellesi olkoon
kunnia!“ Pankaamme tämä käytäntöön Herran edessä
rukouksiammion hiljaisuudessa, yhteisissä kokouksissam-
me, kirkossa ja kotona. Jo toi vuosi 1922 siunausta
tullessaan. Saamme sanoa: „me olemme olleet heikot“,
waan saamme myös lisätä: „Herrra on ollut heikoissa
wätewä“.

Pois hajottamisten tieltä. Jeesus tulee, auttaa, ar-
mahtaa, yhdistää, wahwistaa. Tahdothan toki „rauhan
rakentajana“ Jeesuksen työmäkeen kuulua. Mota uuden
onnen vuoden työ — i t s e s t ä s i !

B. W u o r n o s .

Aholan Suom. Ew. Lut. seurakunta Wingissä, Pohj. Dak.

Burleigh County on mahtawan Missouri-joen itäpuo-
lella, Pohj. Dakotassa. Tämme asettui suomalaisia jo
w. 1900 tienoilla. Wuosina 1905—7 tuli niitä huo-
mattawampi joukko asettuen maanmiehiksi. Myöhemmin
on asutus kaswanut, joten näillä paikoin asuu nykyisin
noin 75 perhettä eli 450—500 henkeä. Elinkeinona on
maanwiljelys ja karjanhoito. Mukkaat jakautuwaat us-
konnollisessa suhteessa ew. luterilaisiin ja laestadiolai-
siin.

Ew. luterilaiset jo alunpitäin tunsiwat kipeästi tar-
witsewansa saada kuulla Jumalan sanan julistusta ja
saada nauttia Jumalan tarjoamaa armoa, siunausta ja
woimaa sakramenttien nauttimisessa. Kutsuttiin ew. lut.
pappi Sawosta, Et. Dak. Heinäk. 28 p. w. 1907, ju-
malanpalveluksen loputtua, otettiin keskusteltawaksi ew.
lut. seurakunnan perustaminen paikkakunnalle. Pieni
oli joukko, mutta Jumalan avulla käytiin asiaan käsi-
si. Seurakunta päätettiin perustaa aiwan yksimielisesti.
Jo samassa tilaisuudessa yhtyi siihen 14 miestä, jotka
suurimmaiksi osaksi oliwat perheellisiä. Näin wätäluku jo
alkaisija lähenteli sataa henkeä.

Historian wuoksi esitettäköön seurakunnan perustajain
nimet: Jaakob Siirtola, Johan Pesonen, William Jo-
sephson, Oskar J. Pesonen, Mefki Pihlaja, Rnstaa Leh-

to, August Kangas, Adolf Pajo, Fred. Josephson, Hemming Siirtola, Antti Niemi, Victor Mäki, Meksi Eskelin ja Abram Josephson. Heinäk. 31 p. 1907 oltiin uudelleen koossa. Tällöin yhtyi seurakuntaan Oskar Kawonius ja Emil Hill. Samassa tilaisuudessa walit-

Mholan suom. ew.-lut. seurakunnan kirkko,
Wing, N. Dak.

tiin seurakunnalle ensimmäinen wirtakunta: esim. Jaakob Siirtola, kirj. D. F. Pesonen ja kasjam. Johan Pesonen. Seurakunnalle esitettiin ja hyväksyttiin nimeksi: Mholan Suom. E. Lut. seurakunta. Mholan nimessä piti esittää paikkakuntaa. Jo alunpitäin wärmuuden wuofji

päätettiin yhtyä Suomi-Synodiin. Perustus- ja siun-
jäännöt hankittiin tuotapikaa. Mallina niitä laaties-
käyttiin Samon, Et. Dak., ew. lut. seurakunnan jään-
töjä. Niiden perusteella seurakunta laillistettiin 6 p.
helmik. w. 1908 Bismarckissa, Pohj. Dakotan laalien
mukaan. Näin suunniteltuna Mholan ew. lut. seurakun-
ta lähti Jumalan apuun luottaen tawaltamaan ja pe-
lastusarmoa julistamaan Herran työwainiolla.

Jo aikaisemmin oli kahden efferin maapala hankittu
hautausmaaksi. Se wihittiin tarkoitukseensa heinäk. 28
p. w. 1907. Wainajain lepopaikka on siellä kum-
mulla aidattuna. Nyt kun ew. lut. seurakunta laillis-
tettiin, otti se myös hautausmaan hoitoonsa.

Kirkon tarpeen tunsi seurakunta jo alunpitäin. Kun
seurakunta eneni, käwi afunnoissa kokoontuminen hywin
tukalaksi. Kirkon rakentaminen on sentään iso homma
ja kysyy waroja. Siihen nähden owat oloissamme seu-
rakunnat olleet pieniä ja wähäwäkiisiä melkein aina; Win-
gin seurakunnasfakaan tuskin 200 henkeä. Se pelotti.
Jumalan apuun, lupaukseen ja siunaukseen luottaen
uskallettiin kuitenkin käydä keskusteluun kirkon rakenta-
misesta, marrask. 8 p. w. 1914. Afiaan innoistuttiin.
Jo samassa tilaisuudessa kerättiin rakennuskassaan yli
\$435.00. Siellä alku, siis edelleen. Päätettiin rakentaa
kirkko. Rakennustoimikuntaan walittiin D. F. Pesonen,
Anton Lepistö, William Josephson, Mrs. A. Lehto, Mrs.
C. Pesonen ja G. Kawonius. Jo w. 1915 seiso iasti-
kas pyhättö siellä kummulla. Paikkoja kirkolle oli
tarjona useampia. Niistä walittiin Oskar Kawoniuk-
sen lahjoittama. Kooltaan on kirkko 58 jalk. pitkä ja 30
jalk. lewä. Kesällä w. 1916 myrsky turmeli sen fon-

kriittialustan ja työntsi kirkon pois paikoiltaan. Sitten asetettiin se sementtikivijalalle. Muuten on kirkko kunnan asussa, mutta ei ole vielä saarnatuolia, omia urkuja eikä alttaritaulua. Se on nykyisin muhkein suomalaisen kirkko Dakotan valtioissa. Nykyisessä asussa se maksaa noin neljän tuhannen dollarin paikalle. Se on ollut welaton jo useampia vuosia. Kirkko vihittiin pyhään tarkoitukseensa w. 1919.

Mholan ew. lut. seurakunnan ompeluseura on ollut wäsymätön Marthan osaa tehdesjään. Monesti on se seurakunnan ijät rahapulasta pelastanut. Neulakin woi jotia Herran asian puolesta.

Herran kästyä muistaen on Mholan ew. lut. seurakunta koettanut pitää pyhäkoulua ja kesäkoulua lapsille. Edellistä on pidetty, mikäli olosuhteet ovat sallineet, muodet ympäri. Kesäkoulua on pidetty useana kesänä peräkkäin. On kesäkouluun otettu osaa ulkoakin päin, mutta ew. lut. seurakunta on ollut sen paras tuk. Lapsien opettaminen Jumalan sanassa on kristillisen seurakunnan welvollisuus ja elinehto.

Mhyöhemmin w. 1921 on seurakuntaan perustettu Raamatun lukuseura. Tarkoitus on kokoontua tuttimaan jotain lukua raamatusta kerrallaan. Täten etsitään niitä tawaroita, joita „ei syö koi, eikä raiskaa ruoste.“

Jumalan sanan kuulemiseen ja sakramenttien wiljemiseen on otettu osaa kiitettävästi. Niinhän sen pitääkin olla. Uskowan, Herran omain suurin ilo on saada aina uudelleen kuulla todistusta iankaikkisesta autuudestaan.

On myöskin koetettu muistaa pakana-, merimies- ja kotilähetystä. Ja Suomi-Opiistolla on lämpimiä ystäviä.

Pappia Mholan ew. lut. seurakunta on pitänyt yhteisenä Sawon, Et. Dak., seurakunnan kanssa. Muksi se kutsuttiin tarpeiden ja warojen mukaan toimimaan sielujenhoitoon kuuluvia tehtäviä. W. 1914 otti Mhola kolmannenosan ajasta ja maksaa samassa suhteessa. Sen jälkeen jumalanpalveluksia onkin pidetty jotenkin jäänöllisesti. Sielunpaimenina owat olleet seuraawat pastorit: Keränen vuoteen 1908, Saapala vuoteen 1910, Rönkä w. 1914. Nykyisin on pappina Keränen. Wieraina lähetysmatkoillaan tai muuten owat käyneet seuraawat pastorit: Samanen, Ilmonen, Raarto, Pesonen, Galla, y. m. Kirkkokunnan esimies past. Rautalahti käwi tarkastusmatkalla w. 1920. Papin ja seurakunnan välillä on aina ollut lämmin yhteishymmärrys. Se on tunnialksi ja siunauksiksi seurakunnalle.

Toimintaan nähden Mholan ew. lut. seurakunta on wirkeämpiä. Se puhuu horjumattomasta uskosta Wapahattajaamme, joka werellään on puhdistanut meidät synneistämme. Sellaiselle uskolle onkin maailma woi-tettava.

—n.

Past. Antti Lepistö,
Ely, Minn.

Sua Jeesus kallis tarviin.

Wapaa suomennos hymnistä „I need Thee, precious Jesus“, Frederick Whitfield. Siionin Lauluja 622. Erinomaisen kaunis sävel 367 Common Service. Book of the Lutheran Church. (Second Tune).

Sua Jeesus kallis tarviin,
 Don kurja syntinen;
 Mun sielun kurja, synkkä,
 Ei rauhaa sydämen.
 Lähdetä puhdistamaa
 Pelastuspaitaksein,
 Kristuksen weren hoimaa
 Synnistä päästäksein.

Sua Jeesus kallis tarviin,
 Mä köyhä tyhjä waan,
 Ja outo matkalainen,
 Roditon päällä maan.
 Sun rakkauttas, Jeesus,
 Mä puutun lohdutukseen,
 Muutenpa horjun, wäsyn,
 Jos et käy woimaksein.

Sua Jeesus kallis tarviin,
 Mä kaipaan ystävää,
 Ystävää, joka säälii,
 Lohduttaa itkewää;
 Sun sydäntäsi, Jeesus,
 Suolian jakamaan,
 Ja kelle kertoilisin
 Taistelut synnin maan.

Sua Jeesus kallis tarviin.
 Sun pian näenkin
 Kirkaassa kunniasja;
 Ah! riemuun raukeenkin.
 Oi siellä, armas Herrä,
 Pyhies' joukossa
 Paremmiin laulan kerran
 Istuimes' edessä.

Antti Lepistö.

Sielunpaimenen wirasta.

Syntiinlankeemuksen jälkeen antoi Jumala lupauksen Kristuksessa tapahtuvasta lunastuksesta, jota vastaanottamaan hän vanhan liiton aikana valmisti langennutta ihmiskuntaa, lähestyen sitä kutjuwan, walaisewan ja pelastawan sanansa kautta. Tämän sownnon sanan antoi Jumala ensin välittömästi ja toimi siten kadotettujen lampaitten ensimmäisenä paimenena.

Kuitenkin oli Jumalan tarkoitus toimia ihmisten kanssa inhimillisen välityksen kautta, jota profeetat vanhan liiton aikana suorittivat. Profeetta puhui Jumalan puolesta kansalle. Hän oli ewankelisen papin edeltäjä. Kun Israelin lapset muodostuivat kansaksi, sai Mooses profeetallisen tehtävän julistaa Jumalan sanaa Jumalan kansan paimenena, ja 70 vanhinta valittiin hänen avukseen, joilla myös oli profeetallinen henki. Myöhemmin me tapaanme Samuelin ja n. s. kirja-profeetat. Vieläpä oli profeetafouluja nuorten miesten hengellistä kasvatusta warten, jotta he saisivat opetusta ja harjoitusta Jehowan uskonnossa ja palwelemisessa. Profeetafoulut olivat vanhan liiton seurakunnan jumaluusopillisia seminaareja, joissa kasvatettiin Jumalan kansalle paimenia. Näiden Jumalan lähettien sarja ulottui läpi vanhan liiton.

Papilla vanhasa liitossa oli myös paimentehtävänjä. Jumalanpalweluksessa ja uhritoimessa opetti hän kansaa. Suoranaisen opetuksen ja alttariilla tapahtu-

wan kuwannollisen uhritoimen kautta opetti hän kansalle synnin ja armon tuntemista. Papin huulten tulee „tietoa säilyttää“ ja kansa etsii lakia hänen suustansa; sillä hän on Herran Sebaotin lähetti (Mal. 2: 7). Sekä papin että profeetan tuli olla Jumalan nimesjä toimivia paimenia ja opettajia. Seillä oli wirkansa jumalallisuudesta määrähksestä. Pastorin eli sielunpaimenen wirka uustestamentillisessä aikaan merkityksessä ei ole ihmisten keksimä eikä kirkon muodostama, waan se on Jumalan antama wirka, jolla on esikuwallinen perustuksensa wanhasa liitossa.

Mainitun wiran tärkeänä tehtävänä on julistaa Jumalan sanaa ihmisille ja Kristuksessa tapahtuneen sownnustuksen perustuksella uskollisesti hoitaa sownituksen wirkaa, jotta ihmiset antaisivat sownnuttua itsensä Jumalan kanssa (2 Kor. 5: 18—20). Siinä määräsä kuin tämän wiran hoitajat pyhyvät uskollisina Jumalan sanalle, woivat he toimia siunauksellisesti. Jumalan sanassa onkin wakawia waroituksia uskottomille sielunpaimenille ja ihania lupauksia uskollisille paimenille.

Zeesus on ensimmäinen uustestamentillinen paimen. Hänessä profeetallinen ja papillinen wirka esiintyivät tähdellisyhdessä yhtyneinä. Hän on se hyvä paimen, joka on antanut henkensä laumanja edestä (Joh. 10: 1—11). Zeesuksen Kristuksen, tuon sielujemme paimenen ja laitajan työ, tulee ekhyneiden lampaiden palautua (1 Piet. 2: 25)). Jumalan sanan ja sakramenttien kautta on suuren ylimäisen pappimme hauffima pelastawa armo tulewa ihmishydänten omaisuudeksi. Kristus saarnaa ja toimii vieläkin niiden henkilöiden välityksellä, jotka saarnaawat hänen sanansa ja hoitawat

pyhiä sakramentteja. Sielunpaimenen virka uudessa liitossa on Kristuksen asettama virka, joka on jatkuvasti kristillisessä seurakunnassa armonvälilappaleita hoitanut. Apostoli Paavali kirjoittaa: „Kristus antoi muutamit apostoleiksi, toiset profeetoiksi, toiset ewangelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi, tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palveluksen työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen, kunnes me kaikki pääsemme yhteen uskossa ja Jumalan Pojan tuntemisessa, tähteen miehuuteen Kristuksen tähteyden täysi-ikäisyyden määrään“ (Ef. 4: 11—13, mert. 1 Kor. 12: 28). Sielunpaimenen Kristuksen alaijina tulee siis Hänen seurakuntansa alipaimenten toimia sen rakentamiseksi edellään mainittua korkeata päämäärää warten.

Ne henkilöt, jotka ovat saaneet tehtäväkseen julistaa ewangeliumia ja hoitaa sielunpaimenen virkaa Kristuksen seurakunnassa, ovat saaneet tehtävän, joka vastaa profeettain ja pappien tehtävää vanhassa liitossa. He ovat Kristuksen lähettäjiä, joiden kautta Jumala itse tehoittaa (2 Kor. 5: 20). He ovat Jumalan salaisuksien taloudenhoitajia (1 Kor. 4: 1),

Suitenkaan ei seurakunnan sielunpaimenta ole asetettu välittäjäksi Jumalan ja ihmisten välille (1 Tim. 2: 5). Hengellisen pappuden perustuksella on kaikilla oikeus wapaasti lähestyä Jumalaa Jeesuksen Kristuksen kautta (1 Piet. 2: 5). Tärjellinen, ihmisen arwolle soveltuwa jumalanpalvelus on, että kristityt hengellisinä pappeina saawat välittömästi rukouksilla ja kiitoksilla lähestyä Jumalaa ja antaa ruumiinsa ja sen jäsenet eläväksi uhriksi Jumalalle, palwelemaan hänen tahtoon (Room. 12: 1). Tokaisen kristityn welwollisuus on

olla walkeutena ja suolana ympäristönsään sekä sanoisja että töisjä (Matt. 5: 13—16).

Warjainen, julkinen opetustoimi seurakunnassa on kuitenkin uskottu siihen erityisesti kutsutuille henkilöille, joilla sijällisen kutsunuksen perustuksella on totinen halu waikuttamaan Jumalan seurakunnan hyväksi ja jotka kirkkohallituksen kautta ovat saaneet ulkonaisen kutsunuksen pyhään saarnawirkaan, jolle on myös uskottu sakramenttien hoito, jotta kaikki käwisi jäädymllisesti ja järjestyksen mukaan.

On siis luonnollista, että saarnawirkaan aikowien tulee saada huolellinen kaswatus tärkeätä tehtäväänsä warten todistajatoimessaan, johon he tarwitsewat Jumalan Sengen walaiustusta ja woimaa. Sielunpaimenten tulee apostoli Paawalin kehoituksen mukaan (Ap. t. 20: 28 seur.) ensi sijassa ottaa waarin itsestään, ennenkuin he woivat olla toisille hyödyksi. Tästä asiasta kirjoittaa myös ap. Pietari ensimmäisen kirjeensä 5 luvun alussa, kehoittaen vanhimpia s. o. paimenia olemaan laumalle esikuwina. Seurakunnan kaitisjoita kehoittaa sitten Paawali ottamaan waari kaikesta laumasta, muistuttaen heille heidän korkeasta wirastaan, johon Pyhä Henki heidät on asettanut kaitsemaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla werellään on itselleen ansainnut.

Sielunpaimenten tulee Jeesuksen ohjeen mukaan Kristuksen rakkaudessa hoitaa heille uskottua laumaa (Joh. 21: 15—17).

R a f a e l S a r t m a n .

Maikuta.

„Mutta te, weljet, älkää wäsyty
tekemästä sitä, mikä on hyvää.“ —
2 Tesj. 3: 13.

Ratsjellesja ihmiselämää, huomaa miten perin vaikeaa on tehdä sitä, mikä on hyvää. Eikä tarvitse tätä sen kauempaa etsiä, kuin omasta powesta. Waikka aika ja tilaisuus olisi miten suopea hyvänsä, niin salainen, wästustawa ääni kieltelee ottamasta waaria tilaisuudesta. Se kelsii yhtä ja toista, joka muka olisi yhtä tärkeää ja vielä kiireellisempääkin wain siksi, että pääsisi siwuutamaan tuon kultaisten hetken, jolloin ehkä olisi woinut tehdä jotain toisen hyväksi, hänen kuolemattoman sielunsa pelastukseksi ja Sumalan pyhän nimen kirkastukseksi. Jos missään, niin ainakin Herran työssä woi, etenkin nuori työntekijä, tuntea wäsyyntä ja se menee niinkin pitkälle, että panee epäilemään, josko Herran on todella häntä tähän määrännytään. Raikenlaiset epäilykset täyttävät mielen ja tekewät perin haluttomaksi pyrkimään eteenpäin.

Mistä owat nämä kotoisin? Ei juinkaan Sumalasta. Sumala ei tahdo ketään lannistaa, eikä työntää pois työstänsä. Hän päinwastoin lupaa sanasfaan, että hän on heikoissa wälkewä. Itsesfämme olisimmekin liian pienet ja mitättömät mitään hyvää saamaan aikaan, mutta Sumalalle ei ole mitään mahdoton. Hän woi ottaa pienemmän ja heikoimman ja asettaa suurem-

ja kalliseen työhönsä, niin suureen ja wästuunalaiseen työhön, kuin on kuolemattomien sielujen woittaminen iankaikkiseen elämään. Sielun wihollinen ei ole joutilaana, wain kulkee ympäri joka hetki ja koettaa saattaa uskomaan, että työ on turhaa ja, että siihen tarwitaan niin ja niin suuret nerot. Se ei missään tapauksessa hehoita pyrkimään eteenpäin Herran työssä. Se näht-

Past. Wilho Ranta,
Reedley, Calif.

tää meille monia muita toimia ja uskottelee, että niissä woisimme saada suurempia aikaan. Maailman kunniaa tarjoaa se yllin kyllin, kuwaapa vielä sen Sumalan tahdoksimin. Mutta miten woisi käydä, jos tähän kaitkeen taertuisimme? Silloin meidän wihollisemme iloitsesji ja samalla näyttäisi, että on jo myöhäistä palata pois ja liittyä Sumalan waltakunnan työhön, kun on näinkin pitkälle siitä pois ehtinyt. Ei tunnu enään maailman

funnia minkään arvoiselta, kun huomaa, että on siihen myynyt rakkautaan Mestarinja, kuten Suudas aikoinaan.

Apostoli Paawali, joka niin selvästi tunji Sumalan suuren rakkauten ja armon syntisiä kohtaan ja, joka ei suinkaan teroita sitä, että töillämme ansaitsejimme mitään hyvää, kehoittaa monessa eri kirjeessään, niinkuin esim. ylläolewa lause osoittaa, wäsymättä tekemään sitä, mikä on hyvää. Mikä sitten olisi sen parempaa, kuin juuri sielujen pelastus? Mielestäni ei ihmiselle ole suurempaa ja kalliimpaa työtä annettukaan, kuin juuri tämä. Emme jentään woi, eikä meillä ole oikeutta tästä ylpeillä eikä kerskua, waan päinwastoin tulee olla suuresti kiitollinen Sumalalle, että on pienen ja heikon nähnyt kellokalliseksi tähän suureen työhön. Röyrynä tulee alistua Hän en pyhän tahtonsa alle ja rukouksessa pyytää apua Häneltä, jolta ainoalta on tosi apu saatavissa. „Hän woimaa suo, ken antoi tehtävän“. Ja tähän woi heikko Sumalan sanan julistajakin turwautua ja uskoa, että Hän, joka on työhönsä asettanut, on warmasti siinä myöskin tukewa. Emme woi tietää, miten kauan on meille waukutusaitkaa suotu, mutta sen tiedämme, että juuri nyt on päivä, jota ei Sumala sallii, että turhaan kulutamme.

Tehtäämme siis työtä niin kauan kuin on päivä! Kylväkäämme, kun on kylvön aika! Kun uskoisja kylvämme, on Sumala kaswun antawa, kylväjän heikkoudesta huolimatta. Ja niin saamme Herran, uskollisen päiwätyön päätyttyä palata kotia, wieden riemuiten lyhettä. Wahwista, Siä, heikkoja työmiehiäsi!

W. R a n t a.

Paiikka, jossa seisot, on pyhä.

„Niijä kenkäsi jaloistasi, sillä paikka, jossa seisot, on pyhä maa. 2 Moos. 3: 5.

Edellä olewa lauseryhmä saattaa meidät Moosoksen kanssa Herran wuorelle katjelemaan kulumatonta Sumalan pyhyyttä ja kuulemaan wanhurskaan Sumalan julistusta pyhyydestä palawien liekkien keskellä.

Mikana, jolloin hätähuudot Herran kansan keskellä kohoiliwat korkeutta kohden kaikkimaltiaan armoistumisen eteen, syntyy suuren kansan johdattaja Faraon wainon leimuawien liekkien keskellä. Tuska ja hätä oli niin suuri, että jos meidän päiwinämmä halutaan kuwata jotakin äärimmäistä kansan hätää, niin puhutaan siitä orjuudesta, jota Herran kansa kärsi orjankahleita kantessaan Faraon waatiwan sauwan alaisena. Kun Mooses syntyy, niin joutuu hän heti Herran aikomaan kouluun. Tätä oli niin suuri, ettei Moosoksenkaan äiti woinut warjella salaamisenkaan kautta äsken syntynyttä pienoiستansa waltiffaa kantawan murhamiesten miekoilta. Rumminkin Sumalan ihmeellinen, ihmislapsia johdattawa käsi saattaa tuon turwattoman lapsukaisen kuninkaalliseen kotiin, jossa hän sai Herran aikomaan, suureen tehtäväänsä ulkonaisen, mutta sittenkin sangen tarpeellisen kaswatuksen.

Rumminkaan ei tämä koulu riittänyt Moosokselle suureen, Herran määräämään tehtävään. Kyllä hänellä ku-

ninkaan howista lähteisfänjä näyttää olleen omasta mielestään kyllin kykyä astua auttamaan ahdistettua kansaansa, mutta Jumalan mielestä ei asia ollut niin, sillä Mooses heti alkoi tehtävänsä turvautumalla lihan käsiwarteen, auttaaksensa kansansa lapsia Faraon woi-mallisesta kädestä. 2 Moos. 2: 12. Mooses joutuu pa-kolaiseksi, kauas kansansa hätää kuulemasta, mutta tä-män tapahtuman kautta hän joutui sisälliseen, Jumalan, Israelin Jehowan, kouluun. Kaukana Midianin wuo-ristossa opetettiin uutta taitoa tulewalle suuren kansan johtajalle, ja kuulumestarina oli itse Jehowa. Emme voi parhaalla tahdollammekaan saada selwille niitä yk-sityisluontoisia kokemuksia, joita Mooses oppi noina pit-kinä maanpakolaisuuden neljänäkymmenenä wuotena. Mutta emme kai arwaile liikoja sanoessamme, että ne wuodet olivat tuskan ja waiwan wuosia, sillä eihän wain helposti Gorebin tuulekkaan woineet hälwentää muistoista niitä aikoja, jolloin tuo Midianin paimen oli armossa pidetty prinsssi kuninkaallisessa kodissa, jo-hon liikästi tulisi ratkaan kansansa kohtalo kowana kuor-mana hänen sydämelleen. Kaikki nämät rasfaat läkshyt saattoiwat Moosoksen painetuksi Herran eteen woimat-tomana, apua tarvitsewana paimenena, jolla mitään juuri tehtävä ei suinkaan kangastellut enää sielunsa sil-mien edessä.

Silloin viimein tulee ratkaisu. Hän joutuu Jehowan eteen, alastomana ja synnin saastuttamilla jaloilla. To tuli taitawasta tyhmä, jolla ei ollut mielestään mitään edellytyksiä siihen tehtävään, johon Herra on hänen walinnut. Esteitä on arweluttawan paljon. Israelin lapsetkaan eiwät näet usko tuollaista maankiertäjää,

paimensaawaansa nojautuwaa, joutilasta suljeskelijaa, eikä ole edes puhetykyäkään, kielikin on niin auttamatto-man kankea, ettei sillä woi asioita hymärrettävästi esit-tää. Rumma kun ei neljäkymmentä wuotta aikaisemmin ollut hänellä noita niin haitallisia wikoja.

Sisällisesti oli Herra kaswattanut Midianin maan paimenta niin suuresa määrässä, että nyt ei tullut omiin woimiin luottaminen kshymyksenkään, ja nyt oli tullut todellinen ratkaisuhetki. Wuttomana hän lä-hestyhy pyhyhdestä palawaa wanhuruskautta, ja tämän edessä tulee entisestä egyptiläisestä ylimyksestä awutto-mana niin perinpohjin uusi, ettei hän woinut luottaa mihinkään siihen, mitä hän ennen oli luullut omaa-wansa. Nyt tuli turwautua yksin Jehowan apuun kai-kissa elämän kohtaloissa. Jumala katsoi nyt itsensä mi-tättömänä pitävän Moosoksen moninkerroin keshwollisem-maksi kansansa johdattajaksi kuin hänen, joka neljäkym-mentä wuotta sitten kohta tarttui tappoaseeseen auttaa-k-sensa awutonta, wäärhyttä kärkeiwää kansansa lasta. Mooses oli oppinut Jehowan koulussa näkemään koku-naan itsensä mitättömyyden, mutta siltikin enempi tul-lut tuntemaan suuren Israelin auttajan ihmeellistä woimaa. Tämä olikin kowin tarpeellinen, kun muis-tamme waan tapahtuman Punaisella merellä ja monet waikeudet waiwaloisen korpimatkan aikana.

Mutta jos Mooses joutui Herran kouluun, niin yh-tähywin mekin saamme tuntea tuon suuren kaswatta-jamme käden johtoa. Rumminkin me olemme niin keshwottomia oppilaita, että Herran tähtyhy jättää meidät usein laiskanläkshyille, antaa uusiintuwia waiwoja ja kärkeimyksiä, ja tämä kaikki tapahtuu siksi kun me olemme

niin kowin niskureita ja tottelemattomia. Lufemattomia on niitä, jotka tuntevat Jumalansa kutsun, mutta eivät kumminkaan fuostu riifumaan jaloistansa niitä fenkiä, joilla käyskennellään synnin ja pahuuden pettämiä polkujä. Wasta sitten kun Herrä jaapi meille perinpohjin näytetyksi, kuinka saastaiset ovat meidän huulemme, käy meille niinkuin ferran Herran profeetal-le käwi, että huomasi hukkuwansa. Jes. 6: 5.

Kumminkaan ei Jumalan koulu pääty siihen, että Hän antaa lapsensa joutua hätääntyneenä tuntemaan suuren Jumalan pyhyyttä, mutta Hän antaa myös meille armoansa. Katsokaa kuinka suuri armo oli tuolla niin kowin kelwottomalla Mooseskella, kun Sumala kutsui hänet, ja wieläpä kutsui niin suureen tehtävään. Jumalan tarkoitus on waan se, että me tulisimme huomaamaan heikkofsi ne tuet, joihin olemme tottuneet täällä nojailemaan, ja turwaisimme sitten niihin pettämättömiin lupauksiin, joita itse Herrä meille antanut on. Jumalan edessä tuleekin kysymykseen täydellinen puhtaus, ja silloin me joudumme hätääntymään, kun meidän puhtautemme on niin kowin saastaista laatia, että pyhyhden edessä me huomaamme wasta lankeemuksen turmeluksen tuhon, johon lisäksi tulewat meidän tahalliset syntimme niin suurina, että hätä tulee käteen, emmekä tiedä mihin pakenisimme kaikkiwaltiaan Sumalan kaswojen edestä. Sumalaa ei pakoilla Midianin wuoristoon.

Wittä lieneekin elämäsi kokemukset, kallis lukijani, mutta warma on, että usein olet ollut tahtomattasikin pyhän Jumalan edessä. Oletko silloin paennut ainoaan pakopaikkaan, se on Jeesuksen turwiin, wai oletko koetta-

nut Joonaan kansja lähteä muuanne Jumalan kaswojen edestä, ehkäpä tämän maailman ilotarhoihin. Mutta kyllä siellä hätääntymään joudut — ellei ennen, niin silloin kun kuolon käsi kouristaa rintasi.

Palaja jo kohta Wapastajamme Jeesuksen Kristuksen turwiin, sillä Hän on antanut, ei ainoastaan pyhän lupauksensa puolustaa meitä, mutta on antanut todellakin warman lääkkeen meidän kurjien syntiemme parantamiseksi, ja tämä lääke on Hänen pyhä ja kallis werensä, joka on wuotanut sinunkin tähtesi. Tämän weren kautta me pääsemme pyhyhtein, wieläpä sellaisein pyhyhtein, joka kelpaa kaikkiwaltiaan Jumalan edessä, ja silloin ei meidän tarwitse astua synnin rapakossa likaantuneilla waatteilla wanhurskaan Sumalamme eteen, waan meillä on omanamme Jeesuksen Kristuksen wanhurskaus. Sitteen me uskossa näemme jo ajan tulewan, jolloin oudot ja muuhalaiset pääsewät autuuden nautintoon, jossa tuo Herran kansjan johdattaja Mooseskin on päässyt oikeaan Raanaan maahan!

N. R.

Weirton, M. Va.

Weirtonin kaupunki sijaitsee West Virginian valtion pohjoisessa kärjessä, joka muodostaa ikäänkuin kiilan Pennsylvanian ja Ohion valtion väliin. Mahtawa Ohio-wirta sulkee ikäänkuin lyleilyhynsä paikkakunnan, kiertäen suuressa kaaressa sen ympäri, joten kaupunki jää sen muodostamaan niemelleeseen. Joki onkin samalla valtioiden välisenä rajana. Tuo wirta voisi kertoa monta järkyttävää kohtausta niiltä ajoilta, jolloin orjat koettivat päästä sen poikki pakoön vapautuakseen ankaraasta orjuudesta, kuten esim. kerrotaan „Setä Tuomon tuwasja“, mutta jätämme kuitenkin nämä historialliset muistot. Tarkoituksemme on wain tutustuttaa lukijaa etupäässä paikkakunnan suomalaisiin ja heidän harrastuksiinsa.

Weirtonin kaupunki on vielä werrattain nuori, hukan toijella hymmenellä ja on se syntynyt, kuten useat muutkin Amerikan kaupungit, että aluksi on perustettu paikkakunnalle joku tehdas, joka on koonnut sinne joukon työläisiä, liikemiehiä ja kaikenlaisia keinottelijoita. Weirtoniin perustettiin ensimmäisenä pelkitehdas ja aiwan viime aikoina sulimo sekä raudan jalostustehdas, jossa se valmistuu niin pitkälle, että on valmista wietäväksi „peltimyllyhyn“. Ensimmäiset suomalaiset owat tulleet Weirtoniin Monessenista noin 11 vuotta sitten, koska Monessenissa on wanhempi samanlainen pelkitehdas ja näin ollen siellä oli ennestään tottunutta suomalaisistakin

työwoimaa. Muualtakin päin on paikkakunnalle tulut wähitellen suomalaisia, että siellä lasketaan niitä nykyisin lasten kansja oleman noin 200 waiheella.

Ensimmäiseksi paikkakunnalle tulleet suomalaiset kertoivat elämän olleen niihin aikoihin jokseenkin raakaa ja williä. Siellä oli paljon eri kansallisuuksia, jotka olivat enemmän tai wähemmän sotajalalla keskenään. Suurena tekijänä oliwät luonnollisesti wäkijuomat, joita wapaasti wirtaili niihin aikoihin eiwätkä suomalaisetkaan siinä suhteessa ole aina walmiita panemaan kynttiläänsä wakan alle. Kuitenkin oli joukossa wakitakin suomalaisia, jotka tuollaisten tuhoawien woimien wastapainoksi alkoivat esittää jalompia harrastuksia ja niin syntyikin paikkakunnalle suomalainen raittiusseura, joka elok. 13 päivä w. 1921 wietti yhdeksättä wuosijuhlaansa. Toiminta aluksi oli sikki innokasta, että pienestä jäsenluwusta huolimatta woiitiin noin wuoden perästä wihkiä seuran oma talo, joka sijaitsee kauniilla paikalla korkealla mäkirinteellä. Noin kahdeksan wuotta sitten wasta Suomesta tulleena oli allekirjoittaneella tilaisuus olla juhlapuhujana talon wihkiäistilaisuudessa. Monessenista oli silloin myöskin laulukworo „Wuoksi“ ja toisenä puhujana S. Siwari. Weirton onkin aina ollut jonkinlaisessa henkijässä sukulaisuus-suhteessa Monesseniin kai siitäkin syystä, että ensimmäiset suomalaiset owat sieltä tulleet ja Monessenista päin on myöskin aina otettu innolla osaa Weirtonin henkiisiin harrastuksiin. Niimpä alkuaikoina Monessenista päin käytiin pitämässä Weirtonissa jumalanpalveluksia ennenkuin siellä wielä oli järjestynyttä seurakuntaa ja on sitä myöhemminkin enimmäkseen sieltä päin hoidettu. On aikoja ol-

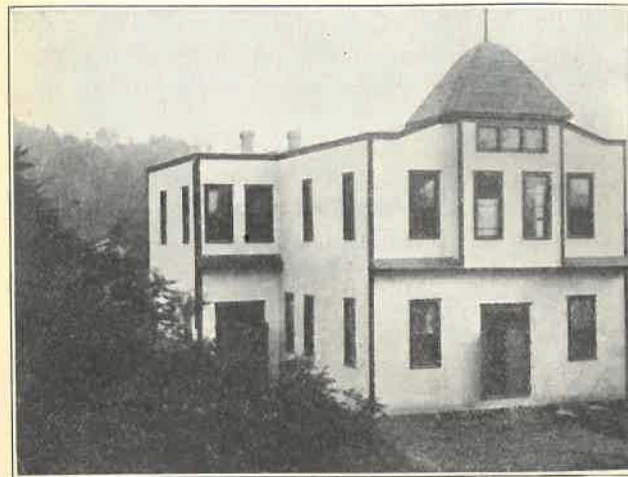
lut, jolloin Ohjo-Pa. piirikunnan papit ovat käyneet siellä säännöllisesti vuoronsa mukaan, mutta taasen kun vakituinen kotilähetyspastorimme on muuttanut pois, on seurakunnallinen hoito jäänyt Monessenin pastorin toimeksi. — Weirtonin seurakunta on vielä werrattain nuori, noin kolmen vuoden vanha ja on sen wirallise-
na perustajana mainittava past. W. J. Kuusi, Conne-
tista, D. Seurakunta myöskin kohtaa sen perustamisen jälkeen liitettiin Suomi-Synodiin.

Soitannolliset harrastukset suomalaisen tapaan ovat myöskin paikkakunnalla saaneet jalansijaa. „Sointu“ ni-
minen soittofunta perustettiin paikkakunnalle vuonna 1914 ja on se toiminut siitä saakka milloin isommalla ja milloin pienemmällä jäsenmäärällä. Soihinkin aikoi-
hin on se ollut jokseenkin hyvässä kunnossa, woiden kil-
pailu täkäläisten tawallisten soittofuntien kanssa. Kun
sodan aikana pantiin siellä toimeen suomalaisten joukko-
karkoitus, josta sanomalehdet ovat kertoneet, niin sen
johdosta siirtyi paikkakunnalta pois paljon hyvään
suomalaista wäkeä, joka pitkäksi aikaa lamautti siellä
mallinseen wirkeän henkisen toiminnan. Se on kokenut
kaikkiin eri yhdistyksiin.

Weirtonissa on ollut myöskin aikojnaan innokkaita
suomalaisuuden harrastajia, siitä on todistuksena paik-
kakunnalle aikojnaan perustettu Kalewan Naisten ja
Kalewan Ritarien yhdistykset. Melkirjoittaneella ei ole
lähemmin tietoja siitä kuinka wilkkaassa toiminnassa ne
ovat nykyisin, mutta luulen niiden toiminnan olewan
jokseenkin vähäistä, koska johtohenkilöt ovat muutta-
neet pois paikkakunnalta.

Tietysti paikkakunnalla on myöskin työmäen aatteen ni-

mellä käypää sosialistista humpuukia suomalaistenkin
keskuudessa ja sehän juuri elikin suurimpana syynä suo-
malalaisten joukkokarkoitukseen. Nykyisin ovat asiat sil-
lä kannalla, että heidän toimintansa olojen pakostakin
supistuu hywin vähäiseen. Eikähän se nykyisin muu-
allakaan ole paljon muuta kuin suuntariitoja ja tanssi-

Weirtonin suom. raittiusalo, missä seurakunta pitää
jumalanpalveluksia,
Weirton, W. Virginia.

iltamien toimeenpanemista, joiden ohjelma on kaiken
arvostelun alapuolella.

Raunis piirre Weirtonin suomalaisissa on kuitenkin
se, että kaikki eri yhdistykset — paitsi tietenkin sosialis-
tit — sopivat toimimaan samassa huoneustossa. Rait-
tiusseuran talo on Weirtonin henkisen elämän keskus.

Siellä pidetään jumalanpalvelukset yläsalissa, raittiuskokoukset alasalissa ja soitto-kunnan juhlat ja iltamat samojen seinien suojissa. Kansalliset harrastukset ja pyhäkoulu ovat myöskin saaneet siellä tyhsijansa.

Miekirjoittanut on tuntenut aina erikoista mielenkiintoa ja harrastusta Weirtonin suomalaisia kohtaan syystä, että olen joutunut olemaan mukana niin monissa eri tilaisuuksissa. Olen ollut mukana häissä ja hautajaisissa, ilo- ja surujuhliissa. Siitä syystä olen Weirtonille omistanut tämän lyhyen historiallisen katsauksen.

S. J. S.

Wäärästä walasta.

Jumalan sana useassa kohden mainitsee walasta sekä oikeasta että wäärästä. Kristitty joutuu joskus tekemään walan eli wannomaan joskakin asiassa.

Saluamme tutkia erästä walaa, jonka monet kristityt ovat tehneet meidänkin kirkkokuntamme piirissä, nim. salaseuran walaa. Tästä on edesmennyt kirkkokuntamme esimies tohtori S. R. Nikander maininnut kirjoituksessaan: „Salaseuroista“, vuoden 1904 Kirkollisessa Kalenterissa (siv. 208). — Pyhdämme lukijakuntaa etsimään ja tutkimaan tätä kirjoitusta, joka on erittäin tärkeä näinä päiwinä.

Kuten kirjoituksemme otikko osoittaa, on mielestämme salaseuran wala wäärä eli epä kristillinen seuraamisesta syistä:

1. Jeesus käskää meidän tekemään walamme Herralle, (Matt. 5: 33), kolmiyhdeiselle Jumalalle. Salaseurojen waloissa käytetään esim. seuraamia hämääriä käsitelyksiä Jumalasta, johon voi yhtyä unitaari, muhametti, teosoofi y. m.; esim.: „kaikkeuden suuri arkkitehti“ y. m. f. Jos Jumalasta käytetäänkin „taiwaallisen Sän“, tai „kaikkivaltiaan Jumalan nimeä, niin yleensä ei waloissa mainita Jeesuksen nimeä. Tämä sentähden, että kaikki edellämäinitunlaiset henkilöt woiwat yhtyä seuraan.

2. Salaseuran wala on puolueellinen ja ahdas. Kaikissa salaseuroissa wannotaan, että tehdään hywää salaseuraan kuuluwille weljille tai sisarille. Ei welwoi-

teta tekemään samaa kaikille ihmisille. Eräässä seurassa wannotaan seuraamaan tapaan: „Minä . . . pyhimmän kunniani perusteella ihmisenä lupaan ja todistan, etten tee wääräyttä tai kawalla weljeyskunnan rahastoa eikä kenenkään sen jäsenen kuffaroa“. Eikö meidän kristittyinä tulisi osottaa samaa kaikkien ihmisten kuffaroille? Kun Jumalan sana kieltää warastamasta, niin se tarkoittaa kaikkia ihmisiä eikä jonkun weljeyskunnan jäseniä.

Toisessa seurassa wannotaan: „Minä kunnioitan ja suojeleen kaikkien ritarien lähempiä omaisia, erittäinkin leskeä ja orpoa.“ Eikö kristittyjen tule kunnioittaa ja suojeella kaikkia leskiä ja orpoja. Raamatussa ei missään käsketä kristittyjen auttamaan ainoastaan omia leskiään ja orpojaan.

Jeesus sanoo tällaisesta (salaseurojen) hywäntekewäisyydestä: „Sillä jos te rakastatte niitä, jotka teitä rakastawat, mitä palkka teille siitä on? Eiwätkö publikaanitkin tee samoin? Ja jos osoitatte ystäwällisyyttä ainoastaan weljillenne, mitä erinomaista te siinä teette? Eiwätkö pakanatkin tee samoin?“ Toiwomme, että kirkkokuntaamme kuuluvat salaseuralaiset miettsiwät näitä sanoja ja ottaisiwat niistä warin.

3. Salaseuran walassa asetetaan seuraan kuuluwaksi weli ja sisar edelle muita. Raamatussa annetaan kristityille seuraawa neuwo hywäntekewäisyyteen nähden: „Sentähden kun meillä on vielä aikaa, tehkäämme hywää kaikkia kohtaan, mutta warjinkin uskonheimolaisiamme kohtaan.“ (Gal. 6: 10). Salaseurat sitowat kristityn tekemään hywää ainoastaan seuran weljiä ja sissaria kohtaan. Hänen tulee pitää lähempänä sydäntään

salaseuraweljen tai -sisaren tarpeet, olipa hän sosialisti, teosoofi, juutalainen j. n. e. kuin uskon weljensä, jonka kanssa hän on Kristuksessa yhdistetty. Salaseurassa niinmuodoin kristityn täytyy asettaa uskon weljeyden hläpuolelle salaseuraweljeyden. Salaseurawalansa puolesta hän woi wahingoittaa uskowaista weljeensä rikkomatta salaseuran sääntöjä, mutta päinwastoin jos rikoo salaseuraweljeensä vastaan.

4. Salaseurat rikkowat walan pyhyyttä monien ja uudistettujen walojensa kautta. Joka asteella waaditaan uusi wala. Sanotaan, että asia woi tulla jokapäiwäiseksi monen kertauksen kautta. Sengellisessä laulusssa tai ulkoluwussa on sama waara. Salaseurat tuhansien waatimiensa walojen kautta owat tehneet walan niin jokapäiwäiseksi, ettei monikaan näe siinä mitään waaraa.

Toiseksi rikotaan walan pyhyyttä siten, että se toimitetaan hullunkuristen sijäänottoseremonioiden yhteydessä. Mitä ajattelsit, lukijani, jos sinun täytyisi, kuten eräässä seurassa, kuljettuaasi moneen kertaan hämärästi walaistun huoneen ympäri, silmät peitettyinä, kantamus seläsäsi, resulaffi pääsäsäsi, sauwa kädesäsäsi, kompassittuaasi moneen kertaan eteesi asetettujen lastufasojen yli, tulla wiimein alttarin luokse, jossa saat tehdä walaasi (silmät peitettyinä) ympäröiwien ritarien keihäät osutuina sinuun ja kirwes wajemman kätesi hläpuolella. Siinä tekisit walan Jumalan filmien edessä pitääksesi salassa moiset hullutukset y. m. toimitukset. Jumala warjellkoon sinua siitä.

Kolmanneksi rikotaan walan pyhyyttä siten, että wannottawan täytyy luwata pitää salassa sellaista, josta ei

hänellä ole vähintäkään tietoa etufäteen. Näin ei tee esiwalta eikä kirkko eikä muutkaan julkiset laitokset. Näin voi kristitty joutua waitiolollaan puolustamaan sellaista, jonka Sumalan sana tulee hänelle myöhemmin wääräksi osoittamaan.

En ylimmäinen pappi tutki Seesusta, niin Hän wastasi: „Minä olen julkisesti puhunut maailmalle; minä olen aina opettanut synogogissa ja pyhäkösissä, joihin kaikki juutalaiset kokoontuvat, enkä ole salassa puhunut mitään“ (Job 18:20). Eikä Seesus tällä lauseellaan tuomitse opettamista salaisissa paikoissa. Seesusta ei woida todistaa salaseuralaisiksi, kuten jotkut yrittävät. Hän myös sanoi: „Ei ole mitään salattua, joka ei julki tule, eikä mitään peitettyä, joka ei ilmi tule.“ Opetuslapsilleen Hän sanoi: „Mitä olen puhunut teille korwaan, se julistatkaa kattojen päältä.“ Untaisiwatko salaseurat jäsentensä tehdä näin?

5. Salaseuran walaassa mainitaan kuuliaisuudesta seuraa ja sen hallintoa kohtaan, eikä sanallakaan kuuliaisuudesta Sumalaa, esiwaltaa tai kirkkoa kohtaan. Eikä kristityn tule ensi sijassa olla kuuliainen Sumalalle? Sumalan sanan ohje on: „Enempi tulee kuulla Sumalaa kuin ihmisiä.“ Salaseurat ovat waan ihmisten perustamia laitoksia. Esiwalta ja kirkko ovat Sumalan perustamia. Salaseuran walan kautta kristityn käytyy asettaa salaseuransa ensimmäiselle tilalle; esiwalta ja kirkko saawat seurata perästä, jos tahtowat. Sentähden monelle onkin salaseura tullut esiwallaksi ja kirkoksi. Ei muuta tarvitse. Meensä salaseurat seremonioissaan ylistävät lähimmäisraffauttansa ja opettawat, että ulkopuolella on kaikki kylmää ja itsekästä. Tämän mu-

kaan ei seurakunnissa löydy nuuta kuin itsekkyyttä ja kylmyyttä. Sitäkö todistaa se laaja sisä-, koti-, merimies- ja pakanalähetystyö, jota kirkko tekee puhumattakaan siitä, mitä se tekee omille jäsenilleen? Mitkä salaseurat yrittäwätkään tämänlaista työtä? Tuomitse, Luki-jani, itse, kummalleko puolen itsekyys lankee.

6. Salaseurojen walat ovat waarallisia yhteiskunnan järjestykselle ja turwallisjuudelle. Salaseurat sunressa määrin kääntäwät oikeudentäynnit jäsentensä hywäksi, hallitsewat sanomalehtiä ja wirtoja esiwallaassa, kirkossa ja työpaikoilla. Salaseurat pyrkivät hallitsemaan kaikilla aloilla. Moni on yhtynyt salaseuraan saadakseen hywän asemän yhteiskunnassa. Sentähden tulisi esiwallan ja kirkon olla warowaisia, etteiwät antautuisi salaseurojen diktatuurin alaisiksi.

7. Salaseurojen walat sitowat niiden ottajia kauheisiin rangaistuksiin walanja rikkomisesta, esim. seuraawiin: „Minut saa wiskata kaikkien hywien ihmisten joukosta ulos“, „wasemman käteni saa hakata mynnärpään hläpuolelta poikki“, „kurkkuni saa leikata poikki, tieleni wetää juuriltaan ulos, ja minut haudata meren karkeaan sanaan laskuweden aikana, jossa wesi nousee ja laskee kahdesti 24 tunnin aikana.“ Tällaisia rangaistuksia ei mikään esiwalta eikä kirkko määrää nykyään rangaistawilleen. Tällaiset rangaistusuhkaukset, puhumattakaan niiden toteuttamisesta, sotiwat kaikkia oikeuskäsitteitä ja ihmishyhtä vastaan.

8. Salaseurojen walat waatimwat wahingoittamaan luopuneita seuran jäseniä, jotka rikkowat walanja. Waapaamuumariseurassa wannotetaan: „Sinä edelleen wannot, jos tiedät toisen rikkowan jonkun oleellisen kohdan

tässä walassa, että teet kaikkesi Sumalan siunauksen kautta saattaa sellainen henkilö ankaranman ja sopiwimman rangaistuksen alaiseksi, joka on sopuoinnussa wanhon weliyuskuntamme sääntöjen ja tapojen kanssa." Sentähden harvat heistä tohtiwat julkisesti asettua wapaamuurariuutta vastaan. Julkisesti owat sitä wastustaneet sellaiset miehet kuin herätysaarnaaja Charles Finney, tohtori Pentecost, y. m., jotka owat kuuluneet wapaamuurareihin. On huomattawa, että wapaamuurari-seura on kehittynein salaseura, jonka puolelta owat monet pienemmät salaseurat saaneet alkunsa, kuten Modern Woodmen of America, Farmers' Grange y. m. Pienempien salaseurojen rituaalit muistuttawat wapaamuurarien rituaaleja ja johtawat wapaamuurarijäsentyhteen. Sengessä kaikki salaseurat owat yhtä, waikka muodot vaihtelewat.

Sumala sanoo sanassaan: „Jos joku wannoo, niin etä hän huomaamattansa suullansa sanoo jotakin, oli se hywää taikka pahaa, niinkuin ihminen joskus ajattelemattomuudessa wannoo, kaikki kuin ihminen wannoo huomaitsematta, ja sen sitten tulee huomaamaan ja niinmuodoin joutuu wikapääksi joskus näistä asioista, hän on wikapää yhteen näistä, niin tulee hänen, koska hän on wikapää johonkuhun näistä, tunnustaa se, minä hän on rikonut“ (3 Moos. 5: 4, 5).

Toiwomme, ettei lukaan lukijoistamme antautuisi minikäänlaiseen wäärään walaan ja että ne, jotka owat syhyäitä siihen, seuraisiwat äsken mainittua Sumalan sanan ohjetta: tunnustaisiwat rikoksensa, katkaisiwiwat yhteytensä kaikkien kanssa, jotka hywäsihwät ja waatiwat wääriä waloja.

S. F. C.

Kertomus Conneautin Ev. Lut. seurakunnan kirkosta.

Kuwa, jonka tässä esitän, on Conneautin suomalaisen ew. lut. seurakunnan kirkko, noin kolmen, niin sanotun korttelin matkan päässä Erie-järwestä, Nhtabula kauntissa, Ohion waltiota.

Conneautin seurakunta on perustettu heinäk. 14 p. 1895. Ensin pidettiin jumalanpalveluksia paikallisen „Pilpi“ raittiusseuran huoneustossa, mutta joku wuotta myöhemmin ostettiin seurakunnalle tonttimaata kirkon rakentamista mielessä pitäen. Kun seurakunta wähän waurastui aineellisesti, niin ostettiin kirkoksi sama huone, jossa raittiusseura, niinkuin seurakuntakin oliwat toimineet wuokralaisina. Tuo osto näkyy tapahtuneen lokakuussa 1898. Kauppasumma oli 150 dollaria. Huoneen muuttaminen omalle tonttimaalle tuli maksamaan 30 dollaria. Kirkko, eli haalikirko, jolki woisi sitä paremminkin nimittää, pantiin waan pölkkyjen nenään, eikä kiwijalalle. Huoneen takaosaan tehtiin safaristo ja siijälle, eli huoneen perälle tehtiin alttari ja saarnatuoli, siten saatiin huoneelle jonkunlainen kirkon muoto. Kirkon kalustoon kuului jo ennen ostettu 60 dollarin maksawa urkuharmooni, kiwihiliuuni, kirjakaappi ja pöytä, ehtoolliskalkki sekä leipälautanen. Syhyllä 1899 palowakuutettiin haalikirko irtaimistoineen 600 dollarista.

Noin kaksi vuotta myöhemmin siitä kun haalikirko oli ostettu ja kuntoon laitettu, rupefi seurakuntalaisten mielisä syntymään ajatuksia uuden, tilavamman ja ajanmukaisemman kirkon rakentamisesta. Silloinen seurakunnan esimies Zuhu Mälli, eräässä seurakunnan kokouksessa keuhätkellä 1900, otti asian keskustelun alaiseksi, josko alettaisiin rakentamaan seurakunnalle uutta kirkkoa. Kun jitten lokakuulla samana vuonna saapui Suomesta Jairportin seurakuntaa hoitamaan pastori Kaarlo Salomaara, joka jitten tuli Conneautin seurakunnan hoitajajäsen, niin hänen kehoituksestaan asia taas jai suurempaa wauhtia. Seurakuntakokouksessa marrask. 11 p. päätettiin yksimielisesti rakentaa jo ennen mainitun haalikirkon tilalle uusi kirkko. Samassa kokouksessa walittiin rakennustoimikunta ja myöskin warain keräystoimikunta. Kirkon rakennustyöt alettiin, joten nurkkakiven lastemisyuhla pidettiin eräänä arkipäivänä joulukuun alkupuoliskolla. Muistoesineitäkin pantiin kiinni juotettuun laatikoon, joka jitten muurattiin nurkkakiven sijalle. Esineet ovat: Kalle Djajarwen kirjoittama lyhykäinen historiikki seurakunnan siihen astijista waiheista, Ebelinuksen katekismuksesta muutamia lehtisiä ja joitakin wanhoja rahoja. Zuhla lopetettiin wirren waisuulla ja pastori Salomaaran pitämällä rukouksella.

Uusi kirkko saatiin walmiiksi 1901. Altari, jaarnatuoli ja istuimet tilattuina Chicagosta maksoiwat \$772.-80 rahlineen. Kirkon sähköwalaistus krunnuineen ja lamppuineen maksoi \$279.50. Kirkon torniin tilattiin kello, joka painaa 1,122 paunaa ja maksaa \$317.54. Kellon toisella ulkofiwulla on kirjoitus: „Tulkaat, wei-

Conneautin suom. ew.-lut. seurakunnan kirkko,
Conneaut, Ohio.

jatkaamme kiitosta Herralle ja iloitkaamme meidän autuutemme turwalle. Ps. 95: 1“. Toiselle ulkofiwulle on walettu kirjoitus: „Conneautin Suomi-Synodiin kuuluva suomalainen Ewankelis-Lutherilainen seurakunta. Seurakunta perustettu w. 1895. Kirkko ra-

kennettu w. 1901. Kello ostettu w. 1901. Pastorina oli Kaarlo Salowaara."

Kun rakennustyöt saatiin loppuun suoritetuksi, niin silloin ruvettiin puuhaamaan kirkon vihkiäisjuhlia. Kirkon vihkiminen toimitettiin heinäk. 21 p. 1901, suorilla juhlahiljuisuudella. Vihkimisen toimitti kirkkokuntamme esimies S. K. Rifander. Muustajina olivat pastorit Salowaara ja jaffalainen luterilainen pastori Stub, Gristä, Pa. Mieliä jännittävä oli se tapaus, joka tapahtui vihkimisjuhlan jälkeisenä yönä, kun salama iski uuden, juuri vihityn kirkon torniin ja repi sen pahapäiväiseksi. Muutamat seurakuntaamme kuuluvat matkamatkailijat ja varsinkin erinimisiin seurakuntiin kuuluvat arvelivat, että „eivät ole tuon seurakunnan jäsenet pyhiä, koska heitä Jumala heti noin rankaisee“.

Joulukuulla 1901 pantiin kirkon alakertaan lämmityslaitos, joka tuli maksamaan noin 150 dollaria. Syyskuulla w. 1903 ostettiin kirkon parvekkeelle piippu-urut, jotka maksoivat 600 dollaria. Kirkon peräseinää koristaa pastori James Lewiskän maalaama alttaritaulu. Alttaritaulussa esitetään Jeesus ruorella, kalliolohkareen päällä seisomassa, kätet kansaa siunaamassa afenossa, kansa kuuntelee Hänen puhettaan. Taulun alareunassa on sanat: „Mutuaat ovat ne, jotka kuulevat Jumalan sanaa ja kätkewät sen“. Kirkon alakertaan on tehty kokoushuone paljoa myöhemmin. Sitä kaitvattiin hyvin kipeästi monissa ei toimissa seurakuntatyössä. Se puute on nyt loppunut, kirkon alla on siisti kokoushuone. Siellä nykyään pidetään sunnuntai-koulua, kristillisen nuorisoyhdistyksen kokouksia, seurakunnan iltamia y. m. Nyt tämän vuoden aikana (1921) ostet-

tiin kirkon alakertaan urkuharmooni, joka maksoi 190 dollaria. Uusi kirkkosfakin tehtiin useita korjauksia. Mittarin sijalle ja ulkopuolelle, korokkeelle pantiin punainen waate, joka on tähän asti ollut vain paljaana ja kirkon lattia maalattiin. Noihin korjauksiin uhrattiin useita satoja dollareita. Kirkkomme on nyt hyvässä kunnossa ja myöskin welaton. Paljon on ollut taisteluita, mutta Jumala on ihmeellisesti auttanut. Paljon on seurakuntaamme saanut kokea, mutta kokemusten kautta on myöskin saatu monta hyvää opetusta. Kirkkomme omaisuus lienee nyt noin 8,000 dollarin arvoisen. Seurakunnassamme on ollut suurena tekijänä welfataakan alta seurakuntaa pelastamassa naiset, ompeluseuran kautta. Paljon on sentähden muutenkin uhrattu, mutta suurempia summia wuosi toisensa perästä on saatu ompeluseuralta.

Lopuksi on aikomukseni yhdistää tämän kertomuksen loppuun niiden seurakuntaamme paimenten nimet, jotka ovat olleet kulin aikana innoistamassa seurakuntaamme jäseniä niissä vaikeissa oloissa, joihin usein on jouduttu. Ne ovat pastorit: M. Kivioja, K. Suotari, K. Salowaara, S. Leiwiskä, T. M. Hohenthal, R. Hartman, J. V. Kawa, K. S. Mannerkorpi, M. Saapanen, S. Simonen ja M. J. Kuusi. Pastorit Hartman ja Kuusi olivat Conneautin seurakunnassa asuntoa, toiset ovat hoitaneet seurakuntaa toisilta paikkakunnilta.

Vaikeita taisteluita seurakuntaelämässä on jo sitouuttettu. Ottakaame taistelut vastaan Herrassa eteenpäin, niin me kaikissa voitamme.

M. P e s o n e n.

Uskoni.

Sumalan sana kehoittaa meitä tunnustamaan uskomme. Siitä on siunausta itselle ja toisille. Uskonja kiel-
tämisestä tahi häpeämisestä seuraa kirous.

Minä uskon Sumalaan, kaikkialla olevaan, kaikkival-
tiaaseen, kaiffitietävään, vanhurskaaseen ja rakasta-
waan henkeen. Uskon, että Hänestä on kaikki saanut al-
kunsä, minunkin olentoni ja että Hän myös pitää huo-
len jatkuvasti luoduistaan.

Uskon pahan henkimaailman olemassaoloon.

Uskon, koko sydämeistäni luotan Jeesukseen Kristuf-
seen, Sumalan ja Marian poikaan. Uskon, että Jeesus
Jäsänjä lähettämänä, rakkaudesta syntisiin ihmisiin, on
tullut tänne maailmaan, elänyt täällä ihmisenä, tehnyt
hyvää, puhunut taimaallisia totuuksia ja kuollut ihmis-
kunnan syntien sowitzukseksi. Uskon Hänen myöskin nous-
seen haudasta ja astuneen taimaaseen, jossa Hän samal-
la kuin luninkaana hallitsee taimaita ja maata, ylimäi-
senä pappinani rukoilee tähteni. Ja waikka Hän on kor-
teuksissa, on Hän samalla myöskin uskowainja kansja
nähyttömänä joka päivä Henkensä kautta. Uskon
saawani Hänet kerran nähä viimeisenä juurena tuomio-
päivänä ja sitten ijäti.

Uskon, että minä sellaisena kurjana syntisenä kuin
olen, saan Jeesuksen kautta uskosja mennä Sumalan
luo ja että minulla Jeesuksessa on täydellinen anteeksi-
antamus synneilleni. Uskon, että Hänen armollaan ja

rakkaudellaan ei ole mitään rajaa. Uudestaan ja uudes-
taan saan tulla siitä osalliseksi koko elämäni ajan. Hän
kantaa minut uskollisessa paimenhelmassaan perille
Jäsänjä kotiin saakka.

Minä luotan Pyhään Henkeen. Uskon, että Hän wai-
kuttaa koko suuren pyhitystyön sydämeissäni. Itse olen
niin awuton ja neuwoton, etten hymmärtäisi itseäni enkä
Jeesuksessa valmistettua pelastusta. Pyhä Henki salai-
jella tavalla, Sumalan sanan ja sakramenttien kautta
tekee työtään sydämeissäni, kirkastaen syntiä ja armoa ja
kenessä Hän työnsä alkaa, hänessä Hän on sen myöskin
päättävä loppuun saakka. Uskon, että Pyhä Henki on
kanssani, johtaa, warjelee, lohduttaa ja kaswattaa mi-
nua taimaallisissa asioissa. Hän täyttää sydämeni ruu-
miin ylösnuosemisen ja ijankaikkisen elämän toiwolla,
sanomattomalla rauhalla ja riemulla.

Antton Korhonen.

Calumetin ew.-lut. Betlehemin seurakunnan kirkkokuoro.

Täyhtykää Hengellä, puhuen keskenänne psalmein ja kiitoswirsin ja hengellisin lauluin, weisaten ja soittaen sydämmisjanne Herralle. Ef. 5: 19.

Kautta aikojen on Herran kansa soittanut ja laulanut. Herran kansa on aina käyttänyt musiikkia ulkonaisesti ja sisäisesti palwosesaan Herransa ja on aina pitänyt soiton ja laulun eroittamattomana osana jumalanpalweluksissaan. Niinpä mekään ew.-luterilaiset emme tänne Amerikkaan tullessa ole kanteleitamme pajun oksiin ripustaneet, waan olemme täälläkin ne wirittäneet soimaan Herran kunniaksi. Me suomalaiset olemmekin yleisesti tunnettua soittaja- ja laulajakansana. Tuskin mikään kansaheimo on edellä meitä musiikin harrastuksissaan.

Niinpä nekin uranuurtajat, jotka rupešivat tänne tulleina siirtolaisina harrastelemaan henkisiä aherteluitaan, tapaamme heidät heti kokoilemassa särkyneitä soittimiaan. Kyllähän oli joukossa sellaista murhewäkeäkin, joilla oli ikävä takaisin syntymäkunnailleen, tahtoivat ripustaa kanteleensa pajun oksiin, eivätkä tahtoneet soittaa ja laulaa maalla wierahalla. Mutta sanan kautta joi Herran öäni kansalleen: Soittakaa ja laulakaa wirsjanne, Herran kunniaksi. Hän on kansaansa etsiwä täälläkin. Niinpä nekin, jotka rupešivat perustelevaan täällä Jumalan seurakuntahyhtymiä, alkoivat samalla harrastamaan kuoro-

rolaulantaa. Täälläkin Calumetissa kun saatiin ew.-luterilainen seurakunta järjestettyksi ja kirkko rakennettuksi, niin perustettiin kirkkokuoro vuonna 1895. Kuoroa rupešivat johtamaan urkuri, mr. John Karhu. Kuoro on yhtämittaisesti ollut toiminnassa näihin asti, waikka osa laulajista on ajan kuluessa waihtunutkin ja joskus pitku lepoaika ollut kuorollakin. Kuoro toimi katkeamatta pe-

Betlehemin seurak. kirkkokuoro w. 1921,
Calumet, Mich.

rustamisvuodestaan toistakymmentä vuotta, vuoteen 1905, mr. John Karhun johdolla. Tällä ajalla on pantu toimeen monta mahtavaa hengellistä konserttia ja käyty kerran kilpalaulannassa Weljeyšseuran wuosi-juhlassa, jossa saatiin toinen palkinto. Samalla ajalla kirkkokuoro hankki Bethlehemin seurakunnan kirkkoon toistatuhatta dollaria maksawat piippu-urut. Pyhtäisiin tähän ikuistuttaa silloisen kuoron jäsenen mr. Jaakko Ri-

welän sepittämän ja John Karhun säveltämän juhla-laulun, joka on laulettu Betlehemin seurakunnan kirkoissa, Calumetissa, 2:nen päivä lokakuuta, 1898, jolloin kuoro on luovuttanut hankkimansa piippu-urut seurakunnalle:

Juhlalaulu.

(Sävel kuin „Kesäpäivä Kangasalla“).

Oi, laulakaat ylistystä Nyt Hälle Suojalle, Sen suuresta armotyöstään Ain taivahan Herralle; Oi riemuitse maa ja taivas; Min korkeimman ääni soi :: On kurja päästetty waiwast, Ken kiittää nyt Herraa woi. ::

Selwetti huutaapi waiwaa Ja piinaa ja kuolemaa. Mut enkelit iloa taivahan Ja armoa Jumalan. Näin enkelten laulut kaikuu Tuoll' taivahan kuorissa :: Ja kannel riemusta raiuu, Nyt Jumalan huoneessa! ::

Kas sointua suloisinta, Oi kuulkaamme hyminää Tuo säwel on ihaninta, Niin helkkää heliää, Kuin harppumme yhteen laulaa Nyt korkeimman kunniaa. :: Ja taivahan pasuunat pauhaa Ni onnea autuutta. ::

Oi särkyh jo sydämmeni Ja halkeepi rintani, Tuo soitanto taivahinen Nyt täyttää mun sieluni: Kuin korkeimman huuto kaikuu Suur syntiseen sydämmeen :: Ja ääni riemusta rai- kun Nyt kiitosta weisaten. ::

Oi kuule jo sielus ääntä Kuin suloinen hymni oi, Se khyne-leet irti wääntää, Niin kauniisti helkkh soi! Tuo waltaawa ääni pauhaa Suur sydämmen pohjassa, :: Kuin kielten kantelein laulaa Ain Herralle kiitosta! ::

Wuosina 1907—8 johti kuoroa „Rastas“ kuoron nimellä mr. Pekka Matson. Kuoro lauloi Weljensseuran vuosijuhlassa 27/7 1907 toisen palkinnon. *

Mr. Matsonin luovuttua kuoron johtajatoimesta, otti johdon taas mr. John Karhu, „Kirkkokuoron“ nimellä

johtaen useita vuosia. Epätasaiset työolot ja paikkakunnalta poisuutot wäsyttivät kuoron muutamiksi vuosiksi levolle. Syysk. 23 p. 1917 päätettiin taas herättää kuoro eloon, nyt „Pyhäkouluopettajien Kuoron“ nimellä, jota rupeji johtamaan neiti Sophia Johnson (nyk. mrs. Kule). Neiti Johnson johti kuoroa syksyyn 1919, jolloin otti johdon käsiinsä allekirjoittanut.

Pastori S. B. Nutereen saamuttua Betlehemin seurakunnan sielunpaimeneksi, otti hän myös tarmolla kuoron johdon käsiinsä. Kuoron nimi taas muutettiin „Kirkkokuoroksi“. Laulajat owat useaan kertaan muutuneet, paitsi kuoron weteraanilaulaja, mr. Esa Kivellä, joka on laulanut kuorossa sen perustamisesta asti. Muutana olewa kuwa esittää laulajat kesällä 1921.

Että kuoro on nykyään edistynyt hyvin, todistaa sekin, kun piispa Koskimiehen täällä Betlehemin seurakunnan kirkossa wieraillessa toukok. 30 p. 1921 kuoro lauloi, niin piispa kiitti kuoron jäseniä kädestä pitäen, kehuen kuoron esittämiä lauluja erittäin hyviksi.

W ä i n ö S. L e h t o.

Miksi lähdimme Amerikkaan?

Kun olen Suomen hallituksen asettaman siirtolaiskomitean pyynnöstä alkanut matkustella etenkin Pohjanmaalla keräämässä tilastoja siirtolaisuudesta, on tavallista voimakkaammin joutunut ajattelemaan, miksi lähes viides osa Suomen kansasta on uuden kotimaan itselleen valinnut valtameren tuolla puolen.

Melkeinpä uskonkappaleeksi on tullut ajatus, että taloudelliset syytän ne ovat; sehän on päivänselvä. Amerika on kultamaa, Suomi köyhä ja vilunarka. Varemmitte työnansioille on mentävä, useimpa nälkä ja puute pakoittavat lähtemään. Kynnefilmässä täytyy jättää kotimaa. Epäilemättä on paljon tässä perää, mutta kuitenkin en enää usko että tämä on johtava syy. Monet ovat tutkineet siirtolaisuuden syitä; tohtori Kilpi laajassa ja arvokkaassa julkaisussa osoittaa numeroilla, miten taloudelliset tekijät vaikuttavat muuttamiseen, varsinkin maataloudelliset. Että Pohjanmaalla on väestö niin suuri, että se ala mikä on viljeltyä ei enää voi elättää kaikkea kansaa. Näin syntyy liikatuotanto, joka tarvitsee jonkun „wenttiilin“, jollaiseksi sitten on siirtolaisuus tullut. Kyllä hänkin myöntää, että Pohjanmaa kohenisi kaikki lapsensa elättämään, jos sitä järjepäisesti viljeltäisiin, enemmän koneita käytettäisiin, j. n. e. Mutta nykyisessä tilanteessa muodostuu siis tuollainen relatiivinen liikatuotanto. Siirtolaisuuden ehkäisemiseksi, jos sitä tahdotaan supistaa, olisi valtion

marattava tilattomille maata, esim. amerikalaiseen „homestead“ malliin niistä suunnattomista maa-alueista, joita sillä on varsinkin Perä-Pohjolassa.

Jos nyt taloudelliset syyt yksin tai pääasiasa määräisivät, pitäisi silloin siirtolaisuuden olla suurimman köyhimmistä seuduista, t. s. Savosta, Karjalasta, Venäjän rajoilta ja Lapista. Mutta juuri Itä-Suomesta on siirtolaisuus pienin, hämäläinen ei toiseen pitäjäänkään tahdo muuttaa. Sensusiaan ovat Suomen rikkaimpia seutuja Vaasan ympäristöt, Suomen „viljaita“, josta siirtolaisuus on kaikkein suurin. Vaasan ympäristöpitäjien pankeissa on suurimmat säästöt Suomen pitäjistä.

Mikä on sitten poismuuton syy? Voidaan luetella paljonkin toisarvoisia. Esim. perheonnettomuudet, riittaisuudet y. m. s. Tuossa joku lähtee, kun vanhemmat eivät suosi hänen avioliittoaikomustaan; toinen jää perinnöttömäksi ja suuttuu; tuossa isä kuolee ja vanhin poika saa talon — nuoremmat eivät halua ruveta vanhemman rengiksi; tuossa joku on tehnyt rikoksen ja haluaa peittää jälkensä lähtemällä pois maasta; tuolla miehellä on paha omatunto, pelkää joutuvansa kiinni jostain pahasta teosta ja katsoo parhaaksi pudistaa tomut jaloistaan; tuossa menee moottoriveneellä Ruotjin puolelle tai veneellä Tornionjoen yli nuoria miehiä asemellisuutta pakoon; Bobrikoffin ja wainowuosien aikana lähti moni raskain sydämin Venäjän wankiloita pakoon tai halusi mieluummin vaihtaa Siperian Amerikkaan. Riin syitä on monta! Mutta eikö näitä syitä ole sitten muualla Suomessa kuin Pohjanmaalla?

Pohjanmaa katsoo länteen päin, se on maantieteelli-

jesti lähempänä Amerikkaa. Sen satamista lähtee laivoja ensin suurille merille ja sitten niitten taa. Moni lähtee ensin merimieheksi ja tutustuu niillä matkoilla wieraisiin maihin. Siellä koti-ikäwä pakoittaa lähettämään tikettejä omaisille, sillä onhan elämä suloisempaa kun saa olla yhdesjä sukulaisten kanssa. Kun saa vapaan lipun ja kun lisäksi saa kuulla usein liioiteltujakin kertomuksia Vännen maailman ihmeistä ja kun mielikuvitus näitä vielä kaunistelee, herää uteliaisuus, seikkailunhalu ja tiedonhalu, jota tyydyttämään lähdetään, kun niin mukawa tilaisuus aukeaa.

Mutta sittenkään en ole vielä koskettanut pääsyhtä. Se on mielestäni pohjalaisen luonne. Siinä itsessään on juuri matkailuhalua, siirtymismieltä, uusien työalojen etsimistä ja reipasta rohkeutta katsoa outojakin oloja kaswoista kaswoihin. Jo Suomessa ennen siirtolaisuuden alkua tunnettiin pohjalaiset „timpermannit“ kaikkialla Suomessa liikkuwina. Tällaisesta maaperästä löyfi siirtolaisuus otollisimman menestysmahdollisuuden. Tähän luonteeseen kuuluu myös erityinen vapauden rakkaus. Orjuutta ei karsita, rustitiloja torppineen ei löydy; wapaita pientiloja on Pohjanmaa täynnä. Se kansa mieluummin lähtee pois kuin alistuu wieraan iteeseen. Wapausfodassa olivat pohjalaiset ensimmäisinä nousmassa; ja nuijasodan ajat ja isonwihan kauhut puhuvat samasta wapautta rakastawasta tasanfomaiden asujamistosta. Amerikan „wapaa maa“ sytyttää helposti tällaisen luonteen.

Mutta älköön jääkö mainitsematta suuren Sumalan tahto. Raitselmus johtaa monen polun kotimurkkien ulkopuolellekin. Kun ihminen tuntee painostuksen lähtea,

eikä omatunto nuhtele häntä turhamaisista syistä, on hän kohtalonsa käsisä. Abrahamin piti lähtea isäinsä maalta wieraalle maalle ja koko Israelin kansan piti olla siirtolaisena Egyptissä. Niillä ajoilla oli kaswatawamerkitys heidän elämässään. Jokainen siirtolainen woi myös nähdä omassa elämässään Raikkivaltiaan johdatusta siinäkin, että piti jättää synnyinmaa ja tulee hänen pohtia lähtönsä syitä siinäkin walossja.

B. R.

Juha Heikki Sasberg 60-vuotias.

Juha Heikki Sasberg on syntynyt 1 p. marraskuuta 1861 Kivijärvellä, josta hän 19-vuotiaana nuorukaisena saapui Amerikkaan w. 1880. Hänenkin toimintansa täällä alkoi, niinkuin useimman muunkin sen ajan siirtolaisen, halonhukkaajana Michiganin metsissä. Sitte seuraasi kaimantomies, kauppa-apulainen, kauppias, henkivakuutus- ja piiletti-asiamies. Näissä toimitissa ollessaan on J. H. Sasberg asustanut eri osissa maata: Hancockissa, Ishpemingissä, Republicissa y. m. Michiganissa, New Yorkissa, Montreaalissa, (Can.), Minneapolissa, Minn., y. m., kunnes vuonna 1895 jälleen muutti Hancockiin, jossa hän on siitä lähtien asunut. Hancockiin saavuttuaan alkoi J. H. Sasberg kirjakaupan lankonja tri J. K. Mikanderin ja pastori R. L. Tolosen kanssa. Tästä kirjakaupasta sekä tri Mikanderin ja past. Tolosen omistamasta kirjapainosta muodostui myöhemmin Suomalais-Luterilainen Kustannusliike, Suomi-Synoodin omistamana.

Wuonna 1904 perusti J. H. Sasberg Hancockiin kiinteistö- ja rahanvälityksliikkeen, josta myöhemmin tuli D. S. S. & W. rautatien uutisajutustoimisto, jonka hoitajana mr. Sasberg edelleenkin on.

Näihin lyhykäisesti kerottuihin ulkonaiisiin puitteisiin sisältyy J. H. Sasbergin niin sanoaksemme „Leipänsä eteen eläminen“. J. H. Sasberg on kuitenkin niitä miehiä, joka on tullut huomaamaan, että yksinomaan ai-

neellisen hyvinvoinnin perään pyrkiminen ei anna elämälle sitä sisällystä, jota henkinen puoli ihmisessä kaipaa. Siksipä hän onkin omaksunut itselleen toisenlaisenkin, niin sanoaksemme henkisemmän tehtävän, joka on

Liikemies J. H. Sasberg,
Hancock, Mich.

hänen elämälleen sisällyksen antanut ja voidaanpa sanoa, että se on muodostunut hänen varsinaiseksi elämäntehtäväkseen ja liikkeen harjoittaminen on wain ulkonainen keino aineellisen elämän ylläpitämiseksi.

Tämän toisen puolen elämänsä tehtävien suorittamisessa alkoi J. G. Sasberg w. 1890 olemalla Zshpeminigin seurakunnan edustajana Suomi-Synoodin perustamassa kirkolliskokouksessa Calumetissa. Siitä lähtien on hän ollut kirkkokuntamme toimissa mukana.

Hän on myös Suomi-Opiston perustamiseen vaikuttavasti osaa ottanut, toimien Suomi-Opiston paikkaa tutkiessa komiteassa ja seuraavina vuosina warjinajissa Opistokomiteassa sekä edelleen Opiston johtokunnassa, jossa hän oli melkein järjestään Opiston perustamisesta vuoteen 1917 saakka. Opiston alkaessa tuli mr. Sasberg sen ensimmäiseksi taloudenhoitajaksi jota hoiti vuoteen 1908. Suom. Lut. Rustannusliikkeen taloudenhoitajana oli hän vuoteen 1905.

J. G. Sasberg on myös Suomal. R. K. Weljensseuran perustajia ja monivuotuisia luottamusmiehiä. Monissa muissa yrityksissä on hän ollut mukana, uhraten niissä varojaan ja voimiaan. Seurakuntien ja raittiusseurojen perustajana on hän ollut useilla paikkakunnilla. Mr. Sasberg on tunnettu yhtenä etewimmistä kansan puhujista ja on hän pitänyt satoja puheita, warjain raittius-, kansallisuus- ja opisto-asiasta.

Kirkkokuntamme ja sen laitokset, erittäinkin Suomi-Opisto ja Rustannusliike, ovat enimmäen saaneet nauttia mr. Sasbergin fuuriarwoista tutea. Rukemattomat ovat ne matkat, kokoukset ja neuvottelut, joissa hän on mukana ollut. Eikä ainoastaan mukana ollut, mutta erinomaisen terävän, käytännöllisen älynsä takia usein tullut esillä olewan asian ratkaisijaksi. Erittäinkin milloin on esille tullut vaikealuontoisia taloudellisia kysymyksiä kirkkokuntamme laitosten taloudessa, silloin on

ihän kuin asian luontoon kuuluvaa, että käännyttään mr. Sasbergin puoleen. Suomi-Opiston vaikeina alkuaikoina oli J. G. Sasberg kunnioitetun tri J. R. Wikanderwainajan uskollinen työtoweri, joka toivorikkaalla katseellaan näki pilwišenäfin päivänä auringonpaistejen päivän vielä koittawan. Samoin Rustannusliikkeesjäkin, kun tyhjin käsin oli lähdeittävä umpitielle, waadittiin enmentäikkea toivorikasta toimeliaisuutta ja uskoa tulevaisuuteen, joka onkin vaikuttawa piirre mr. Sasbergin luonteessa. Eikäpä nämä laitokset, Suomi-Opisto ja Rustannusliike, owatkin suuressa kiitollisuuden melassa J. G. Sasbergille ja toiwottawat hänelle vielä runsaasti elinwuosia ja woinia toimiaukseen yhdämenjä sijimmässä sijansa saaneiden kirkkokuntamme laitosten hyväksi.

Mainittawa on myöskin J. G. Sasbergin työ Mä-Michiganin asutuksen kehittäjänä ja siis silläkin tavalla kansamme elämään tuntuwasti vaikuttajana. Tuhannet owat ne suomalaiset uutisajamukset, joita hän on täällä alulle pannut. Onhan Michiganin pohjoisosassa kokonaisia asutuksia, jotka owat yksinomaan J. G. Sasbergin kehittämiä. Tässäkin toimesa hän ei ole ollut ainoastaan maanmyyjänä, waan seuraten seutukunnan kehitystä myöhemminkin, auttaen koulujen, kirkkojen, teitten y. m. yleisten laitosten saantia seutukunnalle, on siten tullut suuresti vaikuttamaan kansalaistensa kehitykseen yleisesti. Monet matkat, neuvottelut ja waatimukset on hän wiranomaiisten kanssa kansalaistensa puolesta näisjään asioissa toimittanut. Vieläpä hän luonteenomaisella osanottawaisuudellaan femaa yksityisten uutisajakkaidenkin elämää, autellen heitä neuwoil-

laan sekä taloudellisestiin tukien. Osaottamaisuus koma-osaisten kohtaloon onkin yksi J. G. Sasbergin luonteesta esiintynvä jalo piirre, joka elämän iltapuolella näyttää kehittyvän vain voimakkammaksi.

Eri aloilla toimiessaan on J. G. Sasberg joutunut tekemisiin tuhansien ihmisten kanssa, jotka kuuluvat keskuudessamme toimiwiin eri ryhmäkuntiin, joilla ryhmäillä, olletikin alkuaikoina, on ollut hywinkein jyrkät rajat. Saajanäköisenä ihmisenä on J. G. Sasberg ollut omalta kohdaltaan ja myöskin yleisesti tällaisia rajoja rajoittamassa. Tietoisena omasta wakaumuksestaan ja kunnioittaen toistenkin wakaumuksia, nauttii hän arvonantoa toisinajattelewainkin puolelta.

Kun Amerikan suomalaisten historia tullaan kirjoittamaan, tulee siellä J. G. Sasbergin suurta ja laajaa henkistä ja taloudellista uramuurrantaa sekä raiwaustyötä toimittanut elämä kunnioitukseksi mainittamaksi. Saaja on se farka, jonka J. G. Sasberg on jo tähän mennessä siirtolaisoloissamme raiwannut sekä henkisen että aineellisen wiljeltyksen alalla. Saakoon hänen suuriarwoinen työnsä vielä vuosia jatkua.

Hyhdämme liittyä niiden lukuijien, ympäri maata asuwien ystäwien joukkoon, jotka sydämeästään toimottawat J. G. Sasbergille hänen 60-wuotispäwänään vielä monia hedelmällisiä työvuosia ja rauhaistaa sekä sumauksista rikasta elämänehtoota.

E. P.

Minne matkalla.

Se oli silloin, kun Sumalan rangaistustuomiot kohtasivat maattamme, ja moni sai käskyn jättää armonajan, kun G:n kaupungin läheisyydessä maatilalla, jossa asujamat eliwät ilmeen Sumalaa ja wailta hänen sowing-armoansa, molemmat, isäntä ja emäntä, ruttotaudin murtamina joutuivat wuoteeseen.

Sairaalassa olsi saanut hoitoa, mutta harwat siellä paranivat. Kotia piti hankkia joku huoltamaan asioita ja hoitamaan sairaita. Hän kyllä ei saa olla sellainen, joka sairaita häiritseji taruilla Sumalasta, iankaikkisesta elämästä ja helwetistä ja siten ehkäisji heidän paranemistaan. Piti saada joku aate-sijar.

Miin saatiinkin.

Päiwät kuluwat hiljalleen. Wiikkojakin wierii. Toiwotaan siitä vielä noustawan. — Miin, noustawan. Kyllä, jos saisi itse kohtalonsa määrätä.

Isäntä vain heikkenee. . .

Eräänä yönä antaa hän wellelleen määräyksen toimittaa hänet wiipymättä G:n sairaalaan.

Menetellään saatujen ohjeiden mukaisesti. Namu-puolella yötä kannetaan sairas sisään sairaalan pääkätämälle. Ei ehditä wiedä yksityiseen huoneeseen, sillä G:n elämänlanka katkee. Hän ummistaa silmänsä ja on iankaikkisuudessa.

* * *

Samaan aikaan istuu G:n kodissa sairaanhoitajatar — jumalankieltäjä —. Suoneen omat ja ikkunat ovat suljettuina. Silloin yht'äkkiä tulee sijalle kuin tuulis-pää. Sairanhoitajatar kulee sanan „woi“. Hän toteaa sen lausutuksi juuri sairaalaan wiedyh G:n äänellä.

Sairanhoitajatar ei kernaasti usko „joutawia“, mutta nyt kuulemansa waiikuttaa häneen niin waltawasti, että hänen täytyy se kertoa toisille, uskoivat, jos hywänfä. Hänen täytyi olla todistamassa maailmalle: „Sirmuista on langeta elävän Juntalan käsiin“, ja „jumalattomalla ei ole rauha!“

* * *

Sinunkin, joka näitä riwiä luet, on kerran siirryttäwä armonajasta iankaikkisuuteen. Tulee aika, jolloin sinulle sanotaan: „Tee tili taloudenhoidostasi, sillä sinä kuolet, että parane“. Mieti sentähden matkasi määrää! Ota tarffa selwä siitä, mihinkä se päättyy!

Sienekö maailmaan ja sen syntielämään rakastunut? Käikunewatko woi-huutojasi iankaikkijesti?

Olet ehkä matkalla kadotukseen — helwettiin, jossa ei ole lepoa päiwällä eikä yöllä, jossa „ei tuli sammu, eiwätkä madot kuole“, mutta kadotettujen „waiwan sawu nousee ylös iankaikkisuuksien iankaikkisuuksiin“.

Nyt olet kuitenkin vielä armonajassa. Serra suo sinun alkaa vielä uuden vuoden. Nyt on siis otollinen hetki, nyt on autuuden päivä. Sumalan Henki kutsuu sinua tänään. Tänään käänny pahalta tieltäsi! Tänään Sumalan armoa etsi! Tänään Jeesuksen nimestä Jäältä armoa ja anteeksiantannusta rukoile! Tänään pyyhä Sumalaa antamaan uskoa Jeesukseen, Wapah-

jaan, hänen Uhrifaritsaansa, jota sinutkin Sumalalle lumastanut on. Tuhlaajapojan tawoin palaja Jän tykö. Tunnuksa syntisi hänelle ja lähimmäisellesi häntä vastaan tehdyt rikkomukset, ja jos Sumalan Henki kehottaa, puhuttele rippi-isiä. Mutta älä toiwoton ole, sillä Jä sinutkin vastaanottaa, sillä hän ei tahdo yhdenkään syntisen kuolemaa, mutta haluaa, että syntinen pahalta tieltään kääntyisi ja elää saisi. Hän antaa syntisi anteeksi, sillä „warma on se sana, ja vastaanottamista kaikinpuolin ansaitsewa, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan“. Siis „usko Herraan Jeesukseen, niin pelastut, jina ja perheksuntasi!“

„Tuttimaan, o Jeesus auta Piinaas kowaa, katkeraa, kuolematas kauheaa. Että sieluni sen kautta Lewon waiwoisansa saa, Sinut uskosi omistaa!“

„Poijes maailman menoista Käännä, Jeesus, mieleni, Että alla ristisi Beres woima saisi poistaa Tunnon tuskan haikean, Epäilyksen waikean!“

„Unhoittaa en taida koskaan, Että kaiken waiwasi Närseit autuudekseni, Annoit itjes kuolon tuskaan, Wapah-
 pahtaakses waiwaista Mua kurjaa kuolosta.“

C. S. P.

Uusi wirsi.

(Ps. 96: 1)

Serran sana kohoittaa meitä weisaamaan uutta wirttä. Erityisesti tulisi meidän tämä huomata uutta wuoteta alkajessa. Olisi opeteltawa uusi wirsi uutena wuotena. Mutta miksi sitten uusi? Miksi ei wanha kelpaisi? Sienee wanha kulumut, aikansa elänyt.

Mikä on „uusi wirsi“? Mistä saimme siihen sanat, sävelen ja soinnun? Uusi wirsi on se, joka weisataan uudella sydämellä ja uudella mielellä. Uuden wirren voi wain Jumalan Sengen luoma uusi ihminen meidän siimmäsämme weisata.

Kuinka usein käykään niin, että Jumalan Pyhän Sengen hennyttämä uusi elämä, jota myös „uudeksi ihmiseksi“ joskus nimitetään, meissä kuuhtuu ja kuolee, kun ei sitä taiwaallisella rawinnolla ruokita, eikä hellin käsin hoideta! Meissä tuoksuu hengellisen kuoleman käry. Sälle jää wain „wanha ihminen“, „joka turmelee itsensä petollisilla himoilla seuraten“ (Ef. 4: 22). Wanha ihmisemme, turmeltuun luontomme, joka meissä on langenneen Madamin perintöä, ei voi uutta wirttä weisata. Ehkäpä olemme sitä joskus weisanneet. Muistamme ehkä hetkiä, ainakin siellä kultaisessa lapsuudessa, tai nuoruuden ensimmäisinä kewäthetkinä, jolloin sielumme kannel soitti suloisinta säveltään. Ehkäpä se juuri olikin uutta wirttä. Miksi ei jälleen sielusi soisi? Mit-

si et weisaisi? Tuntuu niin wanhalta, walitat. Tuntuu niin waikealta, tankealta ja raskaalta, waikeoit. Im-märrän. Jos niin on, täytyy tapahtua herätysihme. Täytyy päästä herätysarmon kosketukseen, jotta kuolleet tulisi elävä. Sen uuden elämän, joka kasteessa syntyi, mutta joka hoidon ja rawinnon puutteessa näantyi ja kuoli, täytyy tulla herätettyksi; sen täytyy saada nousta kuolleista. Ja kuinka suurella halulla tahtoisiakaan armon Jumala sinut herättää! Sanansa kautta Hän huutaa: herää sinä, joka nukut, ja nouste kuolleista! Jos herätysarmon wilpittömästi anot, sen warmasti saat. Seesus on vielä sama. Mikä autuaallinen toisuus! Vieläkin hän tahtoo ja voi kuolleita herättää. Vieläkin tahtoo hän myös wirittää uuden wirren, suloisin ja soinnukkaan. Etkö tahtoisi sitä weisata? Tahdot.

Kenelle? Kenelle on uusi wirsi weisattawa? Otsakirjoituksemme alle merkityssä raamatunpaikassa sanotaan: Weisatkaa Herralle uusi wirsi! Seränneellä sielulla on wain yksi suuri kiitoksen aihe, se nimittäin, että hän on pelastettu, että hänen syntinsä owat anteeksi annetut, ja että elämä ja autuus on hänen suuri perintöosansa. Uusi wirsi, lunastetun ja armoitetun sielun kiitoswirsi kohoaa siitä elämästä, Jumalan omiin armolupaiksiin perustuwasta tietoisuudesta, joka voidaan sanoa tulewan ilmi seuraawanlaisena tunnustuksena usko-
wan suusta ja sydämeestä: minä tiedän Lunastajani elämän. Kun me saamme uskosja nähdä Kuninkaanme, Serramme ja Wapahattajamme, kohoaa kiitoksemme aivan kuin luonnostaan Herralle. Kiitoksemme silloin on uutta wirttä, joka woimakkain wirran taivoin ko-

hoaa sielun syivistä hetkeistä. Silloin meisaamme taiwaan ja maan Herralle, joka kaikki luonut on, ja jota kaikki ylläpitää. Niin, muistetaanpa tämä, kenelle on meijattava: **S u m a l a l l e**. Tämä on hyvä tietää, koska niin kowin usein meijataan muille: papille, naapureille, omalle itselle ja saatanalle.

Kuin? Kuinka on uusi wirsi meijattava? Sydämen palawalla halulla ja ilolla; innoistujella ja rakkautella. Ilman rakkautta siihen Herraan, jolle meijataan, on wirtesi kuin helisewää waskea, joka ei jassa kohota armoistuihin eteen.

Meijaa, oi sydämeni! Laula Lunastajallesi! Kiitä Karitsaa, joka edestäsi uhrattiin! Mistä Mikäsi, jonka oma olet!

Wiritä, Herrani ja Wapauttajani, sieluni harppu! Korjaa sieluni kannel! Puhdistä henkeni omalla hengelläsi; pane suuhuni uuden wirren suloiiset sanat, jotta minunkin kauttani lunastus-armosi monelle kirkastuisi!

Niin, finä Herran kansa kokonaisuudessaan, lunastettujen suuri lauma, muista finä emmen kaikkea kallis tehtäväsi! Weljet ja sisaret uskossa, meille on taas lähestymäsijä uusi armon wuosi. Eikö olisi syytä meijata, meijata Herralle?

Pyhittäkäämme uusi wuosi Herralle, laulamalla uutta wirttä, lunastettujen ihaninta laulua kirkoisiamme, kodeisiamme ja sydämisiämme, sillä „se mikä on wanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut“ (2 Kor. 5: 17).

Otto E. Mäki.

Suomi-Opiston riemujuhlat.

Kaikkilla kansoilla, pienemmilläkin, historianansa kuluksa on aikoja ja tapauksia, jotka owat erikoisemmin waiuttaneet kansan elämään tai jonkun määrätyn asian edistämiseen ja sentähden todella owat tulleet historiallisiksi merkkitapauksiksi. Sellainen merkkitapaus oli Amerikan suomalaisten ja erikoisemmin kirkkokuntamme Suomi-Synodin historiaansa Suomi-Opiston 25:wuotiset riemujuhlat Hancockissa, Mich., toukokuulla 1921.

Näistä juhlista on kerrottu jo laajasti kirkkokunnan lehdissä ja juhla-julkaisuissa, joten seikkaperäisempi seilostus on tässä tarpeeton. Haluamme niistä kuitenkin pääpiirteittäin joillain sanoilla mainita kirkollisen kalenterin lukijoille.

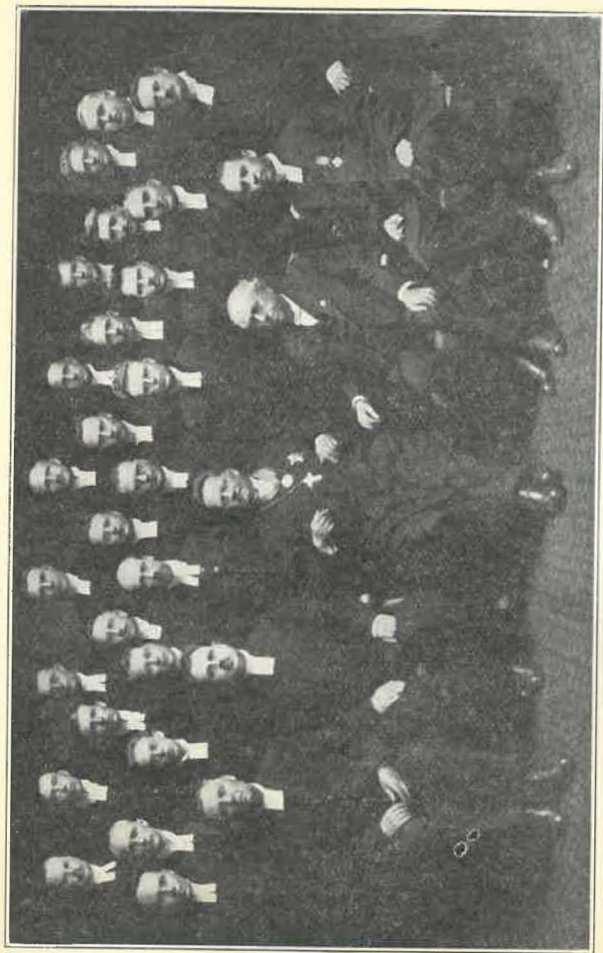
Nimitys „25:wuotiset riemujuhlat“ jo itsestään selwittää, mitä warten näitä juhlia wietettiin. 25 wuotta oli kulumut siitä, kun perustettiin Suomi-Opisto, ensimmäinen korkeampi oppilaitos Amerikan suomalaisen kansan keskuuteen. Pitkä taiwal, 25 wuotta oli onnellisesti läpi päästy. Matkalla oli kyllä ollut monta kowaa koettawana, mutta Sumala oli ihmeellisesti johtanut ajtoita ja kansaansa, „päiwällä pilwen patsaassa ja yöllä tulen patsaassa.“ Olihan nyt syytä Suomi-Opiston ja Sumalan waltakunnan työn ystäwillä kokoontua yhteen muistelemaan Herran hywyhttä menneitten wuotien wierieessä ja samalla kantamaan yhteisesti kiitosuhrinsa Herralle.

Juhlat alkoivat perjantaina toukok. 27 p. toht. J. P. Wikander-wainajan hautapatiaan paljastustilaisuudella Hancockin hautausmaalla — siitä on kerrottu erikoisemmin toisessa paikassa tätä kalenteria — ja päättyivät sunnuntai-iltana toukok. 29 p. Hancockin suom. ev.-lut. kirkossa.

Juhlatansaa oli kokoontunut laajalti, kaukaa länneltä, missä Tyhni-meri huuhtelee Amerikan rantoja ja taas äärimmäisestä idästä, Atlantin rantamilta, etelän ja pohjan periltä. Monet seurakunnat olivat nimenomaisesti valinneet edustajan, pappinsa tai jonkun maallikon tuomaan terveiset ja onnittelet juhliille. Kansaa oli liikkeellä tuhatmäärin, varsinkin sunnuntaina aamupäivällä kirkossa ja kirkon ympärillä, aivan kuin pilveä. Tämä olikin pää-osa juhlasa. Tällöin vihittiin 4:jä nuorta miestä pyhään saarnawirkkaan. Kirkkokuntamme pappeja oli juhlilla 30:sen kymmentä, noin kolme neljäsofää kirkkokuntamme papeista.

Suomattawaa oli sekkin, että juhlaan otti edustajien ja kautta osaa useita vieraskielisiä, johtawia luterilaisia kirkkokuntia, collegeja ja jumaluusopillisia seminaareja. Näitä edustajia warten oli warattu erikoinen osa juhlan ohjelmassa.

Kaikkista harvinaisin vieras juhlasamme oli kuitenkin Suomen kirkon edustaja, Kuopion hiippakunnan piispa Suho Rud. Koskimies. Vitikirkko ja synnyinmaamme hallitus oli lähettänyt yhden parhaimmista miehistään tuomaan terveiset ja onnittelet oikein lädestä käteen, suusta suuhun ja — sydäimestä sydämeen. Sellaisina läheisinä, rakkaina ja waikeuttawina ne painuivatkin juhlatansan sydämiin. Ne vieläkin soivat

Pappeja Suomi-Opiiston riennujuhlilla Hancockissa, Mich., toukok. w. 1921.
Piispa Suho Rud. Koskimies on eturivissä keskellä.

jieluisjamme hellinä, äidin lähettäminä tyttärelleen, pojalleen. Kotoiset muistot lapsuuden ajoilta saatta räsiivät voimakkaina mielisjämme.

Juhlissa oli mukana vielä runsaasti sitä väkeä, joka on alustapitain sydämensä lämmöllä vaalinut Suomi-Opistoa. Monen sydäimestä kohoisi vilpityn kiitos Herralle, että oli vielä saatu tämä merkkipäivä nähdä. Moni harras ystävä ja Herran työntekijä oli kuitenkin jo väistynyt pois — saanut käydä nauttimaan lepoa töistään. Niin oli käynyt opiston perustajalle ja ensimmäiselle pitkäaikaiselle johtajalle, toht. J. K. Rifanderillekin. Mielellämme olisimme suoneet hänen olewan mukanaamme juhlilla. Mutta Herra oli hyväksi nähnyt hänen kutsua jo ennen ottamaan osaa iankkailkisiin riemujuhlisiin autuaitten asunnoissa. Kun kaipasimme häntä, niin samalla iloitsimme, että hän oli päässyt hyvän päivätyön fuoritettua nauttimaan lepoa Herran luona.

Riemujuhlat ovat olleet ja menneet. Muistot ovat niistä vain jällellä. Uusi taital on edesjämme. Ken nykyään elävistä saa ottaa osaa Suomi-Opiston 50:-vuotisjuhlisiin, sen Herra yffin tietää. Runpa työmme wain kantaisi hedelmää, olisi aina Jumalan juunaamaa. Runpa myöskin muistaisimme aina Herralle ylimmän kiitoksen ja kunnian kantaa. „Kiittäkää Herraa, sillä Hän on hyvä; sillä hänen armonsa pysyy iankkailkises-ti!“ Ps. 106: 1.

A. S.

Simon kirkko.

Simon seurakunta on perutettu w. 1695, Remiin kuuluvana rukoushuone-seurakuntana. Tuli kappeliksi w. 1796, ja erotettiin Remistä omaksi kirkkoherrakunnaksi w. 1865.

Simon kirkko Suomesja.

Kappalaiset: 1802 Anders Frank, kuoli 1818; 1820 Niilo Simelius, kuoli 1856; 1858 Ernest Henrik Rifander, kuoli 1867.

Kirkkoherrat: 1880—1908 Johan Alfred Reckman; 1910 Kaarlo Töyry.

Kirkko sijaitsee Simoniemen kauniilla ylännteellä, me-

renlahden rannalla. Saaja näköala avautuu meren ulapalle. Merellä purjehtija jo kaukaa huomaa tuon valkkoisen kirkon lahden rannalla.

Kirkon kumua ottaessa on kone ollut liian matalalla. Korkea kiviäitä varjostaa kirkon kivijalan ja portaat ja vieläpä osan seinääkin.

U r w i M a r o s t e n m ä k i.

Poimintoja Crystal Fallsin ev. lut. seurakunnan historiasta.

Crystal Fallsin suom. ev. lut. seurakunta sai viime keväänä, toukok. 1 pnä, viettää 30-vuotisen toimintansa muistojuhlaa, jota harvat seurakunnat ovat vielä viettäneet. Sentähden lienee paikallaan tuoda joitain poimintoja esille seurakunnan historiasta arv. Kirkollisen Kalenterinkin lukijakunnalle.

Ensimmäisen kerran on Crystal Fallsissa käynyt suomalainen pappi w. 1890 (lok. 19 p.). Se oli pastori A. L. Tolos-wainaja. Hän oli saattamassa pyhän kasteen osallisuuteen pari pienokasta ja piti samalla kertaa hartaushetken Dunn-kaimantokylän kouluhuoneella. Suurin osa suomalaisista asui silloin mainitulla kaimannolla. Noin seitsemän kuuta ensi käyntinsä jälkeen, helmik. 1891, kävi past. A. L. Tolonen toisen kerran paikkakunnallamme uskonnollista asiaa harrastavien kutsumana, ja piti jumalanpalveluksen silloin, juuri valmistuneessa „Toiwola“ r.-seuran kokoushuoneessa. Hän kehotti puheensa loputtua kansalaisyhdistämään seurakunnan perustamistoimiin. Sillä kertaa ei kuitenkaan seurakuntaa vielä perustettu.

Noin kuukautta myöhemmin past. Tolosen viime käynnistä, saapui tänne paikkakuntalaisten kutsumana past. J. W. Eloheimo, Ironwoodista, Mich. Hän piti jumalanpalveluksen maalisk. 17 p. iltana ja seuraawa-

na päivänä aamupäivällä joku johti samana päivänä seurakunnan kokousta, joka alettiin klo 3 jpp. Tiedusteltuaan läsnäolijain mielipiteitä seurakunnan perustamisen suhteen, kehoitti hän heitä ilmaisemaan mielipiteensä äänestysten avulla. Kaikki läsnäolijat kannattivat seurakunnan perustamista. (Äänestys toimitettiin kättemöstellä).

Perustetulle seurakunnalle valittiin seuraavat virkailijat: esimieheksi mr. M. Sund, kirjuriksi mr. Herman Hendrickson ja rahastonhoitajaksi mr. Matti Sjöväjärvi.

Seurakunta oli toiminnassa ilman vakinaista opettajaa vähän yli yhdeksän vuotta, tai siihen saakka, kunnes past. J. J. Hoikka, w. 1900, otti sen hoitoonsa. Tällä välin olivat seurakunnan tilapäisinä hoitajina olleet pastorit J. W. Eloheimo, maalisk. 18 p:stä 1891 syysk. 30 p:n 1891, ja samana vuonna past. R. L. Tolonen. Pastori A. Suotari on käynyt vuosien 1893 ja 1897 välillä useita kertoja Crystal Fallsin seurakunnassa pitämässä jumalanpalveluksia. Pastori G. Tanneria on päätetty pyytää hoitamaan seurakuntaa kokouksessa jouluk. 26 p. 1897.

Pastori G. Tanner kävi aina silloin tällöin pitämässä jumalanpalveluksia Crystal Fallsin ja Mansfieldin seurakunnissa, kunnes hänet erotettiin seurakunnan palveluksesta helmik. 12 p. 1898. Eroittaminen tapahtui sen tähden, kun pastori Tanner ei ollut toimitanut kasteseen kahta lasta, joiden vanhemmat olivat vihityttäneet itsensä avioliittoon rauhantuomarilla. Erotuspäätöksen johdosta on past. Tanner lähettänyt seurakunnan esimiehelle mr. M. Surjalle useita kirjeitä,

m. m. erään laajan selostuskirjeen, jossa perustelee ja selvittelee tekoaan hyvin asiallisella ja seikkaperäisellä tavalla. Seurakunta ei kuitenkaan nähnyt luopuvan päätöksästään, vaan vahvistaa sen uudelleen kokouksessaan maalisk. 19 p. 1899.

Suom. ev.-lut. seurakunnan kirkko,
Crystal Falls, Mich.

Sitten elok. 2 p. 1899 pidetyssä kokouksessa päättää seurakunta lähettää kutsun past. J. J. Hoikalle.

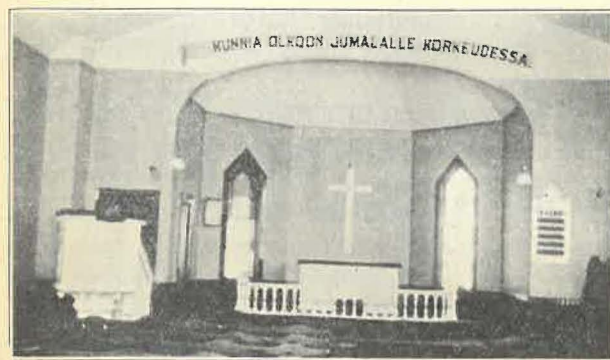
Yhdeksi ehdoksi näyttää past. J. J. Hoikka asettaneen sen, että seurakunnan tulisi laillisella tavalla uudelleen

järjestää ja seurakunnan jäsenten nimet merkitä kirkonkirjoihin, koskapa helmif. 4 p. 1900 pidetyssä kokouksessa päätetään, että nimien merkintä aletaan heti, kun pastori Hoikka saapuu. Näinä aikoina käytti seurakunta jumalanpalvelustilaisuuksia warten ruotsalais-lut. kirkkoa. Past. J. J. Hoikan toiminta alkoi Crystal Fallsin seurakunnassa toukof. alkupuoliskolla w. 1900.

Pappila ostettiin seurakunnalle huhtif. 29 p. 1900. Tämäkään kauppa ei tapahtunut ilman taisteluitta. Seurakunta kun oli heti perustuswuotena liitetty Suomi-Synodiin, niin osa seurakunnan jäsenistöä piti waarallisena ostaa kiinteää omaisuutta seurakunnalle niin kauan kuin kuulutaan Suomi-Synodiin. Pidetään kokouksin, jossa keskustellaan kirkkokunnasta eroamisesta. Kun ensi kerralla ei kyshmys päätynyt, niin pidettiin asian johdosta toinen kokous toukof. 13 p. 1900, jossa oli saapuvilla oma pastorikin. Hän antoi walaisewia selityksiä kiinteän omaisuuden suhteen Suomi-Synodissa. Pastorille oli tehty kyshmys tässä kokouksessa, josko hän suostuisi ottamaan seurakunnan opettajatoimen vastaan, waikka seurakunta eroaisikin Suomi-Synodista. Tähän vastasi tuo järjestäjän mies, kirkollisen työmme esitaiselija warmana: „Ei!“ Kun äänestys oli vielä toimitettu, jossa Suomi-Synodissa pyshymisen puolesta annettiin 24 ja eroamisen puolesta 2 ääntä, niin oli saatu ratkaistuksi monta asiaa samalla kertaa.

Seurakunnalle ostettiin oma kirkko eräältä baptisti-seurakunnalta \$1,000.00 hinnalla, lokaf. 19 p. 1902. Kirkko wihittiin tarkoitukseensa Mikkelisunnuntaina, lokaf. 4 p. 1903. Wihkimisen toimitti kirkkokunnan esi-

mies past. J. A. Nikander, pastorien B. Vuornoksen ja J. J. Hoikan awustamana. Tämä oli ensimmäinen suomalaisen kirkko Iron kauntissa. Toiminta on erittäin wilkasta tänä aikana. Seurakunnan welka päätetään maksaa kokonaan toufokuussa w. 1906. Sähköwalot laitetaan kirkkoon helmikuussa w. 1908. Sunnuntai-koulutyö herätetään eloon. Seurakunnalla oli kunnia ottaa vastaan kirkolliskokous w. 1902. Tästä kir-

Crystal Fallsin seurak. kirkko sisältä.

kolliskokouksessa walittiin t:ri J. A. Nikander kirkkokuntamme esimieheksi, jossa toimesa hän olifin fitten elämänsä loppuun saakka.

Seurakunnan pitkäaikainen, ahtera hoitaja t:ri J. J. Hoikka kuoli pitempiaikaisen taudin murtamana heinät. 14 p. 1917 kotonaan, seurakuntamme pappilasja. Hän oli hoitanut seurakuntaamme seitsemäntoista wuotta ja kaksj kuukautta. Waikkea oli tämä toiminnan aika ollut

monessa suhteessa. Maaperä oli alkuaikoina karua ja viljelemätöntä. Sitten myöhemmin hidastuttivat ja repivät työtä monellaiset jumalankielteiset aatteet ja opit. Väsymättömästi hän kuitenkin työtään, Herran työtä teki.

Ennenkuin uutta vakinaista opettajaa saatiin, hoitivat seurakuntaa tilapäisesti pastorit J. Wargelin, Mpo Setälä, J. B. Kawa ja B. Koivumäki.

Ryhäiselle opettajalle past. B. Kuusistoille päätetään lähettää kutsu seurakunnan kokouksessa jouluf. 23 p. 1917. Allekirjoittanut saapuihin tähän seurakuntaan huhtif. 6 p. 1918.

Loukokuun 5 p. 1918 päätetään ryhtyä korjaamaan kirkkoa. Kirkon alle päätetään rakentaa kokoushuone, joka seuraavana talvena valmistuikin. Alajali on kaikinpuolin käytännöllinen. Siellä on keittiö ja muut tarpeelliset huoneet sekä lämmityslaitosta warten eri huone. Nuoret ostivat alajaliin \$500 hintaisen pianon kewättälwellä w. 1919.

Wuoden 1920 ajalla on kirkkoa korjattu sijältä ja päältä. Sijältä maalattiin ja paperoitiin kirkko. Altari rakennettiin uudelleen ja saarnatuoliin tehtiin owi safaristosta. Nyt on kirkkomme kaikinpuolin hyvässä kunnossa. Welkaakaan ei ole tämän suuren korjaustryön takia tullut kuin joitakin satoja dollareita. Uhraawaisuus on ollut kiitettävän suuri. Naineellisten warojen hankinnassa on toiminut apuna naisten ompeluseura.

Seinäf. 14 p. 1895 mainitaan ensi Herran ompeluseuran toiminnasta ja kerrotaan sen alkaneen työskennellä seurakunnan hyväksi. Kaiken aikaa onkin mainittu seura toiminut kiitettävällä innoilla seurakunnan aineellis-

ten warojen kartuttamiseksi. Ompeluseurassa owat erityisesti viime vuosien aikoina toimineet innoilla seuraawat emännät: Anna Backlund, Emilia Lammi, Anna L. Gurja, Lydia Österberg, Hilja Österberg, Silda Rinne (muuttanut pois), Silda Jahler (samoin pois muuttanut), Silma Rönquist, Tilda Mattson, Sandra Penttilä, Lempi Luwinen ja Mino Kuusisto.

Seurakunnan waltuuston muodostawat tällä kertaa seuraawat henkilöt: esimiehenä toimii allekirjoittanut, waraesimiehenä John Lammi, firjurina Gjalmar Mätilä, rahastonhoitajana Nestor Thompson, muina waltuuston jäsenenä Alex Ekola, Victor Mattson ja John Salmiin sekä apujäsenenä Matti Gurja, Mikko Wisuri ja Herman Pääri.

Kuukaufimaksujen kerääjinä owat viime aikoina toimineet seuraawat: mrs. Lydia Österberg, mrs. Nestor Thompson, mrs. Miina Maja, mrs. Maria Suuwa, mrs. Sofia Lehto, mrs. Silma Isaacson, miss Helmi Rönquist, miss Lempi Wisuri, mr. S. Mattila, mr. Victor Sewander, mr. Alex Ekola, mr. B. Mattson, mr. Joseph Kirkkomäki ja mrs. Kaija Mäki. Monet muutenkin owat olleet edellisinä vuosina näissä toimisissa ja tehneet woitawansa seurakuntamme luottamustoimisissa.

Ryhä- ja kesäkoulu toimintaa on pidetty yllä melkein kaiken aikaa. Kesäkouluopettajina owat melkein poikkeuksetta toimineet Suomi-opiston oppilaat, joista monet owattin jo seurakunnissa pappaina. Ryhäkoulua owat huomattawimmin johtaneet S. Henrickson-wainaja, siten J. Rajala, John Lammi ja nyt myöhemmin mrs. Mino Kuusisto.

Aristill. nuorisoseura perustettiin syysk. 1919.

Sekin on toiminut siitä lähtien, ja on sen toiminta toinaan ollut hyväinkin wilkasta.

*

Kuluneet kolmekymmentä vuotta ovat siis ijäisyyteen siirtyneet Crystal Fallsin seurakunnan historiaassa. Niiden mukana on myöskin ijäisyhteen muuttanut monta seurakuntamme innokasta työstentelijää, ja pitkäaikainen innokas opettajakin, joka tällä peltosaralla niin kauan aikaa väsymättömästi uurasti, uutiswiljelijän raskasta tehtävää toimitti. Rauha heidän muistolleen! Sumala heidän leponsa siunatkoon! Kolmikymmenvuotisesja juhlassamme muistelimme heitäkin. Samoin muistelimme niidenkin henkilöiden arvokasta työtä, jotka ovat keskuudestamme pois muuttaneet, mikä minnekin. Sekin ovat tehneet paljon tämän seurakunnan hyväksi. Uskomme, ettei heidän työnsä ole ollut turha.

Me, jotka saamme olla vielä täällä toiminnan ajassa, jossa tehtävän suorittaminen on vielä mahdollista, tehtävämme uskoissa Herraan Jeesukseen työtämme niin kauan kuin päivä on; yö tulee, jolloin ei kukaan voi enää työtä tehdä!

B. Ruusisto.

Suomi-Opiston muuttamisesta.

Tästä kysymyksestä on kirjoitettu ja puhuttu melkoisen paljon viimeisen puolentoista vuoden aikana. Useissa lehdistä, sekä suomalaisissa että englanninkielisissä, on siitä löytnyt kirjoituksia. Duluthin suuret amerikkalaiset päivälehdet, „Duluth Herald“ ja „Duluth News Tribune“, ovat kumpikin omistaneet toimitusartikkeleja tälle kysymykselle, samoin ovat tehneet „Daily Mining Journal“, joka ilmestyy Marquettessa, Mich., ja „Detroit Free Press“, puhumattakaan Kuparisaaren omista lehdistä. Vienee sentähden paikallaan lausua siitä jana Kirkollisessa Kalenterisssakin, koska käytettäväksenne on annettu nelisen sivua.

Mitenkä tämä kysymys on herännyt? W. 1920 tehtiin Suomi-Synodin kirkolliskokouksessa se ilahduttava ilmoitus, että Suomi-Opisto oli saatu weliattomaksi. Samalla ilmoitettiin myös että koulun huoneusto ja rakennukset olivat käyneet liian ahtaiksi, ja että tarvittaisiin lisärakennuksia. Kirkolliskokous teki silloin päätöksen, että kalliin ajan wooksi ei ryhdyttäisi uusia rakennuksia heti rakentamaan, waan olisi ensin tutkittava, onko Hancockin kaupunki edelleentkin sopiva paikka Suomi-Opistoa warten.

Tämä päätös antoi intoa opiston ystäville useilla eri paikkakunnilla ryhtyä puuhaamaan opiston muuttamista heidän kaupunkiinsa. Toimomuksia on lausuttu julkisesti Marquetten, Duluthin, Painesvillen, D., Detroitin

ja New York Millsin puolesta. Näillä paikkakunnilla on asian eteen tehty työtä joko suuremmissa tai vähemmissä määräsä. Perinpohjaisempaa toimintaa asian hyväksi on nykyään käymässä Duluthissa, Minn., ja Painesvillesä, D. Kummallakin kaupungilla oliji omat etuisuutensa opistokaupunkina.

Oisiko opiston muuttamisesta mitään erityistä hyötyä? Epäilemättä on Hancockin kaupunki ollut sopivin paikka Suomi-Opistolle tähän asti. Kirkollisen työmme keskus on ollut täällä ja koulumme on tarwinnut tukea ja apua monella tavalla kirkkokuntamme johdon ja toimihenkilöiden puolelta. Opisto on esim. saanut käyttää opettajinaan monia henkilöitä, jotka ovat samalla palvelleet kirkkokuntamme muita laitoksia tahi seurakuntia, ja tämä on tapahtunut aikana, jolloin opiston olisi ollut miltei mahdoton palkata riittävässä määräsä opettajavoimia. Nykyään ei tämä seikka ole enään niin tärkeä, sillä koulullamme on riittävästi warjinaisia opettajia. — Toinen wahwa puoli opiston nykyisellä paikalla on se runsas kansalaistemme lukumäärä, joka löytyy Kuparisaarella. Suurin osa oppilaista on saatu opiston lähiseuduilta, waikka jottukin wahwat suomalaiset asuinseudut ovat olleetkin hywiin wälinpitämättömiä. Nyt voitaisiin kuitenkin sanoa, että kaikilla näillä mainituilla seuduilla, jonne opistoa on toiwottu, löytyy suuret määrät suomalaista wäestöä. Ja Suomi-Opisto ei ole enään ollut useaan wuoteen riippuwainen mistään erityisestä paikasta oppilaitten saamiseen nähden, waan on laitoksemme tullut suosittukij kautta Amerikan suomalaisten asuinseutujen. Tähän nähden woisi Suomi-Opisto

olla sijoitettuna mihin hyvänsä keskuspaikkaan, jonne olisi hyvä kulku rautateitse. — Mainitsijimme vielä senkin seikan Kuparisaaren puolesta, että kansalaisemme ovat olleet siellä pitemmän ajan ja ovat sentähden saattaneet paremman toimeentulon ja aineellisen aseman kuin monilla muilla paikkakunnilla. Tähän asti onkin Kuparisaari antanut runsaimman kannatuksen liikemiehineen opistolle. Mutta koulumme on alkanut saada hywiin wahvaa kannatusta myös muilta paikkakunnilta. Suomalaiusten warallisuus ja toimeentulo on nykyään monin paikoin yhtä hyvä kuin Kuparisaarellakin, ja warmaankaan ei kirkollinen wäestömme Kuparisaarella tulisi unohtamaan Suomi-Opistoa, waikkapa se muutetaisiinkin muualle. Suomi-Opiston ei sowy kannatukseen nähden jäädä sen seudun waraan, jossa opisto satuu sijaitsemaan. Mutta jos opisto olisi sellaisessa paikassa, jossa on enempi warakkaita liikemiehiä ja kaswustustyön ystäwiä, woisi se toiwoa saawansa runsaammin heidän apuaan kuin Kuparisaarella on ollut mahdollisuutta. Seutumme liikemiehet ovat tehneet woitawansa, mutta pienellä paikkakunnalla on heidän lukunsa rajoitetumpi, ja upporikkaita ei täällä löydykään.

Nämät mainitsiamme seikat eiwät puhu riittävässä määräsä opiston muuttamisen puolesta, ja ellei parempia syytä woida esittää, ei siitä warmaankaan koskaan tule mitään. Opisto on sijoitettuna hywiin, mutta ahtaisiin huoneisiin, ja olisi suurta ajattelemattomuutta ilman todellisia syytä päättää muuttaa Suomi-Opisto pois Hancockista. Mutta koulumme tarwitsee uusia tilawampia huoneita woimistelun, kirjasto- ja asuinhuoneineen. Jos niiden laittamisessa joku paikkakunta tar-

joaiki meille niin paljon paremmat ehdot, että saisimme nuo tarpeelliset rakennukset helpommin pystyyn uudella paikkausmalla, olisi tähän kysymykseen kiinnitettävä huomiota. Tältä näkökannalta on opiston johdon puolelta asiata tulkittu niihin tiedusteluihin, joita eri paikkakunnat ovat meille tehneet. On annettu selvästi ymmärtää, ettei meidän kannata puhua opiston muuttamisesta pois nykyisestä kodistaan, ellei koulumme tilat ole tilaan ja etuihin nähden siten melkoisesti parani.

Wäitöksen todistaminen opiston muuttamisesta kuuluu ensi sijassa toimintansa kautta niille, jotka haluavat sen keskuuteensa. Joka tapauksessa on keskustelusta kysymyksestä ollut hyödyllistä. Monille kymmenille amerikalaisille on saatu yhätyksestä kertoa Suomesta, ja sadat, jotka eivät ennen ole kouluamme paljonkaan tunteneet, ovat julkisen keskustelun kautta tulleet läheisemmin tuntemaan Amerikan suomalaisten ainoaa yleisjärjestyksellistä, kristillistä oppilaitosta.

Suolimatta siitä, missä Suomi-Opisto tuleekin sijaitsemaan, ansaitsee se kaikkien meidän kannatuksemme. Käytäväämme laajamme sinne ja toimikaamme sen taloudellisenkin tilan eteen!

S. W.

Mäntyharjun kirkko.

Mäntyharjun eroittamista eri pitäjäksi puuhattiin kohta uskonpuhdistuksen jälkeen, ja 1595, Täyssinin rauhanteon vuonna, se tapahtuikin. Waikka seurakunnan alue oli warsin laaja, pysyi asukasluku vähäisenä pitkät ajat. Wasta yhdeksännentoista sataluvun alulla tuli tarpeelliseksi puhua uuden, tilavamman kirkon rakentamisesta. Vuonna 1812 valmistui nykyinen awara kirkko. Se on keski- ja etelä-Suomen suurimpia ja kauneimpia temppeleitä. Sylewistä hongista se on rakennettu, kellotapuli eri paikkaan, muutamia kymmeniä syyliä kirkkorakennuksesta. Tämä ihana Herran huone on muodolleen ristikirkko, sisääntähtävät edessä ja sivuilla.

Sisäänastuesja tämä awara pyhäkkö tekee erittäin juhallisen waiikutuksen korkeine pilareineen, tilawine lehtereineen ja pitkine käytäwineen. Lajitettu kupu kirkon keskellä tekee kirkon ehkä maailman waloisimmaksi temppeleiksi. Kallisarwainen alttaritaulu „Kristuksen tawaaseenastuminen“ kääntää kirkosjafawijan katseen ja sydämen woitolliseen, tawaaseen kohoawaan Kristukseen. Kirkkorakennuksen arkkitehtuuri ja wärit ovat warjin onnistuneet ja sopiwat hywin yhteen; ne ovat yhsinfertaista ja wawhaa, waikka koko tawalla hidasta, mutta samalla erinomaisesti korkeata tarkoitustaan wastaawat. Wanhan ajan mestarit tekivät wawhaa ja samalla aistifasta; tarwitsee wain oppia huomaamaan

„kauniin“ ja aistikkaan tuossa vanhan kanjan luomassa tyhlyssä. Njinpä tavattoman korkeat hymnyksetkin ovat ominaista tälle arwoffaalle kirkon rakennustaiteelle. Soku lie maininnut noiden korkeiden hymnysten alentamisesta, mutta niihin koskeminen olisi anteekjian-tamaton rikos. Niinpä viime vuosina kirkkoon tuodut uudet kirjavamäriset kynttiläruunut ovat warjin epä-omistuneet ja tuntuwasti järkewät kirkon sijustuksen sopu-jointua. Samoin kaipaa alttarin edustalta poistet-tua wanhaa n. k. joulukynttilätaarta. On wallan tär-keää katsoa minäläisiä 15kkyfiä woi tehdä ja mitä ot-taa pois turmelematta hywää yhteiswauikutusta.

Kirkko sijaitsee noin 5 kilometriä Mäntyharjun ase-malta, Pihäselän ja Siirilammen välisellä kannaksella, tafaisella, kauniilla nummella. Saajat hautausmaat tuu-heine itikoivuineen ja vuosijatais-honkineen kirkon kah-den puolen kätfewät pitäjän edesmenneet wiljelyksen rai-waajat. Kesäisenä sunnuntai-aamuna wirtaa kirkkowä-leä kohti kirkkoa pitäjän kaukaisemmiltakin kulmilta, mikä hewofella, mikä weneellä, jalan tahi polkupyörällä. Talwella hywät jääkelit lyhentäwät pitkiä maamatkoja. Kirkon oiwallinen lämmityslaitos ajaa pakkasen pois, waikka kowakin ilma olisi.

Kirkkosjälägnnin sanotaan huomattawasti parantu-neen fitten maailman sodan. Mäntyharjun kirkkoherra, rowasti Kaarlo Petrell, on mainio saarnamies, ankara kirkkokurin pitäjä sekä warjin toimelias pitäjänkin asi-oisja. Rowasti Petrell oli punasten wanfina useita kuukausia sijällissodan aikana ja jai tämä kokenut Ger-ran palvelija osakseen mitä raakamaisinta kohtelua. Pi-täjän wanha nimismies B. S. Broms joutui myös pu-

nasten räätäwäkki ja pitiwät häntäkin wanfinaan pit-kät ajat. Kuitenkin molemmat arwoifat wanhuksat kan-toiwat arwoffaasti kohtalonja antamatta janallakaan perään periaatteistaan. Mäntyharjulla teki Suomen sijällissota suurta tuhoa ja moni menetti henkensä ja omaisuutensa. Kaunis muistopatsas sankarien haudal-la, kirkon tafaisella hautausmaalla, todistaa tulenwille-kin ajoille Mäntyharjun poikien uhrautuwasta isän-maan rakkaudesta. Kellotapulin ja kirkon seinissä näh-dään wiesläkin kuulien reikiä sodan ajalta.

Mäntyharjun toisena pappina on nykyään kappalai-nen Juho Pakkanen, urkurilukkarina Erland Seppälä ja kuntiona German Häffänen.

Mäntyharjun kirkko ja kellotapuli Suomesja.

Amerikan kuume ei ole koskaan päässyt paljon riehu-maan Mäntyharjulla. Kaikkiaan wiidentymmenen seu-duille on pitäjäläisiä matkustanut Lännen maahan.

Sos ken tahtoo Suomessta etsiä sen kaikkein kauneim-man paikan, niin menköön Mäntyharjulle, ihailkoon sen lukemattomia järwiä ja kulluloita, wiljatwia peltoja ja siintäwiiä jaloja, ja huippukohdan tulee muodostamaan Mäntyharjun werrattoman ihana kirkonkylä.

Antti Lepistö.

Kahden tien matkustajia.

Sumala tahtoo alkaa meissä hyvän työn ja Hän on sen jo kasteessa alkanut. Hyvä työ on siinä, että syntinen tuli tuntemaan syntinsä ja omistamaan vapautajan ansioon omakseen. Hän tahtoo meidät pelastaa.

Tullaaksemme tuntemaan syntimme, on meidän kuultava ja tutkittava ahkeraan Sumalan sanaa. Ei riitä se, että käymme ainoastaan kirkossa sanaa kuulemassa; sanan tulee päästä suruttomassa tekemään ensin sen hyvän työn, jota nimitetään heräämiseksi. Warjin tarpeellista on rukouksen mielessä wiljellä Sumalan kätiteräistä sanaa, lakia ja ewangeliumia, että Pyhä Henki sanassa pääsisi johdattamaan meitä hymnin tuntoon ja warmaan uskoon siitä, että olemme epäuskoisessa tilassa maailman lawealla tiellä, joka wie kadotukseen. Toiseksi tulee meidän ahkeraan heränneessä tilassakin wiljellä Sumalan sanaa, kirkossa kuullen saarnaa ja kotonan tutkien rukouksen hengessä sanaa, että armo kasteutui armoksi ja saimme tuntea sen suuren hyvän työn, missä syntisrunkka saa syntinsä anteeksi ja pääsee tuntemaan rauhaa ja iloa Herrassa. Tässä on oltu silmä paikalla, mitä Herra Jeesus nimittää ahtaaksi portiksi, joka johtaa kaidalle tielle ja se tie wie elämään. Sitä ennen on kulettu maailman laweaa tietä, joka wie kadotukseen. Psalmistan tavalla tulee rufoilla, että Sumala tutkii meitä. „Tutki minua, Sumala, ja tunnustele sydäntäni, kiusaa minua ja hymnärrä minun aja-

tukkeni, ja katso, jos minä pahalla tiellä lienen, niin faata minua iankaikkiselle tielle“. Tarcastellaanpa nyt kahden tien matkustajia.

Maailman lawealle tielle (joka on sama kuin paha tie) tullaan siten, kun unhotetaan Sumala, hyljätään Sänen sanansa ja Herran huone, luovutaan lapsuuden uskosta, rakastetaan maailmaa ja eletään hymmissä edes tuntematta siitä suurempaa surua ja murhetta. Maailma tarjoaa ensin hyvää, joka luhaa miellyttää. Tuhlaajapojat ja -tyttäret wieraantuvat kristillisyydestä, kyläntyvät isien uskoon, jättävät entiset elämän tavat, ystävät ja luulewat saavansa parempaa, mutta pian huomaawat, että sillä tiellä saawat yhä pahempaa ja pahempaa ja jos eivät käännä taiwaallisen Sän armoa pyytämään, joutuwat kadotukseen. Monet saawat jo tässä elämässä kokea mitä sietämättömiä tuskia syntiensä seurauksista, joita he lawealla tiellä harjoittawat. Lawealla tiellä saa kullea kaitissa synneissä, saa olla ulkonaista jumalisuuttakin, mutta sen tien matkailta on jumalisuuteen tarwittawa woima poissa. Kristillisyyks on kadottanut suolansa ja samalla waikutusmah-tinsä toisiin ihmisiin, eikä se oikein tydytä itseäänkään. Tie on lewinnyt hywin laajaksi, kun sitä kulkee paljon eri jäättyisiä ihmisiä. Sytytä, Sumalan Henki, sentähden herätöksen tuli sydämiimme, että luopuisimme pahalta tieltä ja alkaisimme etsimään iankaikkisia teitä; niitä wanhoja polkuja.

Ahtaasta portista käydään silloin sijalle, kun syntinen lain ihmänä, Sumalan wihan polttamana, helwetin tuli omassatunnossa, heittäytyy awuttomana, tuomituna ja itsesfään mahdottomana, mielessään suurimpa-

na syntisenä syntisten Vapahtajan Jeesuksen turviin. Pyhä Henki tulee siinä avuksi saarnatussa ja puhutussa sanassa ja erityisissä tapauksissa synnin päästöissä ja Herran ehtoollisessa ja johtaa lain ankarissa kourissa waikeroiwan syntisen sijalle lammashuoneeseen, kristilliseen seurakuntaan, sanan ja sakramentein waitutuksesta saamaan anteeksi antamuksen kaikista synneistään Kristuksen werihaawoissa. Pyhä Henki johtaa syntisen Kristus-owesta uuteen elämään. Siinä saadaan kokea rauhaa, joka käy kaiken hymmärryksen yli. Saadaan maistaa kuinka suloinen on Herra katuvalle syntiselle. Toteutuu lause: „Se mikä ihmiselle on mahdotonta, je on Jumalalle mahdollista.“ Kuolema ja helvetti on poistunut sydämeistä ja elämä ja taivas on ottanut siinä asuntonsa. On saatu maistaa niin suurta onnea, ettei sitä kieli pysty toijelle kertomaan. Näin on tultu kaidalle ristin tielle. Mutta se on kuitenkin oikea, ijankaikkinen tie, joka wie ijankaikkiseen elämään. Se tie on itse Jeesus Kristus. Nyt aletaan seuraamaan Jeesuksen opetuksia.

Pyhtäkäämme wakawasti tutkia itseämme sanan walossa, että pääsisimme täysin, warmasti siihen wakuutukseen, että olemme sillä tiellä, joka wie elämään. Pyhä Henki selwittääkään tämän tärkeän asian meille itsekulkein.

Millä tiellä olet sinä? Mihin sinulla on niin kiire? Oletko yhtään hetkeä päivästä ehtinyt hiljentyä ajattelemaan, miten on asiaksi Sumalan kansa? Tärkeitä ovat hiljaiset hetket, joita rukouksessa wietät Jumalasi kanssa. Käytä niitä usein. Niissä Herra pääsee selwittelemään elämäsi tärkeintä kysymystä. Puhellaan Hänen

kanssaan tiestä ja matkan waikauksista, mutta älkäämme unhottaako päämäärä, mihin olemme matkalla.

Afetamme itsellemme maallisiakin päämääriä. Pyrimme niitä saavuttamaan wastuksista huolimatta. Panemme usein altiksi omaisuutemme, terweytemme ja ponnistelemme kaikilla mahdollisilla keinoilla saavuttaaksemme sen kutsunuksen, mihin olemme päättäneet antautua. Jos ei pyrkimyksemme olisi Jän tahdosta, niin voisimme erehtyä tällaisia päämääriä tavoittelusamme. Mutta on olemassa päämäärä, jota tavoittelus ja emme woi erehtyä, jos annamme Herran johtaa meitä. Jumala tahtoo pelastaa kaikki ihmiset.

Olemme lähteneet kilparadalle eritoten jilloin, kun Pyhä Henki kirkasti uskon Jeesukseen Kristukseen ja johdi meidät Jeesus-owesta kaidalle tielle. Rasteessa tapahtunut ussinyntyminen pääsi elämän muutoksessa näyttämään hedelmänsä siinä, että jaimme halun waeltaa uudessa elämässä. Kun syni poltti omaatuntoa, kuolema peljätti ja Jumala näytti olewan minulle leppymätön tuomari, siinä jain tuntea ensin pahempaa. Se oli niin huonoa, että monta unetonta yötä wietettiin, sydän wuodatti sanomattomia khyneleitä. Ja kun näiden lisäksi maailma alkoi pilkkaamaan ja minä en kuitenkaan woinut muuta kuin tunnustaa Jeesusta, joka oli hyvän työn minussa alkanut ja joka niin paljon on tehnyt minun hyväkseni, jain siitä häwäistystä ja pilkkaa osakseni. Mutta se tuli minulle waan terweelliseksi kaswatukseksi. Tällä ristin tiellä tulee luopua kaikesta ja seurata Jeesusta. Se on kyllä lihalle waikata, mutta ei auta säästäminen sitä osaa, joka on tuomittu kuolemaan, että henki autuaaksi tulisi. Riha tulee ris-

tiinraulita joka päivä, että uusi ihminen pääsi elämään Sumalan sanasta. Ristin tiellä saadaan tuntee ensin huonompaa, mutta sitten parempaa. Suuria on jo Herran tehnyt meidän hyväksemme. Hän herätti meidät hynnin unesta, kiinnitti katseemme ristiin, lohdutti murheellisen mielemme ja wakuutti Kristuksen kärsimisen, kuoleman ja ylösnousemisen voimalla meitä syntein anteeksi saamisesta. Näin putosi raskas syntikuorma päältäni, woin uskoa olevani armosta autuas, Sumalan lapsi ja taidaan perillinen. Mikä ilon ja autuuden ääni alkoi kuullaan wanhurskusten majoista. Se oli jo sitä parempaa, mitä saatiin tuntee, kun Herran nosti jalkani autuuden kalliolle ja pani uuden wirren suuhuni Sumalamme kiitokseksi. Kiitettiin siitäkin, kun Herran oli wihainen minulle, mutta Hänen wihansa lausasi. Jes. 12: 1.

Oikealla tiellä kulkee vähemmän matkustajia siitä syystä, että sillä tiellä ei woi ylpeät ja röyhkeät kulkea. Siellä on nöyryyttävä kaikista synneistä tekemään tiliä Sumalalle ja pyyhdyttävä luopua niistä. Sitä tietä ei woi hynnin harjoittajat kulkea, sillä siellä on johtajana Jeesus Kristus, joka wihaa syntiä niin että ristiällä sen häwittää, mutta Hän rakastaa syntistä, joka syntinsä tunnustaa ja niistä tahtoo luopua. Hän on itse tie, totuus ja elämä. Mutta jos nyt joku ei tahdo tämän Herran turwisja waeltaa, hän epäilemättä eksyy tieltä ja joutuu maailman lawealle tielle, jos ei Herran saa auttaa häntä elämän tielle ja kantaa kotiin asti. Turwallista on Herran omina waeltaa Jeesuksen jäljesjä. Ristinkin tulee keweämmäksi, kun tiedetään, että edellämme kulkee ristin kantaja, joka on woittanut kai-

kesjä. Tietäen että päämäärämme on varmasti saavutettawissa Kristuksen kautta, jaksanemme vielä wähän aikaa juosta hyvää uskonfilwoitusta, käsitäten iankaikkisen elämän ja pian saaden kiihtumattoman kunnian seppelleen, minkä Jeesus, weryksämme, sinä päivänä meille antaa. Silloin olemme saavuttaneet sen, mikä on tosi hyvää.

Rumpaa tietä sinä kuljet? Mikä on päämääräsi? Mitä korkeimpana hyvänäsi tavoittelet? Walitse tänä päivänä, mitä Herran palmelet.

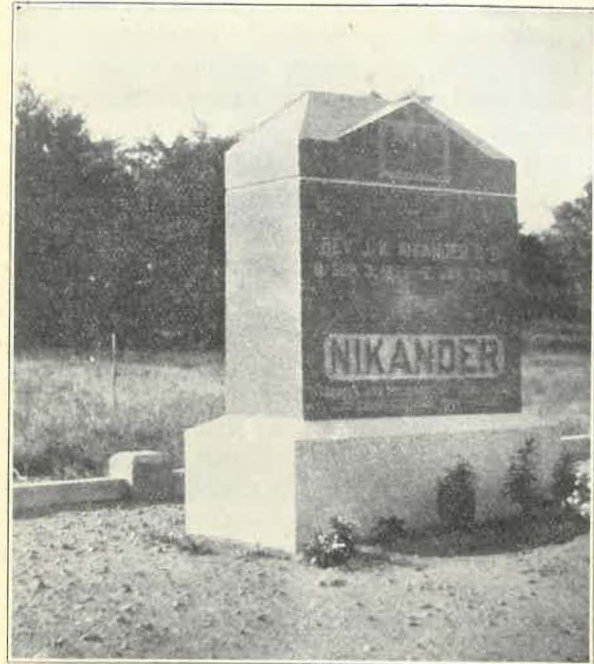
D. N. S.

Toht. J. K. Nikanderin hautapatsas.

Elian lyhyeen päättty usein mielestämme jellaisten miesten aika maailmassa, miesten, joille Herrä on antanut erikoisen tehtävän suoritettavaksi. Näin ajatlemme rakkaasta wainajasta, toht. J. K. Nikanderista. Kuinka mielellämme olisimmekaan suoneet hänen vielä wiipyvän keskuudessamme, waikka kyllä kiitollisella mielellä tunnustamme hänen suorittaneen päivätyön, jonka wain harmat woitwat toimittaa. Niin, se oli Jumalan tahto, että hän sai käydä nauttimaan lepoa töistänj. Hänen suotiin jäädä waikuttamaan keskuuteemme wain muistoissamme ja siinä suuressa elämän työssä, minkä hän jätti jälkeensä.

Ranjamme rakkaudesta wainajaa kohtaan on todistamassa tuokin muistomerkki, hautapatsas, mikä koristaa hänen hautakumpuaan Hancockin hautausmaalla, jonne wainajan maallinen tomumaja on kätetty. Hautapatsas on yksinkertainen, mutta juhmallinen ja arwokas. Siitä olisikin tarkoitus jonkun riwin piirrellä.

Hautalotin ostiwat ja laittoiwat kuntoon kirkkokuntamme sunnuntai-koululapset. Se tuli maksamaan noin 200 dollaria. Rahat saatiin helposti ja lyhyessä ajassa kokoon Lasten Lehden toimituksen välityksellä. Rahaa tuli enemmänkin kuin mitä hautalottiin tarwittiin. Ylijäämä siirrettiin hautapatsasrahastoon. Tämä oli lasten lahja rakkaalle „Suho-jedälle“, joka oli kymmeniä

Toht. J. K. Nikanderin hautapatsas Hancockin hautausmaalla.

nuosia toimittanut Lasten Lehteä ja niin ahkeraan siinä lapsille ikällisiä neuvojaan jaellut.

Waksefieldin kirkolliskokouksessa w. 1920 päätettiin hankkia hautapaikka mainajan haudalle, noin 500 dollarin arwoinen. Rahaa ei päätetty koota warjainaisen keräyksen muodossa, waan ottaa vastaan wapaaehtoisina lahjoina niiltä, jotka mielellään haluawat olla osallisina muistomerkin pystyttämisesä rakastetun mainajan haudalle. Muutamassa kuukaudesja tulivatkin rahat koonoon ja vielä enemmänkin kuin tarwittiin. Patjaan hankkiminen oli lähemmin Konsistorin huolena.

Patjas päätettiin tilata suomalaiselta „Sampo Granite“ komppanialta Quincystä, Mass., ja valmistui ja saapui se perille määrättyyn aikaan. Patjas on kahdesta kappaleesta, pohjakiwi on harmaata graniittia, puhtaaksi hakattu; pääkiwi on Quincyyn mustaa graniittia, hiottu neljältä sivulta. Patjaan korkeus on 5 jalkaa, leveys 3 jalk. 2 t. ja waiwuus 1 jalk. 4 t. Pohjakiwi luonnollisesti on wähän lewempi ja paksumpi.

Patjaan yläosaan on hakattu awonaisen raamatun kupa, johon on merkitty raamatun lause: „Siinä minulle on eläminen Kristus, ja kuoleminen woihto“. Sil. 1: 21. Muu kirjoitus on seuraawa:

Rev. J. K. Nikander, D. D.

B. Sept. 3, 1855—D. Jan. 13, 1919.

NIKANDER

Founder and President of Suomi-Synod and
Suomi-College 1885—1919.

Patjas paljastettiin Suomi-Opiston riemujuhlien yhteydesjä toukok. 27 p. 1921. Satoihin nouwewa kansajoukko oli kokoontunut mainajan hautakummulle klo 2 tienoisja iltapäiwällä. Ojanottajia oli kaukaa idästä ja lännestä, etelästä ja pohjoisesta. Oli pa vielä erittäin harwinaisen wieras mukana, Suomen kirkon piispa Juho Rud. Koskimies, joka oli saapunut riemujuhlille. Suoritettiin lyhyempi ohjelma, joka pääpiirteisjä oli seuraawa: waijattiin joitain wirren wärsyjä, alkuloppurukousta johdi kirkkokunnan esimies past. A. Kautalahti, puheita pitiwät Suomi-Opiston johtaja S. Bargelin, piispa Juho Rud. Koskimies ja allemerkinnyt. Suomen ministeri Armas Saastamoisen toimitaman seppeleen laski mainajan haudalle past. K. Mäkinen, New Yorkista.

Eläwinä heräsiwät muistot juhlahanjan sydämissä rakkaan mainajan opetuksista ja elämäntyöstä. Samalla kohoji kiitos korkeuteen Herralle siitä, että hän oli tällaisen miehen kirkollemme ja kansallemme antanut.

A. S.

ujoin raskain sydämin kirkkoon lähtenyt ja murheellisin mielin fieltä palannut... Kirkossa ei ollutkaan niin monta kuulijaa kuin oli toivonut ja Jumalalta rukoillut.

Ajatelmia hautuumaalta palatessa.

Kävin juuri hautausmaalla. Siellä on monta muistomerkkiä puhumassa hiljaista kieltään. Monta minulle tuttuakin on siellä haudattuna. Useita seurakuntamme jäseniäkin olen saanut sinne maan multiin siunata... Siellä lepää kauniin muistomerkin alle haudattuna yksi tämän seurakunnan opettajistakin.

„Hoikka at rest“, on siihen hautapatsaaseen merkittyinä.

„Hoikka lemossa“. Voi, miten monellaisia tunteita ja mietelmiä tulvahtaa yhätkäkkiä mieleeni...

Hän oli edeltäjäni tässä seurakunnassa, ja toimi täällä seitsemäntoista vuotta ja kaksi kuukautta. Wäsymättömästi koitti hän ihmisille elämän sanaa julistaa ja tietä sowingtoristille kirkastaa.

Täällä pappilan yläkerrassa olemassa työhuoneessa näkyy vieläkin hänen väsymättömän työnsä merkkiä. Syvin hoidetut kirkonkirjat kertovat siitä, ja sen lehtien välissä olemat leikkaukset sanomalehdistä, joihin hän oli runsaasti uutisia ja muita kirjoitelmia laatinut, puhuvat ahkerasta ahertajasta, joka uutterasti kynäänsä liikutti. Niissä nähdään hänen isällisiä nuhteitaan ja neuvojaan ihmisten välipitämättömyyden ja monellaisen syntielämän johdosta.

Tässä huoneessa hän on monta saarnaa noiden vuosien varrella valmistanut, monta rukousta ja huokaus-ta korkeuteen Isän luokse lähettänyt. Täältä on hän

• Tohtori J. J. Hoikan hautapatsas Crystal Fallsin hautausmaalla.

Täältä on hän mennyt kuolevien sairaiden luokse ja mennessään iloinnut, että saa wiedä lohdun sanoja ijäsihteen muuttaville ja jakaa heille Herran Jeesuksen

ruumiin ja veren pyhän sakramentin... Täällä on myöskin valmistettu monta ruumisjaarna... .

Tänne on noiden vuosien warrella tullut niin monel-
laisia ihmisiä ja monellaisissa tarpeissa. Milloin on
tullut onnellisen näköinen hääjoukko, milloin kastetoi-
mitus on ollut kyyhmyksessä, ja milloin taas joku on
tullut puhumaan kuolemasta ja järjestelemään hauta-
usta... . Sarvemmin tuli sellaisia, jotka olisivat kyy-
neet waloa henkijesssä pimeydessään ja tietä elämän eh-
tymättömille lähteille. Jos niitä tulikin alkuvuosina,
niin tuonnempana niiden luku on wähenemistään wä-
hennyt. Se wanha joukko, joka tunsi köyhyytensä, puut-
teensa, hätänsä ja sikeutensa on kokonaan kadonnut.
Sautausmaalla näkee heidän nimiään ja yksinkertaisia
muistomerkkejään. Nykyinen polwi ei enää tahdo kul-
kea niitä samoja jälkiä. Ei tulla pappilaan enää usein-
kaan ijäisyysasioissa. Kun jottkut harwat vielä joukosta
kaatuvat ja poistuvat, jää jällelle wain sellainen jouk-
ko, joka ei rikkaudessaan enää mitään tarvitse.

Kun ajattelen kaikkea tätä ja muutamkin tuon ahkeran
ja wäsymättömän edeltäjäni työtä, niin iloitsen siitä,
että hän on wihdointin lewossa. Tuskinpa hänellä
täällä oikein kunnollista lepopäiwää olikaan. Pappoja
oli niin kowin wähän, joten täytyi olla melkein yhtämit-
taisesti matkoilla ja menossa. Siellä sai usein kärsiä
wilua, nälkää ja wäsymystä. Usein sai ajaa kymmeniä
mailoja hewoskyydillä keskitalwen pakkasessa. Ja heti
perille päästyään mennä saarnaamaan... . Sitten uskal-
sivat ihmiset vielä armostella saarnoja. Toisinaan, kun
koko päiwän oli ahkerasti toiminut ja illalla vielä ju-
malanpalveluksen pitänyt, sai yöksi mennä matkalle.

„Immärrätte iloni syyn, kun näen hautapatsaasja
janat:

„Soikkaat rest.“

Wihdoin tuli hänellekin, tuolle wäsymättömälle rai-
waustyhön tekijälle rauhallinen lauantai-ilta. Päättyi
hänenkin pitkä päiwätyhönsä Amerikan suomalaisten kes-
kuudessa, joiden hyväksi hän oli uurrastanut ja waiwaa
nähty. Soivat hänellekin terran sabatti-kellot, ja
saapui ijäinen sunnuntai kuin rauhoittawa, tyhmyttämä
enkeli... .

Käwi wihdoin kankeaksi se kieli, joka oli niin monel-
le puhunut ja lohdun sanoja jakanut. Ei kohonnut enää
se käsi, joka oli niin usealle ystävälliseen terwehdykseen
ojennut, ja joka oli niin monelle lapselle käteen hetkellä
siunaten kohonnut. Sammuivat ne filmät, jotka kirk-
kaina jokaiselle loistivat... . Wäsymneet jalat olivat le-
poon fuoristuneet... .

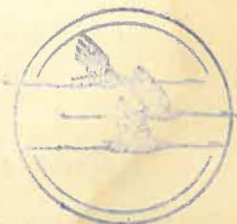
Talo, josta usea oli surunsa hetkellä lohdun sanoja
saanut, oli waipunut murheen mustaan werhoon.

Tänne pappilaan hiipi eräänä kesäpäiwänä hetkenä kuo-
lon enkeli ja wei sairaan ja wäsymneen Herran palwelijan
Sumalan lasten ikuisen lepoon.

„Niin, Henki sanoo: heidän pitää töistänsä leppä-
män: sillä heidän tekonsa noudattawat heitä.“

B. Ruusisto.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIO INSTITUUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17536

184-1980

Kirkkokuntatietoisuudesta.

Kristillisen kirkon synty.

Mussa oli Sana, ja Sana oli Jumalan työ, ja Sana oli Jumala. Raikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä on syntynyt. Joh. 1: 1, 3.

„Kun aika oli tähtetty, lähetti Jumala Poikansa, waimosta syntyneen, lain alaiseksi tehdyn.“ Kristus opetuksensa ja oman esimerkinsä kautta vaikutti ihmiskuntaan waeltaessaan kansan keskuudessa. Ja kun Hän oli tyhönä päättänyt maan päällä ja nousut Isänsä luokse taiwaan iloon, lupauksensa mukaan lähetti Hän Pyhän Hengen opetuslapsilleen. Pyhän Hengen vaikutus oli woiakas. Kun Pietari saarnasi Kristuksesta, niin kasvoi kristittyjen joukko lähes 3.000 henkilöllä. Tätä woiimme pitää kristillisen kirkon alkuna.

Kirkon vaiheista.

Nopeasti kasvoi seurakunta heluntaipäivän jälkeen, josta kertoo Ap. t. 4: 4 ja 6: 7. Mutta kauan ei nou- sun aikaa kestänyt, kun alkoi koettelemusten päiwät. Kirjasten heikinä Herran omat puhdistuivat ja kir- kastuivat kuin kulta puhdistustuloksessa. Raikasta huoli- matta huomataan jo warhaisella ajalla yhteistoimintaa seurakuntain kesken. „Yhteyttä yksityisten seurakuntien välillä ylläpidettiin siten, että useat sanan julistajista waelisimat ympäri, vaikuttaen pitemmän tai lyhyemmän

aikaa eri seurakunnissa. Uskowan hajallaan olawat piirit olivat myöskin tietoisia siitä, että ne muodostimat Kristuksen yhden, pyhän ja yhteisen seurakunnan“. Seurakuntain välillä ei ollut vielä yhteistä hallintoa, niin kuitenkin perustus yhteiselle toiminnalle oli jo laskettu. Seurakuntain kehittyessä ja hengellisen elämän kaswa- essa alkoi vähitellen muodostumaan samaa uskoa tun- nustawien seurakuntain kesken kirkollinen hallinto.

Toisella vuosifadalla heräsi jo vastustus kirkon jär- jestyksestä vastaan, että tapahtui hajaannuksia eli „fiks- mejä“. Semmoisia „fiksimejä“ on tänäkin aikana, jotka eivät tahdo tuntea kirkollisen työn arwoa järjestyksen kannalta. Parempi riidellä, kuin kuulua oikeudellisen eli järjestyksellisen kirkkokunnan yhteyteen.

Ilman kirkollista järjestöä meillä ei olisi niitä lufu- sia seurakuntia tänä päivänä Kristus-waloo lewittämäs- sä kansamme keskuudessa, mutta yhteiswaimin, Suma- lan kaitsemuksen kautta olemme ne saaneet. Järjesty- neen kirkkokansan kautta Jumala on meille Suomi-opis- tonkin antanut, jonka vaikutus meille tänäpäivänä on vielä hämäränä tietona. Mitä olisimat seurakuntamme ilman Suomi-opistoa? Opettajain puutteessa eläisim- me kituwa hengellistä elämää, kunnes seurakuntain rannioilta itsemme löytäisimme. Kiitos Jumalalle, et- tä olemme Suomi-opiston kautta saaneet työmiehiä jul- kiseen saarnawirkaan seurakuntain keskuuteen. Lufuisat keijakoulu opat saaneet opettajansa Suomi-opistolta. Järjestyneen kirkkokunnan hedelmiä on jo nautittawa- namme. Käytätkö Jumalan antamat woiwasi itseji ja lähimmäisesi hyväksi Herran tyowainiolla? Mitä olisi tottuhetysty ilman kirkollista hallintoa?

184-1980

Mitä pakanalähetystoiminta, jos ei olisi kirkkokuntaa tai jotain erityistä järjestöä sitä ohjailemassa? Mitä tehti siinä lähetys auttaaksensa vähäosaisia, jos ei olisi yhteistoimintaa? Särjestynyt kirkkokunta voi tehdä parhaiten laajimmassa muodossa tätä jaloa Herran työtä.

Amerikan kirkkokansa on käsittänyt, pieniä poikkeuksia lukuunottamatta, että kirkon toiminta tulee olla keskuksellisen toiminnan kautta järjestetty. Suuri Euroopan sota opetti sen, että ulkoneljien auttaminen Euroopassa käy parhaiten, kun jamaan uskonnolliseen suuntaan lukeutuvat eri kirkkokunnat yhtyivät yhteistyöhön. Yksilönä ei olisi voitu tehdä sitä, mikä oli mahdollista esimerkiksi Amerikan yhdistyneen luterilaisen kirkon kautta toimia. Yhdistyneinä tähtimme ainoastaan Herran käskyä: Älkää unhoittako tehdä hyvää ja toisille jaella, sillä sellaisiin uhreihin Jumala mielistyy. Hebr. 13: 16.

Meidänkin kirkkokansamme alunpitäen kaipaui kirkollista yhteyttä, ja w. 1890 kokoontui yhdeksän seurakuntaa edustajainsa kautta Calumetiin, perustamaan ensimmäistä järjestynyttä kirkkokuntaa, Suomi-Synodia, suomalaisen ew. lut. seurakuntain keskuksaksi täällä Amerikassa. Mitä enemmän kirkkokuntaamme on parjattu sitä enemmän se on kasvanut, että tänäpäivänä on jo kirkkokuntaamme kuuluvain seurakuntain luku 165.

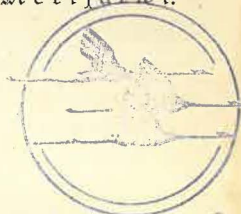
Kirkkokuntatietoisuus kasvaa hiljalleen kirkkokansan keskuudessa, mutta lukuisia seurakuntia on, jotka eivät vielä ole ratkaisseet suhdettaan kuulua mihinkään järjestyneeseen kirkkokuntaan. Siihän voipi olla monellaisia, joista woin mainita muutamia: kirkollisen työn tuntemattomuus laajemmassa merkityksessä, ennakkoluu-

lo, itsekkäisyys seurakunnan jäsenissä, saarnaajassa, tai papissa, sillä itsenäisessä seurakunnassa on parempi tilaisuus kaikellaisille aatevirtauksilla ja hajoitustyölle kuin järjestyneissä kirkkokunnissa. Kun meillä on aikaa, tehkäämme hyvää kaikkia kohtaan, mutta varsinkin uskonheimolaisiamme kohtaan. Gal. 6: 10. Missä jotkut itsenäiset seurakunnat näyttävät eloisilta ja vieläpä henkewiltäkin, mutta ajan tullen useinkin itsekkäät mielipiteet tai jotkut muut ulkoapäin tulevat seikat kuolettavat todellista seurakuntaelämää, elämä käy kituwaitseksi kuin waiwaiskoiwulla, poikkeukset myönnettäköön. Joka niukasti kylwää, se niukasti myöskin niittää ja joka siunaufjin kylwää, se siunaufjin myöskin niittää. Kor. 9: 6.

Kirkollista järjestystä emme aseta autuuden ehdoksi, mutta järjestyneen kirkollisen toiminnan kautta on suurempi mahdollisuus hengellisen elämän kaswamiselle niin yksityyisissä kuin laajemmissakin piireissä. Keskinäinen rakkkaus kaswaloön keskuudesjamme ja olkaamme yhtä Kristuksessa.

M. E. Merijärmi.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATIONSINSTITUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17533

184-1980

SISÄLLYS:

	Sivu
Alkusana	3
Pimennyksiä	5
Tähtitieteellisiä tietoja	6
Kalenteri eli almanakka-osasto	8
Virasto- ja osoite-osasto	20
Kolehtiluettelo	26
Tilastotietoja	27
Havainnoita vuoden vaihteessa, kirj. A. H.	39
Mietteitä vuoden vaihteessa (runo), kirj. Hugo Hillilä ..	42
Jumalalle ratkaisu, kirj. E. Merikari	44
Amerikassa, kirj. Juho Rud. Koskimies	50
Puolesta — ei vastaan, kirj. Abe S.	57
Kiusausten keskellä, kirj. K. V. Mykkänen	60
Kirkolleni (runo), kirj. Taito A. Kantonen	64
Profeetta Aamoksen julistus, kirj. E. W.	67
Tähtiä katsellessa, kirj. Antti Karhu	75
Pue päälles voimasi, kirj. E. J. I.	78
Suomen kirkon lahja Amerikan suomalaisille, kirj. S. Imonen	81
Menneitä muistoja, kirj. M. W.	99
Ondongalaisen Jumala-käsité ja usko häneen, kirj. S. H. R.	101
Newberryn, Mich., seurakunnan kirkko ja pappila, kirj. L. R. Ahlman	107
Yksi usko, kirj. Arvo J. Korhonen	114
Muistelmia, kirj. Svante Luoma	118
Concordia res parvae crescut; discordia maximae dilabuntur, kirj. B. Vuornos	123
Aholan Suom. Ev. Lut. seurakunta Wingissä, Pohj. Dak., kirj. —	127
Sua Jeesus kallis tarviin (runo), kirj. Antti Lepistö ..	132
Sielunpaimenen virasta, kirj. Rafael Hartman	134
Vaikuta, kirj. W. Ranta	138
Palkka, jossa seisot on pyhä, kirj. A. K.	141
Weirton, W. Va., kirj. F. Y. J.	146
Väärästä valasta, kirj. J. F. S.	151
Kertomus Conneautin Ev. Lut. seurakunnan kirkosta, kirj. M. Pesonen	157
Uskoni, kirj. Anton Korhonen	162
Calumetin Ev. Lut. Betlehemin seurak. kirkkokuoro, kirj. Wäinö J. Lehto	164
Miksi lähdimme Amerikkaan? kirj. V. R.	168
Juho Heikki Jasberg 60-vuotias, kirj. E. P.	172
Minne matkalla? kirj. E. J. P.	177
Uusi virsi, kirj. Otto E. Mäki	180
Suomi-Opiston riemujuhlat, kirj. A. H.	183
Simon kirkko, kirj. Arvi Marostemäki	187

Poimintoja Crystal Fallsin Ev. Lut. seurak. historiasta, kirj. V. Kuusisto	189
Suomi-Opiston muuttamisesta, kirj. J. W.	197
Mäntyhaaran kirkko Antti Lepistö	201
Kahden tien matkustajia, kirj. D. A. S.	204
Toht. J. K. Nikanderin hautapatsas, kirj. A. H.	210
Ajatelmia hatuumaalta palatessa, kirj. V. Kuusisto ..	214
Kirkkokuntatietoisuudesta, kirj. M. E. Merijärvi	218

Kuvia:

Edustajia Elyn kirkolliskokouksessa v. 1921, Ely, Minn.	35—38
Gwinnin seurak. soitto- ja lauluorkesteri v. 1921	43
Piispa Juho Rud. Koskimies	51
Piispa Juho Rud. Koskimies kaivantopuvussa	54
Past. K. V. Mykkänen	61
Past. Eero Wartainen	68
Past. Edward J. Isaac	79
Past. Urho E. Waltari	96
Oripään kirkko Suomessa	100
Newberryn suom. ev. lut. seurakunnan kirkko	108
Newberryn suom. ev. lut. seurakunnan pappila	109
Poinsettin seurak. kirkkokuoro v. 1921	122
Aholan suom. ev. lut. seurak. kirkko	128
Past. Antti Lepistö	132
Past. Wilho Ranta	139
Weirtonin suom. raittiustalo	149
Conneautin suom. ev. lut. seurak. kirkko	159
Betlehemin seurak. kirkkokuoro v. 1921	165
Liikemies J. H. Jasberg	173
Pappeja Suomi-Opiston riemujuhilla Hancockissa ..	185
Simon kirkko	187
Crystal Fallsin suom. ev. lut. kirkko	191
Crystal Fallsin seurak. kirkko sisältä	193
Mäntyharjun kirkko Suomessa	202
Toht. J. K. Nikanderin hautapatsas Hancockin hautausmaalla	211
Toht. J. K. Nikanderin hautapatsas Crystal Fallsin hautausmaalla	216

SIIRTO- JA SUOMENSIIRTOINSTITUUTTI
MIGRATIONSIINSTITUTET
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17533

184-1980

KIRJALLISUUTTA

sekä suomen- että englanninkielistä on aina kirjakaupastamme saatavissa.

SUURIN SUOMALAINEN KIRJAVARASTO
AMRIKASSA.

Raamattuja, testamentteja ja
virsikirjoja

on eri kokoisia ja eri hintaisia.

Kysykää luettelo.

Suomalais-Luteerilainen
Kustannusliike

HANCOCK,

MICHIGAN

SCHUELKE piippu-urkuja.

Tunnettuja voittamattomiksi äänensä, laatunsa ja tekonsa puolesta.

Tiedustelkaa luetteloamme ja hintojamme.

Max Schuelke Organ Co.

MILWAUKEE,

270-272—27th Str.

WISCONSIN

Perustettu 1875.

Prayers For Little Ones

(Rukouksia pienokaisille)

Kirj. GEO. CONRAD.

Tämä kirjanen sisältää aamu- ja iltarukouksia ja pöytärukouksia, sekä muita yksinkertaisia lyhyitä rukouksia, joita vanhemmat ja pyhäkoulun opettajat pitävät hyvin ervetulleina etenkin opettaessa pienokaisia rukoilemaan.

Sidottu kangaskansiin kolmivärisellä kuvalla "Jeesus siunaa lapsia". Myöskin on se saatavana lahjesidoksena valkoisissa nahkakäsiteltyinä kansissa, kultasyriillä ja koris-

Hinta: kangaskansissa 25c. Valko nahkakäsiteltyinä kansissa 35c.

20300 Turku 50 17536

The Lord Thy Healer

(Jumala sinun parantajasi.)

Kirj. Rev. J. CHEATLEY.

Tämä kirja käsittää 275 sivua, tehty niin, että sopii taskuun, tarjoaa apunsa pastoreille tärkeässä ja vaikeassa pappistolimmessa sairaalalla. Siinä löytyy lähtöä henkisesti ja ruumillisesti sairaalle tavallisissa tapauksissa sekä erikoistapauksissa täydellisellä kokoelmalla eri aineista. Jokaiselle tilaisuudelle on raamatun teksti täydellisesti painettu mustilla kirjaimilla sekä sopiva rukous.

Lisäksi on useissa teksteissä niihin sopiva virren värsy. Kirjan alussa on muutamia sairaan tuona käymisestä ja lopussa ehtoollis- ja kastamiskaavoja. Sen tarkoituksena on erikoisesti auttaa nuoria pastoreita, mutta antaa myös hyvää neuvoja vanhemmille ja kokeneimmille pappismiehille ja nille, jotka alkavat käyttämään enemmän englanninkielistä pasterilaisissa tehtävissään. Kirja on sidottu mustiin pehmeisiin pyöreäkulmaisiin vaatekansiin, kultakoristuksilla. Sopiva taskuun.

Hinta \$1.50 netto.

LUTHERAN BOOK CONCERN

55-57 E. MAIN STREET,

COLUMBUS, OHIO

John R. Mänty

**HAUTAUSTOIMINTO,
KUKKA- JA RAAMI-
KAUPPA**

616 Quincey St., Hancock
Asunto ylikerrassa

**Suuri varasto
hautapatsaita**

Valmis palvelukseen
yöllä ja päivällä.

TEL. 250.

ST. LUKE'S INSTITUTEN KIRKOLLISIA TARPEITA.

Kalkkelaisten kirkon sisustuksen piirtäjiä ja rakentajia; kuvapatsaiden, korokuvien ja oljymaalauksen taidemaalareita ja piirtäjiä; altarien ja saarnatuolien koristajia, Kultakoristuksia, ornamentteja y. m. saatavana.

Kultaisia ja silkkiä ompelukoristeita tehdään tilauksen mukaan.

Parhaimmat suositukset luterilaiselta papistolta ja kirkkokunnilta.

Piirroksia ja hintalistoja lähetetään pyydettyessä.

490-492 Grove Street, Milwaukee, Wis.

Rahoja Suomeen

sekä yksityisille että pankkeihin, välittää varmistimin, nopeimmin sekä suurimmalla tarkkuudella, maksan mahdollisimman korkean kurssin

Hedman, Hornborg & Co.

(Vanha suomalainen pankkiliike Amerikassa)

5 STATE STREET,

NEW YORK, N. Y.

Mielihyvällä otamme tämän tilaisuuden kiittäksemme suomalaisen luterilaisten veljemme huomioon sen palveluksen, jonka voimme tarjota heille hankkiessamme englannin kielistä luterilaista kirjallisuutta.

Voimme tarjota teille virsikirjoja, kirkkoa ja pyhäkouluja varten, hartauskirjoja, Jumaluusopillisia teoksia, rukouskirjoja, opettavia elämäkertoja, kuvittavia ja opettavia karttamuksia nuorille ja vanhoille, seurakunta- ja pyhäkoulu-tekstijakojen ja seurojen varten, luterilaisia kirjallisuuden teoksia.

Lähetetään mielellään pyydettyinä.

The United Lutheran Publication House,
Ninth and Sanson Streets,
Philadelphia, Pa.

W. & E. Schmidt Co.

308 THIRD ST., MILWAUKEE, WIS.

Olemme julkaisseet seuraavat hintaluettelot kirkkotavaroista:

Luettelo No. 19: Kirken penkkejä.

Luettelo No. 42: Ehtoollis-esineitä, kynttiläjalkoja, ristinnauhitun kuvarestejä, kolehti-lautasia, ristejä, messinkisiä esineitä j. n. e.

Luettelo No. 43: Alttariverhoja reunustimia, koristeita, alttarikukkia ja kynttiläkruunuja.

Luettelo No. 44: Numerotauluja, numeroita, alttari-tuoleja, kokoon meneviä tuoleja.

Luettelo No. 55: Alttareita, saarnatuoleja, veistokuvia, oljymalauksia, alttarikohyksiä.

Näitä luetteloita lähetetään vapaasti pyydettyinä. Ilmoittakaa minkälaisia esineitä haluatte, että voimme lähettää teille oikean luettelon.

Olemme vanhin kirkkokalusteliike tässä maassa luterilaisille kirkkoille ja takaamme täydellisen tyydytyksen kaikissa kauppoissa.